

Különlenyomat

Eleven Márk

**Őshonos észak-amerikai szélsőjobboldal II. –
Törvényen kívüli motorosbandák**

Felderítő Szemle

XIX. évf. 2. szám, pp. 140-213.

**KATONAI NEMZETBIZTONSÁGI
SZOLGÁLAT**

XIX. évfolyam

2. szám

FELDERÍTŐ SZEMLE

ALAPÍTVÁ: 2002

BUDAPEST

2020

Bevezetés

Az őshonos észak-amerikai szélsőjobboldal bemutatásával foglalkozó sorozat jelen részében a fehér felsőbbrendű utcai- és börtönbandákkal ellentétben egy olyan kardínális csoportosulási forma kerül bemutatásra, amely történetileg pár évtizeddel hosszabb (lassan egy évszázados) múltra tekint vissza, ugyanakkor ma már nem csak az Egyesült Államok területén koncentrálódik, hanem sokszínű, nemzetközileg kiterjedt hálózatokkal rendelkezik és eredendően nem a szélsőjobboldali ideológiai volt az, amelynek jegyében kezdetben szerveződtek, továbbá nagyon szoros kötődéseket mutat napjainkig a katonai mesterség, kulturális, szociológiai és pszichológiai aspektusaival.

A köztudatban viszonylag régóta, már-már romantikusan él a *motoros bandák* kultusza. Kifejezetten macho-imázs, mutatós és erős motorok, farmer vagy bőrnadrág és mellény, western csizmák, végtelen országutak, száguldás, szabadság, A valóság azonban némileg árnyalja ezt a képet. stb. Bár általánosan a médiában legtöbbször akkor találkozhatunk motoros csoportosulásokkal, egyesületekkel, amikor valamilyen időközönként rendszeresen megtartott találkozót rendeznek, vagy esetleg jótékony célokra gyűjtenek, egy bizonyos részcsoport a nagy egészen belül (saját megnevezésük szerint az 1% vagy 1%-er) korántsem ilyen békés célokkal és nem a végtelen országutakkal köti le legfőképpen magát: illegális fegyver birtoklás, erőszak, gyilkosságok, kábítószerkereskedelem, prostitúció, védelmi pénzek szedése, szerencsejáték- és jelzálogcsalások, politikai extrémizmus és terrorizmus támogatása, valamint az egymás közötti véres rivalizálás jellemzi legjobban e csoportok működését, ráadásul az, hogy e tevékenységeket csoportszinten szigorú hierarchiába, nemzetközi szinten hálózatokba (afféle országos/regionális képviselők formájába) szerveződve folytatják, tovább súlyosbítja e csoportosulások megítélését.

Az előző bekezdésben felsorolt bűncselekmények közül több is jelzi, hogy nem egyszerű utcai bandákról beszélünk, amelyek főként csak az általános értelemben vett rendészet eszközrendszerét vennék igénybe, a motoros bandák kérdése napjainkban sokkal inkább és egyre hangsúlyosabban áttolódik a nemzetbiztonsági szervezetek hatáskörébe. Mindazonáltal az összes bűncselekményt nem lehet minden 1%-er bandára rávetíteni, különbséget kell tennünk a törvényen kívüli motoros bandák között is, ugyanis az elmúlt pár évtizedben a szubkultúrán belül érdekes változás ment végbe, amely kifejezetten az Oroszországi Föderáció újraéledésének köszönhető:

Az egyik, a törvényen kívüli bandák túlnyomó részét képező kategória az „*üzlet-orientált*” típusú motoros bandák kategóriája, amelyeknek főbb jellemzője, hogy az Egyesült Államokból származnak, fejlődésük több évtizeden keresztül, organikusan ment végbe mire eljutottak odáig, hogy mára egymással akár véresen is rivalizáló, üzletorientált nemzetközi bűnszervezetekké nőttek ki magukat és alapvetően távol állnak a politikai kérdésektől.

Ezzel szemben a „*politika-orientált*” motoros bandák, bár számos, az előző csoportba tartozó jellemzőt hordoznak, nem feltétlenül rendelkeznek hosszú múlttal, főként Kelet-Európából és az Oroszországi Föderációból származnak, gyakran közel állnak az államhatalomhoz, a valláshoz, szélsőséges jobboldali és nacionalista ideológiákhoz, az üzleti tevékenységük pedig gyakran elhanyagolható a politikai szerepükhöz képest. Ami pedig katonai-nemzetbiztonsági szempontból nagyon fontos, hogy e csoportok tagjai gyakran aktív- és korábbi állományú katonai- és nemzetbiztonsági szervezetekhez köthető személyek, akik kiegészítő szerepet játszanak a nyugati országok ellen folytatott hírszerzésben és a destabilizációs tevékenységben.

Ezen információk tükrében, a szerző a tanulmány elkövetkező részeiben megvizsgálja a törvényen kívüli motoros bandák történeti, szervezeti és tevékenységi jellegzeteségeit, a megjelenéstől és a szimbólumoktól kezdve a hierarchián és hálózati tagolódásig. Ezek után, mivel nem egyszerűen az Észak-amerikai kontinensre leszűkíthető csoportokról van szó, regionálisan és országosan lebontva (Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália és Óceánia,

Európa, Oroszország) bemutatásra kerülnek a legjelentősebb és legsajátosabb motoros bandák. Miután ezek megismerésre kerültek, a tanulmány összegző részében a felsorakoztatott adatok alapján, felvázolásra kerülnek a motoros bandákkal összefüggő lehetséges nemzetbiztonsági kockázatok és veszélyforrások, természetesen a napjaink és az elmúlt évek történéseinek tükrében.

2. A motoros bandák sajátosságairól általánosan

2.1. Ruházat és megjelenés

Azokban a kivételes esetekben, amikor sikerül a tagokról anélkül bármilyen felvételt készíteni anélkül, hogy az eset bármilyen erőszakba torkollna, általános elmondható, hogy motoros bandák tagjait többségében bőrruhában láthatjuk. Ennek több oka van. A bőr ruházatot

Outlaws M.C. tagok az 1950-es évekből.

eredetileg az I. világháborút követően kezdték el bevezetni. Ekkor inkább a motoros kabátok fejlesztésére fordítottak nagyobb hangsúlyt, az alsó ruházat különböző szövetekből készült. A másik népszerű tartozék, a cowboy (vagy ahhoz hasonló) bőrcsizma, amely inkább csak az 1960-as évek elején terjedt el. Le kell szögezni azonban, hogy a bőr ruházat nem kizárólagosan a törvényen kívüli motoros bandák sajátossága, természetesen minden motoros visel bőrt manapság is. Ennek oka, hogy a bőr, mint anyag nyújtja a legjobb védelmet a súrlódással járó sérülések ellen a balesetek során, valamint egy bizonyos sebesség

fölött a rovarok, a törmelék és az eső ellen is védelmet nyújt. Mindemellett a bőr ruházat jobban fogja a szelet is, mint a kötött/szintetikus ruházat (bár mára már azért vannak olyan anyagok is, amik felveszik a versenyt a bőrrel).¹ A legfőbb kiegészítők tehát a bőrmellény, vagy bőrkabát, amelyeken a motorosok felvarrókat viselnek. Ez afféle egyenruha, ugyanakkor kiemelt jelentősége van a motoros bandák szempontjából, mivel ezeken viselik az úgynevezett „color”-okat.

Az „color” általánosságban véve (más csoportoknál is) a bandák elkülönítő, saját jelzését takarja. Ez lehet maga az öltözködés (adott szín szerint), kiegészítők (felvarró, bandana) vagy akár tetoválás is. A motoros bandáknál color-nak nevezzük a klub szimbólumát, az azt ábrázoló felvarrót. Természetesen, akárcsak a haderő és a rendvédelmi szervek által használt egyenruhák, melyek tartalmaznak különböző jelzéseket (haderőnem, rendfokozat, stb.) a motorosok ruházata is sok dolgot elárul a viselő élettörténetéről, az elkövetett bűncselekményekről, valamint a hierarchiában betöltött szerepről. A felvarrók a bőrkabáton, vagy a bőrmellényen meghatározott területeken helyezkednek el.

Outlaws M.C. és Bandidos M.C. colorok.

A mellény hátulján a legtöbb esetben három jelzés található: az első, ami általában legfelül helyezkedik el, a „Top Rocker” egy felirat, ami a banda nevét tartalmazza. A második a már említett „color” (vagy patch). Ez tartalmazza a

¹ QUINN, James - FORSYTH, Craig: Leathers and Rolexes: The Symbolism and Values of the Motorcycle Club. Deviant Behavior, 30:3, 235-265, 2009. p. 242. [a továbbiakban: QUINN, FORSYTH, 2009.]

banda szimbólumát/logóját. A color viselésének kiérdekléséhez szigorú, a banda által meghatározott kritériumok szükségesek, amelyekről a későbbiekben még részletesebben is szó lesz. Az alsó felvarró a „*Bottom Rocker*” vagy „*Home Turf*”, amely a csoport/alcsoport földrajzi elhelyezkedését jelöli, vagyis azt, hogy hol, milyen régióban található az adott banda székhelye. Emellé még társulhat negyedikként az „*M.C.*” felvarró külön, amely a „*Motorcycle Club*” rövidítése. Ez az elrendezés kötött. Integrált szimbólum/logó esetén elképzelhető, hogy e három (vagy négy) felvarró egyesül egy nagy felvarróban. Speciális eset, mikor egy tag még kezdeti csatlakozási fázisban van (vagy a fehér felsőbbrendű börtönbandáknál is megszokott módon „*prospectál*”) a bandához való csatlakozás során. Ekkor még nincs color, csak a felső és alsó felvarrók, viszont az alsó felvarró „*Prospect*” feliratot tartalmaz és nem helység jelölést.

Motorosbandához köthető nők „property” felirattal.

ügyesen „keverik a lapokat”, a magas bizalmi viszonyokat kihasználva így is képesek mélyebben beleszólni a szervezet történéseibe.

A mellény vagy kabát elején számtalan csoportspecifikus felvarró és kitűző helyezkedhet el, ez már a motoros bandák tagjainak fantáziájára és beállítottságára van bízva, vagyis az elrendezés nem kötött. A későbbiekben a szimbólumok kapcsán szólnunk néhány szót a leggyakoribb felvarrókról és jelentésükről röviden. Emellett természetesen ebben az esetben is vannak kötött elemek, amelyeknek mindenképpen szerepelni kell.

A kötelező elemek között vannak - általában a mellény jobb oldalán - a *név* vagy *becenév felvarró* és a *hierarchiában betöltött szerepet jelölő felvarró* (alapító, elnök, alelnök, titkár stb.) közvetlenül alatta. A bal oldalon csak egy gyakori, de nem kötelező elem van, a „*Side Rocker*”, ami hasonlóan a háton alul található felvarróhoz, a helyiséget jelöli meg. Ez pontosan a mellény bal alsó részén helyezkedik el.

A mellény vagy bőrkabát, amely tartalmazza a color-t, a motoros bandák elengedhetetlen és kötelező kelléke, mondhatni afféle „szent dolog”. Egyrészt tehát egyfajta egyenruha, ami az összetartást szimbolizálja, másrészt megkülönböztet egy adott bandát a rivális bandától. Az összetűzések során megeshet, hogy egy banda megszerzi egy tag color-ját. Ez egy rendkívül szégyenteljes esemény, melynek következtében, ha azt nem egy elhunyt bandatagról szedték le, a tagot, aki elvesztette a color-t, a saját bandájában is szankcionálhatják. Olyan esetben is megrovásban részesülhet az illető a saját klub részéről, ha csak saját akaratából nem hordja. Természetesen adott esetben jól meg kell gondolnia az illetőnek, hogy hordja-e a color-t nyilvános helyen vagy sem, mert az Egyesült Államokban, vagy Ausztráliában - ahol a legszigorúbbak a motorosokra vonatkozó törvények - a rendőröknek akaratlanul is felkelti a

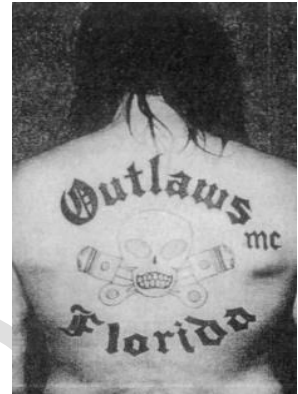
Olyan eset is lehetséges, mikor a bandához köthető nők kapnak color-okat, felvarrókat, de ennek egészen más oka és jelentése van. A törvényen kívüli motorosbandákhoz köthető nőkről feltétlenül meg kell jegyezni, hogy ők nem tagjai a motoros kluboknak, csak hozzájuk csapódnak, részt vesznek azok életében, *prostitúció, párkapcsolat, egyéb kapcsolat útján*. Speciális és viszonylag ritka eset, hogy ők felvarrót kapnak, de például a *Mongols* vagy az *Outlaws M.C.* (és persze néhány másik kevésbé ismert banda) esetében, a nők kaphatnak egy két részből álló felvarrót, melynek felirata „*Property of X,Y*”, vagyis, hogy valakinek a tulajdona. Ez nyílt bizonyíték arra, hogy a női nem képviselői kifejezetten csak alárendelt szerepeket töltenek be a klubok életében, bár akik

Egy Mongols M.C. tag lefoglalt mellénye.

figyelmét, és adott államokban már pusztán a color nyilvános viselése miatt is akár több évnyi szabadságvesztés is kiszabható büntetésként.²

A fentiekben leírtakon kívül még, amiről érdemes néhány szót szólni a törvényen kívüli motorosbandák kapcsán, a *tetoválások*. A tetoválásoknak minden bűnszervezetnél megvan a sajátos szimbolikájuk (például az orosz maffiánál az ortodox templom tornyainak száma jelenti, hogy az illetőt hányszor ítélték már el, a kartell tagoknál a három pont, a „mi vida loca” nyíltan jelöli, hogy a személy nem tartja be a törvényeket). A motoros bandáknál egy dolog kivételével nincs megszabva, hogy mit lehet feltetováltatni, hiszen itt inkább a felvarrók a lényegesek. Az az egy dolog maga a color. Egyes bandákban, mint a későbbiekben bemutatásra kerülő Gremium M.C. a tagoknak minimum 7 év tagság után lehet csak feltetoválni a color-t. Viszont, ha valakit kizárnak egy bandából, vagy másik bandához áll át (ez utóbbi az úgynevezett „color-váltás”) a tetoválását a lehető legrövidebb időn belül el kell tüntetnie, különben azt a bandatagok teszik meg, ez pedig semmiképpen sem kecsseget semmi jóval az adott illető számára.

**Outlaws M.C. tag
color-tetoválása.**

2.2. A motorkerékpár kultusza

A motorok a tanulmányban taglalt szubkultúra, annak életfelfogásának elválaszthatatlan kellékei. Lényeges, hogy kezdetben a motoros klubok ennek az imádatára, az adrenalin felszabadítására épültek és nem pedig a ma ismert bűnszervezetek létrehozása céljából. Ez alapján két nézőpontot különböztethetünk meg a törvényen kívüli motoros szubkultúrán belül. Az egyik a „*purista/konzervatív*” nézőpontnak, míg a másikat „*radikálisnak*” szokás a témát kutatók körében nevezni.³

Az előbbi, purista nézőpont azokat a személyeket takarja, akik a régi értékeket, a szabadságot, magát a motorozás tevékenységét részesítik előnyben, még az esetleges összetűzéseiket is hagyományos módon (ökölrel, szálfegyverekkel) vívják meg. Ezzel szemben az utóbbi nézőpont képviselői, vagyis a radikálisok voltak azok, akik a motorozás régi értékeit háttérbe szorítva „átfordították” a motoros klubokat igazi kegyetlen és kiterjedt szervezett bűnözői csoportosulásokká. De visszakanyarodva kizárólag a motorkerékpárokhoz, vajon mi volt az oka annak, hogy pont ezen eszközök köré szerveződött ekkora kultúra?

Első ránézésre talán elmondható, hogy azért, mert a klubokban csak férfi-tagok vannak és a maszkulin individualizmust, a „desperado” életérzést ez a jármű tükrözi a legjobban, hiszen a motorok kézben tartásához, esetleges eldőlés utáni felállításhoz erőre van szükség és emlékeztet a régi vadnyugati Amerikára, ahol a lovakon is általában egy ember ült és rőtta a végtelen préri pusztaságát⁴. Mindazonáltal a válasz korántsem ilyen egyszerű, sokkal mélyebb okai vannak, hogy miért pont e járműre esett a választás, annak ellenére, hogy e külsőségek is közrejátszanak.

² ROBERTSON, Joshua: Wearing bikie club colours in public banned under Queensland organised crime laws. <https://www.theguardian.com/australia-news/2016/nov/30/wearing-bikie-club-colours-in-public-banned-under-queensland-organised-laws>; letöltés: 2019.11.29.

³ QUINN, James: Angels, Bandidos, Outlaws, and Pagan's: The Evolution of Organized Crime Among the Big Four 1% Motorcycle Clubs. *Deviant Behavior*, 22:4, 379-399, 2001. p. 380.

⁴ Kiemelendő a tanulmánysorozat első részével kapcsolatban, hogy a fehér felsőbbrendű börtönbandák tagjai is magányos harcosokként tekintenek többször is magukra, afféle „western-pisztolyhősökként” azonosítják magukat a büntetőintézetek ellenséges világában.

Bár már az 1850-es évek vége felé is kísérleteztek gőz meghajtású kerékpárokkal, az *igazi népszerűséget a motorkerékpárok számára a világháborúk hozták el*, ebből is inkább a II. világháború. Ennek oka az, hogy az első világháborúban még igencsak domináns szerep jutott a lovaknak és nem ismerték fel a motorokban rejlő felderítési és egyéb harctámogatási lehetőségeket. Mindemellett persze más színtereken, mint Mexikó, a kortárs *Pancho Villa* már sikeresen vetett be motorosokat hadászati célokra,⁵ amellet, hogy ő maga is egy állítólag lopott amerikai katonai motorkerékpárt hajtott előszeretettel.⁶

Pancho Villa Indian-márkájú motorkerékpárjával.

Két Harley Davidson 17F/J motorkerékpár amerikai katonák társaságában az I. világháborús hadszíntéren.

mérőföldkövének számítottak. Ebben az időszakban a motorkerékpárokat robosztus felépítmény jellemzi, sokkal nagyobb lett a motorok teljesítménye, továbbá ehhez képest a benzintartályok mérete is drasztikusan nőtt, a váz elemei megvastagodtak, a gumiabroncsok szélesebbek lettek, ráadásul, mivel a motorok itt már menetoszlopok kíséretét, felderítési és futár feladatokat is elláttak, nemcsak, hogy adott esetben géppuska rögzítési pontokat is kaptak, de fel lettek szerelve bőrből készült

Az első világháború idején tehát már jelen voltak az olyan, ma is ismert nagyobb motorgyártók hadseregekben is rendszeresített motorkerékpárjai, mint a *Harley Davidson (Model 17F/J)* és *Triumph (Model H)* is, ezeknek pedig voltak a sőt már oldalkocsis motorok is léteztek, amelyeket az *Indian* cég gyártott (*Powerplus Big Twin*).⁷ Az első világháborúban gyártott motorok még jócskán „vérszegénynek” számítottak, jóval kisebb teljesítménnyel bírtak és törekenyebb felépítménnyel rendelkeztek, mint második világháborús utódjaik.

A II. világháborúban gyártott motorok, legyen szó akár az amerikaiakról, akár az angolokról, akár a németekről, a katonai motorkerékpár alkalmazás talán legjelentősebb

Restaurált BMW R71 motorkerékpár. A típus nagy számban készült oldalkocsis változattal is.

⁵ PANHEAD, Jim: Harley-Davidson on the Trail of Pancho Villa.

<https://www.hdforums.com/articles/harley-davidson-trail-pancho-villa/>; letöltés: 2019.11.29.

⁶ Külön érdekességek, hogy *Horthy Miklós* is rendelkezett saját Harley Davidson márkájú motorral, illetve egy 16 személyből álló különítményének is voltak ilyen motorjai, továbbá a Magyar Népköztársaságban, az államszocializmus idejében a *Belügyminisztérium* egységein belül is létezett külön egy motorkerékpáros, tömegrendezvények biztosítására szolgáló speciális karhatalmi alakulat.

⁷ BARNA, Maxwell: A Brief History of Motorcycles in the Military.

<https://www.thrillist.com/cars/history-of-u-s-military-motorcycles#>; letöltés: 2019.11.29.

tárolórekeszekkel és fegyvertartó tokokkal is, hogy akár menet közben lehessen tüzet nyitni, vagy viszonzni a járműről. Voltak olyan gyakorlatban is megvalósult megalomán elképzelések is, amikor a motorok a hajtott kerék helyett már láncaltpakát kaptak (Sd.Kfz. 2 - Kleines Kettenkraftrad HK 101). A főbb gyártók a *Harley Davidson* (WLA) és a *BMW* (R12, R71, R75) voltak, de az angoloknak is több motorkerékpár típus volt rendszeresítve (*Norton WD16H, BSA M20, Royal Enfield WD/RE*).⁸

A közvetlenül a második világháború utáni időszak jelentette a törvényen kívüli motoros kultúra felvilágosodását. Ennek oka egyrészt, hogy a második világháborúból hazatérő katonák egy csoportja nagymértékben csalódott az államban, a hazájában, a harcokban nagy stressznek volt kitéve, amelyet a társadalomba visszatérve nem tudott feldolgozni, ezért ezek a katonák nem is voltak képesek visszailleszkedni. A másik ok, hogy akik az előzővel ellentétben jól kezelték a stresszt, a lövészárkokban megélt „adrenalinlöketet” a háború után hiányolni kezdték és valamivel pótolni szerették volna.⁹

E két körülmény vezetett el ahhoz, hogy a második világháború után elkezdték a motorokat átalakítani, a robosztus felépítményt szétszedték: könnyítés céljából kisebb benzintankot kaptak, az elülső sárvédőket eltávolították, a kormányrudakat megemelték, a kipufogókat kiegyenesítették, a villákat meghosszabbították, keretet és háttámlát szereltek az ülésekre és az egyedi módosításokból lassacskán kialakultak a *chopper-motorok* ma ismert formái.

1940-es évek vége felé, az 1950-es évek elején a motoros kultúra két jelentős táborra szakadt. Voltak, akik hazafias gondolkodásmódjuk miatt és amiatt, hogy németek, vagy japánok ellen harcoltak, inkább Harley-Davidson-okat részesítették előnyben, míg voltak, akik gyorsaságukból és relatíve alacsony árukból kifolyólag az import motorkerékpárokat, mint a BMW, a Kawasaki, a Honda, és stb. Ebben az időszakban kezdett el általánosságban véve az egész világ motoros kultúrája felvirágozni. A munkából és a frontról hazatérő fiatalok közül sokan töltötték a szabadidejüket „bütyköléssel” a műhelyekben. E közös műszaki és hobbi érdeklődésből alakultak meg az első motoros egyesületek.¹⁰ Hozzá kell tenni, hogy ebben az időszakban, vagyis az 1950-es években már javában léteztek törvényen kívüli motoros bandák. A régi hagyományoknak köszönhetően még ma is vannak olyan klubok, ahol kitétel, hogy milyen motorkerékpárokkal kell rendelkezniük a tagoknak, de összességében nézve a motoros bandákat, megállapítható az, hogy manapság

A Rock and roll legenda, Elvis Presley is kedvelte a motorozást, több korabeli filmben is látható a nyeregben.

Motoros kereskedés és műhely az 1950-es években. A fiatalok kedvelt célpontja volt az iskolából való hazaúton.

⁸ KNIGHTON, Andrew: 13 Military Motorcycles of World War Two.

<https://www.warhistoryonline.com/world-war-ii/military-motorbikes-of-wwii.html>; letöltés: 2019.11.29.

⁹ HARRIS, Kira: The Fierce Commitment to 1% Motorcycle Clubs. *Journal of Policing, Intelligence and Counter Terrorism*, 11:1, 73-83, 2016. p. 74. [a továbbiakban: HARRIS, 2016.]

¹⁰ THOMPSON, William: Pseudo-Deviance and the „New Biker” Subculture: Hogs, Blogs, Leathers and Lattes. *Deviant Behavior*, 30:1, 89-114, 2008. pp. 95-96. [a továbbiakban: THOMPSON, 2008.]

többen vannak azok, akik megengedőbbek a tagok által használt motorkerékpárok típusát illetően.

2.3. Életmód

Kétségtelen, hogy a törvényen kívüli motoros bandák tagjainak életmódja merőben más, mint azoké a személyeké, akik csak hobbi célzattal tartanak motorkerékpárokat otthon, majd hétvégente előveszik azt. Számukra a motorok az életük elválaszthatatlan részei, olyanok, mint a „lovas és lovasa”. Büszkék arra, hogy motorozhatnak és büszkék arra is akikkel együtt motorozhatnak. A motorozás a legfontosabb tevékenységük történjen az akár egyedül, akár csoportosan.

Manapság a 1%-er motorosok életmódja és tevékenysége szorosan a klubhoz és a radikális irányzat térnyerésének köszönhetően túlnyomórészt az illegális tevékenységekhez és az éjszakai élethez kötődik. Ezt az életmódot legjobban a *Hunter Thompson*, a gonzó újságírtás¹¹ atyja által megalkotott gyűjtőfogalommal, a „*Szalon társadalommal*” (*Salon Society*) lehet leírni. E meghatározást az 1960-as évek vége felé alkotta meg kifejezetten a Hells Angels M.C. kapcsán. A „szalon” egy erőszakos és hedonista alvilág a hagyományos és kriminális társadalom határán. Thompson olvasatában ez egy olyan miliő, amelyben a kék galléros munkások, kalandot és élvezeteket hajhászó kispolgárok, bűnözők és prostituáltak foglalnak helyet. Ebben a közegben a harsány kötekedők mellett ugyanúgy megférnek egymás mellett a csendes gyilkosok is. A szalon társadalom kezdetben hagyományosan olyan helyekből állt, ahol felfegyverkezett csaposok és biztonsági őrök önnön törvényeik szerint vigyáztak rendre és rendezték a konfliktusokat, senkinek nem állt szándékában bevonni a rendőrséget az ottani

Outlaws M.C. tagok az 1950-es évekből.

Motoroscsoporthoz szórakozás közben.

ügyekbe, függetlenül attól, hogy mi történt. A társadalmi ellenőrzés e helyen nagyrészt informális és kényszerítő, olykor túlzottan erőszakos. Ezek a helyek főként útszéli „késdobálók”, vagy „lerobbant” topless bárak voltak, amelyeknek idővel a nightclub-ok vették át a helyüket, később pedig a bandák már saját helyeket üzemeltettek e célból, illetve a klubházaikban folytatják ma is e tevékenységet. Ezek lettek továbbá azok a helyek, ahol a hétköznapi emberek alkalmanként lazítanak. Amellett, hogy a topless itt is gyakori elem, helyet kaptak az olyan bűncselekmények, mint a kábítószer kereskedelem, a prostitúció és az erőszak is. Ezeket a szórakozóhelyeket az utcai törvények uralják, nem pedig a hivatalos igazságszolgáltatási rendszer vagy a csaposok és kidobók.¹² Pontosan ez az a környezet, amelyet a

motorosok beállítottságukból adódóan preferálnak. Ezt hangulatot és kultúrát át is vették az a törvényen kívüli klubok és mára már általánosan a kultúra elválaszthatatlan részei.

¹¹ A gonzó újságírás az 1970-es években született új újságírási technika. A lényege az erős szubjektivitás, a tények és a fikció vegyítése a szerző által közvetített üzenet hatásának felerősítése érdekében, aminek a pontosság igényét is alárendeli, és így a stílus felülkerekedik a tárgyilagosságon. Thompson nyomán, az írás folyamatában gyakran játszanak közre különféle tudatmódosító szerek.

¹² QUINN, FORSYTH, 2009. p. 246.

Az illegális tevékenység szorosan hozzátartozik ehhez az életmódhoz. Az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy ezeknek a csoportoknak a bűnözői profilja nagyvonalakban a következő cselekményekből áll össze: *emberölés, testi sértés, hivatalos személy elleni erőszak, prostitúció, nemi erőszak, emberrablás, emberkereskedelem, rablás, lopás jelzálog-, biztosítási- és szerencsejáték csalás, pénzmosás, gyűjtogatás, robbantás, jármű önkényes hatalomba kerítése, fenyegetés és zsarolás, kábítószer birtoklás és kereskedelem, jogellenes fegyverbirtoklás és kereskedelem.*

A családot és a magánéletet tekintve nem zárható ki eredendően, hogy némelyik motorosnak van családja, de az biztos, hogy a „keményvonalas” motorosok igazi családja maga a klub és a magánéletük is szorosan összemosisodik a klub életével. Mivel ez egy bajtársiasságra és hierarchiára épülő közösség, amely a rivalizálások miatt állandó feszültségnek van kitéve és folyamatos rendelkezésre állást kíván meg az egyéntől,¹³ előbb-utóbb teljesen elszakítja az olyan mély érzelmi közösségtől, mint a hagyományos értelemben vett család, aligha hagy helyet a magánéletnek. A mély érzelmeket az egyén inkább a bajtársakkal éli meg, amely jobban köti őket egymáshoz, mint a klubban kívül álló személyekhez.

Outlaws M.C. és Mongols M.C. tagok bajtársiasan.

Összefoglalóan tehát a klubtag életmódjának fő meghatározói maga a motorozás, mint tevékenység, a klub életében való aktív részvétel, az ebből fakadó elkötelezettség és bajtársiasság a tagok irányába, a klubélettel járó folyamatos törvényellenes tevékenységek és a szalon-kultúra sajátosságai.

2.4. A leggyakoribb szimbólumok

Akárcsak a fehér felsőbrendű utcai bandák, a törvényen kívüli motorosbandák is saját szimbólumrendszerrel rendelkeznek, ugyanakkor mint arra a sorozat első részében utalt a szerző, a közös gyökerek miatt itt is több átfedés figyelhető meg. A korábban, a megjelenéssel foglalkozó részben már említésre került, hogy a mellényről vagy kabátról, amelyeken a szimbólumokat hordják - akárcsak a rendőri vagy katonai szervezeteknél - számos információ kiolvasható egy személy tapasztalatairól, hierarchiában betöltött szerepéről. Ezen alfejezet célja még, hogy tisztázzon egyes félreértéseket a szimbólumok használatával kapcsolatban, ugyanis nem mindegyikről állapítható meg egyértelműen, hogy miért is viselik azt és egy laikus, mint olyan esetleg hajlamos első ránézésre ezeket a jeleket félreértelmezni. A szimbólumok jelentéseinek jelen tanulmányban felhasznált magyarázatai az amerikai hatóságok belső oktató anyagain¹⁴ és tapasztalatain alapszanak.¹⁵ Jelen esetben a szélsőjobboldali börtönbandákhoz képest nem szükséges a képek mellékelése, mivel ezek általában felvarrók formájában, egyszerűen kerülnek fel a motorosok ruházatára.

1%er: az egyik leglényegesebb és legrégebbi törvényen kívüli motoros jelkép. A kifejezés 1947-ből ered, amikor az *Amerikai Motoros Szövetség (AMA; American Motorcyclist Association)* találkozót tartott Hollister városában, Kaliforniában. A találkozó érdekessége, hogy a vártnál jóval több motoros (köztük több akkori klub) érkezett, akik ittas és felfokozott állapotban összetűzésbe keveredtek, majd pusztítani kezdtek a kisvárosban. A háromnapos

¹³ HARRIS, 2016. p. 74

¹⁴ LA Outlaw Bikers.

<https://info.publicintelligence.net/LA-OutlawBikers.pdf>; letöltés: 2019.11.29.

¹⁵ OMG terms and acronyms.

https://www.gangenforcement.com/uploads/2/9/4/1/29411337/gang_enforcement_-_gang_ops_omg_terms_and_acronyms.pdf; letöltés: 2019.11.29.

esemény „Hollister-i lázadás” néven vonult be a történelembe. Az, hogy ezt az incidenst lázadásnak állították be kifejezetten a szenzációjahajász sajtónak volt köszönhető, valójában csak kisebb zavargások voltak. A szimbólum tehát abból származik, hogy az esemény után az AMA azt nyilatkozta, hogy a zűrzavart nem a 99% törvényeket tisztelő motoros okozta, hanem az 1% törvényen kívüli.¹⁶

13: a jelentése utalhat a bandatag kábítószerfogyasztására, illetve népszerűbb olvasatában a szerencsééhez, pontosabban a szerencsétlenséghez kapcsolódó jelzés.

666: többes jelentéssel bíró szimbólum. Egyik jelentése a más szubkultúrákhoz is köthető, klasszikus sátánizmus. Másik jelentése a fehér felsőbbrendű csoportok kapcsán már bemutatott bestializmus, amely a viselője agresszív természetére is utal. Kifejezetten a motorosokhoz, azon belül is a Hells Angels M.C.-hez kapcsolódó jelentése: 666/ FFF/ *Filthy Few Forever*, vagyis a HAMC végrehajtó csapatát életető jelmondat.

D.F.F.L.: „*Dope Forever Forever Loaded*” (*Drog mindörökké, mindörökké beszívva*): a motoros életmódra utaló szókapcsolat.

Fegyverek: konkrétabb jelentés nem társul hozzájuk, egyszerűen csak jelzik, hogy a bandatagok veszélyesek, fegyvereket is felhasználhatnak az érdekvédekezésben.

Fekete szív: a bandatag „sötét szívű”, vagyis elkövetett már gyilkosságot.

Halálfej, kaszás ábrázolások: ezen jelek jelentése, a *félelem-nélküliség* a veszélyes helyzetekben. Egy másik értelmezés szerint a halál elleni védelem. E szimbólumok viselőjének meggyőződése, hogy amikor szembekerül a halállal az elkerüli azt, látva, hogy annak jelét viseli. A harmadik értelmezése kifelé irányul, mégpedig elrettentő hatással bír.

In Memory of X,Y: megemlékezés az elesett bandatagokról.

Konföderációs zászló: eredetileg a törvényen kívüli bandák non-konformitását volt hivatott jelezni, de manapság már klasszikus motoros szimbólum lett, történelemtől, jelentéstől függetlenül, amelyet szélsőjobboldali csoportok is előszeretettel használnak, főleg az USA-ban.

Lefelé fordított rendőr jelvény: a hatóságokhoz, a törvényekhez való negatív viszony megjelölésére szolgál.

M.C.: „*Motorcycle Club*” rövidítése.

Nyolcas billiárd golyó: többjelentésű szimbólum. Az egyik a szerencséével kapcsolatos. Egy másik értelmezés, hogy egy adott személy aktív kokain felhasználó, mivel a szer neve az utcai szlengben gyakran „8 Ball”. Uthalhat még homoszexuális beállítottságra.

Outlaw: a törvényen kívüliség nyílt jelölése, a 1%-er másik kifejeződése.

Katonai rendfokozati jelzés (legtöbbször őrmester): a „*Sergeant at arms*” bandán belüli tisztséget hivatott megjelölni. Amennyiben a hagyományos őrmesteri rendfokozati jelölés, megegyezik az amerikai hadseregben használatos három, egymás felett levő háromszöggel. Néha fejfel lefelé fordítva használják.

Szárnyak: tapasztalatok jelölésére használják őket, melyek igazi jelentését a színek adják. Ilyen tapasztalat lehet például motoros vonuláson való részvétel, hivatalos személy elleni erőszak, gyilkosság, illetve különböző (erőszakos) szexuális élmények. Csoportfüggő jelölés.

¹⁶ A „*percenter*”-eknek (százalékosok) jóval korábbi hagyománya is van az USA-ban. Az amerikai polgárháború idején a kolóniákon élők 3%-a volt az, aki felkelt a királyi elnyomás ellen. Ők magukat igazi hazafinak nevezték, de a másik elnevezésük a 3%-er-ek. A 3%-er ma is egy aktív, veszélyes államellenes paramilitáris önvédelmi szervezet, amelyről a cikksorozat következő részében részletesebben is szó lesz.

Vaskereszt, Horogkereszt, SS-villámok, egyéb náci szimbólumok: ezen jelképek viselésének szintén több értelmezése lehet. Az egyik, hogy bár e jelképek inkább az 1960-as évektől mutatkoztak be, a második világháború alatt a vadászpilóták szokása volt, hogy minden egyes lelőtt ellenséges gép után felfestettek egy vaskeresztet (vagy vörös kört a csendes-óceáni hadszíntéren) a repülőgép oldalára, kifejezve ezzel az elejtett „zsákmányt”. Egy másik értelmezés szerint a motoros bandák kifejezetten azért kezdték el ezeknek a náci jelképeknek a viselését, mert lázadtak a társadalmi normák ellen. Ez egyébként a legelterjedtebb nézet, amely ma is érvényes némely bandára. Megint csak egy másik értelmezés, hogy azért használják ezeket a jelképeket, mert a motoros bandák ezzel politikai nézeteiket próbálják meg kimutatni, de ez a legtöbb esetben nem feltétlenül igaz.

X.F.F.X.: a motoros banda éltetése (x - a motoros banda neve), például a Hells Angels M.C.-nél az A.F.F.A.: *Angels Foreverer Forever Angels* vagy az Outlaws M.C.-nél az O.F.F.O.: *Outlaws Forever Forever Outlaws*. A szélsőjobboldali bandáknál is gyakori ezen éltetés használata.

2.5. Szervezeti hierarchia és hálózatiság

A hierarchiák létfontosságúak a motoros klubokhoz hasonló, gyakran óriási tagszámmal levő szervezetekben, hiszen maga *a szervezet emiatt lesz igazán hatékony és precízen irányítható, továbbá ezek alapozzák meg, orientálják a résztvevők felfogását a lehetséges kapcsolatokról és interakciós sémákról, tájékoztatják az egyént, hogy kit kell tisztelni vagy kivel kell éppen óvatosnak lenni*. A továbbiakban bemutatásra kerül a *vertikális tagozódás*, vagyis magán a klubon belüli hierarchia, valamint a *horizontális tagozódás*, vagyis a klubok kiterjedése. A legtöbb tisztség állandó egy motoros bandán belül, de a klubok egyéni döntésére van bízva az is, hogy néhányat a felsorolásra kerülők közül esetleg kihagynak vagy összevonnak egy személybe. Fontos még, hogy a nagy szervezeteknél a vezető tisztségek összességében léteznek *klubszinten (nemzetközi szint)*, illetve kisebb egységeknél (*lokális szint*).

2.5.1. hierarchia – horizontális tagolódás

Alapító (Founder)

Az egyetlen eredeti tisztség, a hierarchia csúcsán álló személy, vagy személyek csoportja. Ő(k) azok, akik lefektetik a klub alapjait: a szabályokat, a célokat és külsőségeket (szimbólumok, öltözködés, stb.), továbbá ők határozzák meg magát a hierarchiát is. A továbbiakban bemutatott rangok/tisztségek létrehozásában szabadon válogathatnak. Az alapító tisztséghez hozzátartozik, hogy számos esetben felválthatja az elnöki tisztséget, viszont ez a helyzet egy idő után visszaáll, hiszen az alapítók életkora, halála miatt automatikusan megszűnik e tisztség, így szükségszerűen az elnöki rendszer lép a helyébe.

Nemzetközi elnök (International President)

A legmagasabb származékos tisztség. Több évtizedes bandatagság és a hierarchia végigjárása után érhető el és a nemzetközi közösség túlnyomó részének egyet kell értenie a személy kinevezésével. Többségében a legnagyobb és legrégebbi motoros bandákban találkozunk e tisztséggel, hiszen ezek már a hosszú, több évtizedes múltjukból kifolyólag nemzetközi terjeszkedést folytattak. E tisztség a legfontosabb, hiszen koordinálja a nemzeti szerveket. Ő az egész szervezet arca, a szóvivő nemzetközi ügyekben.

Nemzeti elnök (National President)

A második legmagasabb származékos tisztség. Hasonlóan az előző tisztséghez számít a ranglétra bizonyos szintig történő végigjárása, a tapasztalat és az eltöltött évek. Az egyedüli eltérés, hogy ez a személy egy országon belül koordinálja több lokális egység, az

úgynevezett „chapter” tevékenységét. A szervezet arca egy nemzeten belül, a szóvivő, a hatóságokkal szembeni képviselő, valamint nemzeti szinten részt vesz a nemzetközi elnök választásában.

Elnök (President)

Ez a származékos tisztség a nemzeti szint alatt álló lokális vezető, egy chapter vezetője. Az ő feladata az irányítás egy adott egységen belül és a feladatok összehangolása a nemzeti és nemzetközi elnök döntéseivel. Az egyik legfontosabb státusz a motoros bandák bűnözői tevékenységének vizsgálatánál. Ő képviseli a hatóságokkal szemben és a médiában a helyi szervezetet, valamint részt vesz a nemzeti elnök megválasztásában.

Alelnök (Vice President)

Az elnök helyettese, egyik legfőbb bizalmasa, mondhatni jobb keze. Ő a második ember a lokális csoporton belül. Közvetít a csoport tagjai és az elnök között, adott esetekben ő képviseli az elnököt, valamint felel azért, hogy a csoporton belül minden zökkenőmentesen menjen.

Titkár (Secretary)

Az ő feladata a főbb események, üzleti ügyek, valamint az esetleges ülésekről készült feljegyzések vezetése, nyilvántartása, a többi bandával való kapcsolattartás, a tagok informálása a fejleményekről. Legtöbbször a kincstárnokok és a titkárság munkája egyesül. Egy chapter-en belül egy ilyen tisztség van, viszont, ha a szervezet nemzeti vagy nemzetközi, akkor választanak belőle egy nemzetit vagy nemzetközit is.

Kincstárnok (Treasurer)

Ő az a személy, aki felelős a klubdíjak gyűjtéséért, az alapok folyósításáért és a számlák kifizetéséért. Olyan adósságokat is gyűjt, amelyeket a banda fizet, és ellenőrzi az üzleti lehetőségeket, mielőtt azok véglegesítésre kerülnek. Egy chapter-en belül egy ilyen tisztség van, viszont, ha a szervezet nemzeti vagy nemzetközi, akkor választanak belőle egy nemzetit vagy nemzetközit is.

Road Captain

Ez a tisztség nem feltétlenül része a végrehajtói hierarchiának, afféle formális „tiszteletbeli” melléktisztség. A Road Captain feladata a logisztika, a megállók és az útvonalak ismerete, tervezése és szervezése a vonulások során. Amikor a motorosok csoportosan vonulnak, az élen vonuló elnök környezetében tartózkodik, esetenként önmaga vezeti a menetoszlopot, mivel vannak olyan esetek, hogy az elnök biztonsági okokból a menet hátrébb eső részén tartózkodik.

Sergeant-at-Arms

Az elnök bal keze. Ez egy magas bizalommal járó tisztség, amely külső és belső töltetű: egyrészt ő az, aki betartatja a közösség belső törvényeit, figyel a tagokra. Az üléseken afféle „házelnökként”¹⁷ vezényel és felel a biztonságért a motoros találkozókban. Ebben segítségére vannak a végrehajtók. Másrészt ő is ugyanúgy részt vesz a végrehajtói tevékenységben, gyakran irányítói, koordinatív szerepben. Egy chapter-en belül egy ilyen tisztség van,

¹⁷ A *Sergeant-at-arms*, vagy másként *Serjeant-at-arms* több angol-szász országban ma is létező parlamenti tisztség, melynek hasonlóan a rend fenntartása a feladata az ülések során. A „serjeant” szó megtévesztő, ugyanis nem az őrmester (sergeant) egy régies írásmódja, hanem a latin „serviens” (szolga) szóból ered. Az angol nyelv fejlődése idővel átalakította sergeant-re, ami a katonai kötődése miatt speciális formát öltött a motoros bandáknál.

viszont, ha a szervezet nemzeti vagy nemzetközi, akkor választanak belőle egy nemzetit, vagy nemzetközit is.

Végrehajtók (Enforcers/Full Patch Members)

Ez a szint a legfontosabb az illegális tevékenységek kivitelezésének tekintetében. Ennek a szintnek a feladata a „piszkos munka”, a gyilkosságok, az erőszak kivitelezése, a kereskedelmi ügyletek lebonyolítása, a védelmi pénzek szedése, a prostituáltak futtatása, stb. Ők a csoport katonái. Tevékenységük két irányú, hiszen a törvényellenes tevékenységek kivitelezése mellett belső rend fenntartásában is jelentős szerep jut nekik. Az egyes szervezeteken belül a végrehajtói csoportokban saját elnevezés is van. A *Hells Angels M.C.-ben* ezeket a személyeket „*Filthy Few*”-nak (mocskos kevesek), az *Outlaw M.C.-ben* „*SS*”-nek, a *Pagan's M.C.-ben* „*fekete pólósoknak*” nevezik. Ez a szint rendkívül fontos a hűség, a bizalom és a tapasztalatok tekintetében, mivel aki itt igazán kiveszi a részét, eszével és bátorságával bizonyít, az mehet feljebb a mellék- és alelnöki-, elnöki és egyéb főbb tisztségekért. Gyakran a legjobb katona irányítja a többi. Nagyon fontos, hogy gyakran ők felelnek a még nem beavatott tagokért, a prospectek-ért és a hangaroundok-ért is. Akik erre a szintre eljutnak úgynevezett „*full patch member-ek*” (teljes felvarrós tagok) lesznek, vagyis teljes jogú tagok. A mellényre felkerülhet a klub neve (felülre) és a color (középre), illetve lesz szavazati joguk is.

Prospect

A hűségépítés második lépcsőfoka. Olyan bandához köthető személy, „jelölt”, aki még nem nyerte el a teljes bizalmat, nem viseli a banda jelképeit, a color-t (helyette „Prospect” felirat van), továbbá nincs beleszólása az ügyekbe, alig vehet részt még a komolyabb illegális tevékenységben. E személy már majdnem a klub tagja, így tevékenységével, viselkedésével próbál rászolgálni a tagság magasabb szintjére, valamikori elnyerésére. Olyan feladatokat bízhatnak rájuk, amik nem igényelnek tapasztalatot illetve komplexebb képességeket (például őrzés, vagy egyéb kétékezi feladatok a klub törzshelyén belül, mint a motortakarítás, bevásárlás), ugyanakkor már kismértékben elkezdhetnek illegális tevékenységben is részt venni, a hangaroundokhoz hasonlóan (például kábítószerterjesztés révén).

Hangaround

A bizalomépítés legelső szintje. Először is be kell, hogy ajánlják a személy, és kell egy pártfogó, aki extrém esetben saját tagságát és akár az életét is kockára teszi azzal, ha kiáll egy újoncért. Még nem rendelkezik semmilyen külső ismertetőjeggyel, ami egy adott motorosbandához kötné, viszont már viszonteladóként terjeszthet kábítószer, teljesíthet egyéb kisebb megbízásokat a kiszemelt banda számára.

2.5.2. Hálózatiság – Horizontális tagolódás

A motoros bandák horizontális tagolódását vizsgálva megállapítható, hogy mára már elemi érdekekből kifolyólag nagyon sok 1%-er klubnak vannak a számos belföldi chapter/charter mellett külföldi chapter-jei/charter-jei is. Ennek okai a következők:

- 1. Képviselési funkció:** minél több városban, megyében, országban vannak képviseltek, annál több helyen lehet a profitorientált illegális tevékenységeket végezni, kapcsolatokat kiépíteni más helyi bünszervezetekkel.
- 2. Toborzási funkció:** minél több a képviselő, annál több helyről lehet tagot toborozni, akiknek adott esetben jól jön a személyi- és helyismerete.
- 3. Gazdasági funkció:** az új képviselőkkel nyilvánvalóan kiterjeszthető a földrajzi értelemben vett működési dimenzió által a profitszerzési tevékenység.

4. Hírszerző funkció: elvonatkoztatva most a nemzetbiztonsági jelentéstől, a képviselő tagjai gyorsan értesíthetik a szervezet más régióban levő tagjait a bandát befolyásoló ügyekről: hatósági nyomozásokról, folyamatban levő akciókról, bandaháborúkról, új szövetségekről, jogszabályváltozásokról, stb.

5. Logisztikai funkció: a képviselőnyitással új raktárak, lerakatok, safe house-ok képezhetők, melyek között mozgatva az illegális javakat, nehezíteni lehet a hatóságok tevékenységét és dinamikusabbá lehet tenni a disztribúciós tevékenységet egy adott régióban.

A horizontális tagozódást illetően a klubokban fontos szerep jut a *chapter-eknek* (fejezet), vagy *charter-eknek* (csak a Hells Angels M.C. használja ezt a megnevezést). Ezek a klubok területi képviselői egy adott régión, országon belül. Bár a chapter-alapítás számára, méretére nincs kifejezetten szabály, a motoros bandák általában az új chapter létrehozásánál azt tartják szem előtt, hogy milyen területet kívánnak üzleti szempontból lefedni, hova lehet leszúrni a zászlót a riválisok ellenében. A sűrűséget tekintve előfordul számtalan olyan eset is, hogy egy megyében, államban több chapter van, de az is előfordul, hogy egy adott országban mindösszesen csak egy (ezt még befolyásolhatja, hogy az adott régióban mennyi szövetséges, illetve rivális banda található). A chapter-ek közül helyhez kötöttség alapján kétféle különböztethető meg: beszélhetünk egyfelől *lokális chapter-ekről*, másfelől pedig *nomád chapter-ekről*.

A *lokális chapter* statikus területi egység, egy adott területet fednek le. Tagjai mindig ugyanabba a klubházba térnek vissza, itt folyik a tervezés, szervezés, az erőforrások felhalmozása és a számos illegális tevékenység. Ez a kategória is tovább bontható két részre, de ennek inkább csak kifejezetten formális jelentősége van: a klub történetében legelőször megalapított chapter esetén beszélhetünk *anya-* vagy *fő-chapter-ről*, a többi ezután alapított egység egyszerűen valamilyen más *területi-chapter* lesz. A lokális chapter-eken tevékenykedő beavatott tagok külön felvarrón viselik a hely megnevezését.

A *nomád chapter-ek* olyan motorosokból állnak, akik konkrét helyhez nem, csak és kizárólag a konkrét klubhoz köthetők. Ők úgyszólván a „statikus pontok dinamikus összekötői” egy banda nagyobb kiterjedésű területén. Tevékenységük nagyobb részében a helyhez kötődő chapter-eknek segítenek be (pl. kíséret áruk szállításában, erősítés bandaháborúban). Amikor átcsoportosításra kerül a sor, akkor a befogadó statikus chapter gondoskodik az ellátásukról. A nomád chapter-ek beavatott tagjai *NOMAD* vagy *NOMADS* feliratot viselnek a konkrét helységmegjelölés helyett a ruházatukon.

2.6. A motoros bandák összefüggései a szélsőjobbaldali ideológiai csoportokkal

Már a második világháborús német ereklyék szimbólumként történő használatánál is említésre került, hogy ezek esetenként valóban ideológiai töltettel rendelkeznek, viszont ez a motoros bandáknál legtöbbször a lázadás szimbólumaiként jelennek meg. Mindazonáltal az elmúlt pár évben a neonáci, fehér felsőbbrendű kultúra erős közeledést mutatott a motoros szubkultúra felé. Ennek a fejezetnek a célja az, hogy egyrészt elhatárolja a motorosokat a szimbólumok használatából eredő, róluk alkotott hamis feltételezésektől, másrészt, hogy feltárja, mik azok a közös pontok, ahol a két szubkultúra ténylegesen találkozik.

Bár a motoros bandáknál a korai évtizedekben nem játszott fontos szerepet az etnikum és az idegengyűlölet - sokkal inkább az államellenesség, az illegalitás, amelynek hajtómotorja a több háborúban megélt csalódottság, traumák voltak - az 1960-as évek közepétől és végétől elindult egy folyamat, amikor a bandák már valóban kritériumokat állítottak fel a tagok számára, etnikai alapon kezdtek el szerveződni.

A faji elemek törvényen kívüli motoros bandákba való „beszivárgásának” oka az volt, hogy az 1950-es években egyre nagyobb népszerűségnek induló motoros klubok elkezdtek „mainstream” irányba tolódni, így természetesen tagszelektációs folyamatként az „igazi” testvériség szerepe elkezdett felértékelődni.

Annak érdekében, hogy továbbra is megtartsák az outlaw - 1%-er úgymond „underground” jellegét, szükség volt valamiféle szelekcióra, így esett a választás a legalapvetőbbnek számító, faji alapú megkülönböztetésre (akárcsak a fehér felsőbbrendű motoros bandáknál). Leegyszerűsítve fehérnek alapvetően nem lehet a testvére latin vagy fekete. Ez természetesen szorosan kapcsolódik a patriotizmushoz is, amely az amerikai társadalomban és azok fehér tagjai között manapság is igencsak jelen van, de semmiképpen sem náci faji eszmékről van szó.¹⁸ Továbbá azt is ismételten meg kell jegyezni, hogy az 1950-es években javában tart a feketék polgárjogi mozgalma is, akiknek csak 1954-ben sikerült többek között elérniük, hogy egyáltalán törvény szülessen a feketék és fehérek közötti megkülönböztetés általános tilalmáról, tehát ekkor sikerült lefektetni annak az alapjait, hogy egyáltalán egyenjogú állampolgárokként tekintsenek rájuk az Egyesült Államokban. Persze – mint az a tanulmánysorozat korábbi részéből is kiderült – a feketék egyenlő jogaira, a szegregációjuk megszüntetésére még körülbelül 20 évet várni kellett, ez a folyamat ténylegesen csak az 1970-es években fejeződött be. Pont ekkortájt, 1969-ben alakult meg a Mongols M.C. és az Outcasts M.C. is, amelyek tagságát részben vagy egészben nem fehérek adják. Emiatt a szegregáció miatt tehát az is elmondható, hogy a kezdeti faji megkülönböztetés igénye az egész fehér amerikai társadalmat valamilyen szinten áthatotta, ezzel együtt a motoros klubokat is akarva-akaratlanul.

A fentebb említett gondolatok a faji kritériumokról tanúskodnak, de ezek mélységüket, ideológiai töltetüket tekintve nem feltétlenül egyenlőek a szélsőjobboldaliak által vallott fehér felsőbbrendű-neonáci, rasszista nézetekkel. Viszont attól, hogy a motoros és a fehér felsőbbrendű kultúra számos dologban eltérő, a szimbólumok, kulturális sajátosságok és üzleti érdekek miatt is jelentős átfedés figyelhető meg ezen bűnszervezetek és gyűlöletcsoportok között, sőt mára már beszélhetünk olyan törvényen kívüli motoros bandákról, amik nyíltan szélsőjobboldali, neonáci nézeteket vallanak, akár Magyarországon is.¹⁹

Ezek, a törvényen kívüli motoros és a fehér felsőbbrendű szubkultúra között található átfedések pedig nagyban megkönnyítik, hogy a két más beállítottságú csoport tagjai könnyebben kölcsönhatásba lépjenek egymással. Ez a szövetség nemcsak közös rendezvényeket, hanem a bűncselekmények szövetségben történő elkövetését is magában foglalja. Az átfedés „legmélyebb” fajtája egyébként az úgynevezett „kereszt-tagság”, amikor a személy egyaránt tagja neonáci csoportnak és motoros bandának is. Az átfedések első és legfontosabb területei a hasonló szimbólumok, rítusok és nyelvezet rendszere.

Pagan's M.C. tagok náci szimbólumokkal szórakozás közben

¹⁸ Még akkor sem, ha a fehér felsőbbrendű börtönbandák kapcsán ez került igazán „felmagasztalásra”.

¹⁹ Például a Betyársereg Motoros Klánja, amely egyébként a Hells Angels Hungary tagjaival rendszeresen tart közös rendezvényeket.

Az ausztrál Fourth Reich M.C. (Negyedik Birodalom) egy tagja letartóztatás közben

A szimbólumok közötti átfedés a már a tanulmány során többször említett náci jelképek miatt figyelhető meg, mint a szvasztika, a vaskereszt, SS villámok, német katonai sisakok és más egyéb, a náci korszakból, a német hadseregből származó elemek. Ez a legegyszerűbb példa a konvergencia evolúciójára, függetlenül attól, hogy ezeknek mindkét csoportnál más jelentése van, hiszen, mint tudjuk a motorosoknál ezek legfőképpen a lázadás szimbólumai voltak, míg a szélsőjobboldali csoportok ezekhez ideológiai jelentéseket társítanak, saját kultuszt építenek ezek köré.

Annak, hogy a motorosok valóban a lázadás szimbólumaként tartják számon és nem tulajdonítanak neki ideológiai jelentést, jó példája, hogy 2009-ben a Outlaws M.C. weboldalán megjelentek képek a tagjairól a német náci párt zászlója előtt. Az Outlaws M.C.-ről azonban közismert, hogy engedélyezi a klubba való belépést a nem fehér tagoknak, valamint rendelkeznek olyan chapter-ekkel is a tengerentúli országokban, ahol nem is lehetséges csak fehér

etnikumú tagokat beléptetni. Attól függetlenül, hogy a klubok nem kötődnek ideológiailag ezekhez a jelképekhez, a múltban már nagyon sok bírálat érte a használatuk miatt őket, így számos klub mérsékelte, vagy éppen betiltotta egyes jelképek használatát.²⁰

A másik közös kapcsolódási a *nyelvi elemekben* található. A nyelvezetben fellelhető hasonlóságok egyik legvalószínűbb oka a börtönkörnyezet, ahol motoros bandatagok és a fehér felsőbbrendű bandák általában ugyanazokat a kifejezéseket és szlenget használják. Ezen szlengek értelmi szerzői először – ahogyan az a sorozat első részéből kiderül – pont törvényen kívüli motorosok voltak, akikhez köthető maguknak a fehér felsőbbrendű börtönbandáknak a kialakulása. A motoros klubok használták például először a már említett, „x Forever, Forever x” kifejezést.

Megint csak egy másik lényeges egyezés, hogy a motoros és szélsőjobboldali bandák is előszeretettel használják az *alfanumerikusan kódolt kifejezéseket*. Például a 88-as szám egy nemzetközileg ismert neonáci szimbólum, amely a „Heil Hitler”-t jelenti. A Hells Angels M.C. tagjai hasonlóan utalnak a klubjukra 81-es számmal („H” és „A”, vagyis Hells Angels). Egy Arizonában és Texasban honos utcai és börtönbanda, a White Knights of America (Amerika Fehér Lovagjai) egyik tagja a 23-as és 11-es számokat ragasztotta fel a motorkerékpárja hátsó sárvédőjére („W” és „K”). Az is hasonlóság, hogy a két csoport tagjai szóban egymásra „harcostársként”, „bajtársként”, „testvérként” vagy „családként” hivatkoznak, továbbá „becsület” és „tisztelet” szavakat is meglehetősen gyakran használják.²¹

A hasonló *rituális elemeket* illetően, akár a fehér felsőbbrendűséghez köthető bandákról, akár 1%-er motoros klubokról van szó, nagyon fontos toborzási mozzanat a *jelöltek felkutatása*, azok „próbaidős” *tevékenysége*. A felkutatott személy a „prospect” vagy „spec”, akinek bizonyos időszakot el kell töltenie a bandatagok mellett, mielőtt hivatalos tagjává válhat a bandának, megkaphatja annak color-ját. Bár ez a gyakorlat alapvetően a törvényen kívüli motorosbandák révén jött létre, a szélsőjobboldali bandák később átvették ezt, hiszen kiválóan alkalmas például az operatív nyomozók kiszűrésére, illetve az esetleges jövőbeni személyközi feszültségek kezdeti stádiumban való kimutatására.²²

²⁰ ANTI DEFAMATION LEAGUE: Bigots on Bikes – The Growing Link Between White Supremacists and Biker Gangs, 2011. pp. 4-5. [a továbbiakban: ADL, 2011.]

²¹ ADL, 2011. pp. 6-7.

²² ADL, 2011. pp. 7-8.

A Sadistic Souls M.C. color-ja

Az üzleti kapcsolatok tekintetében a törvényen kívüli motoros klubok és a fehér felsőbbrendűséget hirdető csoportok közös kiindulási alapjául meglepő módon a *motorkerékpárok*, annak *kiegészítői* és a *ruházat* szolgál. Mindkét csoport tagjai működtetnek motorkerékpárhoz és a kiegészítő termékekhez kapcsolódó vállalkozásokat, amelyek potenciálisan vonzóvá teszik egymást akár ügyfélként, akár tagként. Egy ilyen jellegű közös vállalkozás lehet például egy motorkerékpár-szerviz. Példaértékű eset *Richard „Mohawk” Durham*, az Alabama-i Brewtonban található *Confederate Cavalry Corps M.C.* (Konföderációs Lovas Hadtest) egykori tagjának esete, aki maga egy kisebb méretű motoros műhelyt működtetett még a 2000-es évek elején. Mohawk nem sokkal a műhely

létrehozása után lépett ki a Confederate Cavalry Corps-ból és lépett be a *Pistolero M.C.-be*, a *Bandidos M.C.* egy kisebb támogató klubjába. Emellett az interneten számos fehér felsőbbrendűséghez köthető online bolt kínál kerékpáros kiegészítőket. Ilyen például a texasi székhelyű *Aryan Wear*, a *Local 1488* vagy az arizonai székhelyű *Blitzkrieg Productions* is. Ezek mind motoros ruházatot és kiegészítőket árulnak.²³

A két csoport között kapcsolódási pontot képeznek még a *közös rendezvények* is. 2008. szeptember 20-án a *Death's Head Hooligans* (Halálfejes Huligánok) - egy neonáci-skinhead szervezet, mely elsősorban Arizonában van jelen - szervezett egy „Oi Fest” nevű, zenei koncertsorozatot, az arizonai Tonopahban. A rendezvényt a *Sons of Aesir* (Az Ázok Fiai), egy arizonai székhelyű, kifejezetten fehér felsőbbrendű motorosklub támogatta, valamint a *White Knights* (Fehér Lovagok), ami egy fehér felsőbbrendű börtönbanda, amely elsősorban Texas és Arizona szövetségi államokban van jelen nagyobb tagszámmal. Az eseményen olyan zenekarok léptek fel, mint a *Whenkewash*, *Totenkopf Saints*, *White Knuckle Driver* és a *Storm Troop 16*. és körülbelül 100 neonáci és a fehér felsőrendűséghez köthető tag vett részt, illetve ismeretlen számú motoros.

Sons of Aesir tagok szélsőjobboldali jelképekkel. Az SS-villámok a color-on is

Említésre méltó még, hogy a motorosok az utóbbi évtizedekben az *internet* segítségével is egyre jobban kapcsolódnak szélsőjobboddallal. A *Stormfronter*, egy árja motoros klub, „Stormfront” névvel internetes felhasználói csoportot hozott létre motorosok számára. Mike Schloer, egy neonáci nemzetiszocialista csoport régi tagja, a „Biker-or-not” (Motoros vagy sem) motoros közösségi oldalon „White Pride Riders” (Fehér Büszkeség Motorosok) néven ugyancsak kialakított egy szub-csoportot/fórumot jobboldali érzelmű motorosok számára. A White Pride Riders-csoport tagjai között voltak *Pagan's M.C.*, *Hells Angels M.C.* és *Sons of Aesir M.C.* tagok is.²⁴

A két csoport közötti kapcsolódási lehetőségként végül a *neonáci és motoros szövetségben elkövetett bűncselekményeket* is lehet még példaként említeni:

2008. márciusában és 2009. januárjában, Kanadában, két külön akció során kábítószer-kereskedelem miatt letartóztatták a White Boy Posse nevű neonáci szervezet 30 tagját, amely a

²³ ADL, 2011. p. 8.

²⁴ ADL, 2011. p. 10-11.

Hells Angels M.C.-vel állt szoros kapcsolatban. A rendőrség nagy mennyiségben foglalt le kábítószereseket (metamfetamin-származékokat), fegyvereket és készpénzt.²⁵

2005. júniusában Ohio-ban, az Ária Testvériség tagja James "Aryan Jim" Blomquist gondolt egyet és belépett egy 2001-ben alapított neonáci motoros klubba. Ez volt a Blood Order. Blomquist ideológiai elvakultságát jól jelzi, hogy annyira megrögzött neonáci volt, hogy még fiát is náci vezetők után nevezte el James Dietrich Adolf-nak. A börtönből való szabadon bocsátását követően Blomquist kialakított egy fedőcéget, az AB Construction Company-t, amelynek kifejezetten a bűnügyi tevékenységeinek fedezése volt a célja. 2005-ben ismétleten letartóztatták. Szabadlábban töltött ideje alatt Blomquist és a Blood Order több ezer dollárt gyűjtött össze illegális fegyver értékesítéssel, számlák hamisításával és kábítószeres előállításával. A vádirat szerint szoros üzleti kapcsolat állt fenn a Blood Order, az Ohio-i Ária Testvériség és az egyik legnagyobb motoros banda, a Pagan's M.C. között. A hatóságok szerint a letartóztatottnak mintegy 20%-a az ohioi Ária Testvériség tagja volt. A Pagan's M.C. néhány tagját is letartóztatták. Blomquist-et végül több vádpontban is bűnösnek találták és újra bebörtönözték.²⁶

2001. augusztusában közel 300 embert tartóztattak le a 18 hónapos „Operation Silent Thunder” nevű rendőrségi akció keretében Kaliforniában. Az akció egy olyan metamfetamin-készítő hálózat ellen irányult, amelynek tagjai a fehér felsőbbrendűséghez és motoros bandákhoz kötődtek. 16 metamfetamin-előállító laboratóriumot állítottak le és több mint 45 kg metamfetamint foglaltak le, amelynek akkori utcai értéke 2 millió dollár körül mozgott. Ennek folyományaként eljárás alá vonták több fehér olyan felsőbbrendű bűnszervezet tagját, mint az Ária Testvériség és a Nazi Low Riders. Az akció során letartóztatott motorosok a Vagos M.C. klubhoz tartoztak.²⁷

Összefoglalva tehát e fejezet célja volt megmutatni azt, hogy bár léteznek náci motoros bandák és számos dolog fűzi össze a szélsőjobboldaliakat és a motoros bandákat, a kettőt semmiképpen sem szabad kizárólagosan összekötni egymással. A legtöbb törvényen kívüli motoros bandában nem számítanak (és a multiraciális tagság miatt nem is számíthatnának) a fehér felsőbbrendűek által preferált ideológiai értékek (és egyéb más ideológiai értékek sem), túlnyomórészt az üzleti érdekek a legfontosabbak a két csoport között.

²⁵ ADL, 2011. p. 11.

²⁶ KESSLER, Mike: How I Accidentally Wound Up Running an Outlaw Biker Gang in Ohio. <https://medium.com/s/powertrip/how-i-accidentally-wound-up-running-a-outlaw-biker-gang-in-ohio-47a44ac3b95a>; letöltés: 2019.11.29.

²⁷ MARKES, John: US CA: 293 Arrested In Meth Sting in Cakifornia. <http://www.mapinc.org/drugnews/v01/n1591/a04.html>; letöltés: 2019.11.29.

3. A világon található legismertebb motoros bandák leírása, regionális sajátosságok

3.1. Az Egyesült Államok jelentősebb motoros bandái

Az amerikai gyökerű törvényen kívüli motoros klubok kiemelt jelentőséggel bírnak a tanulmány szempontjából. Egyrészt *az Egyesült Államokban alakultak meg az első ilyen szervezetek*, itt fektették le azokat az alapokat, amelyeket más kontinenseken is átvettek (persze esetenként kiegészítve ezeket kultúra specifikus jegyekkel). Másrészt *a szubkultúrában ma is ezek a legrégebbi bandák a dominánsak* (a „4 nagy”: *Bandidos, Hells Angels, Pagan's, Otulaws*), mind a tagságban, mind a földrajzi lefedettségben, mind pedig a szervezett bűnözésben betöltött szerepük alapján. Ezekhez alkalmazkodik a földrajzilag és kulturálisan sokkal „színesebb” *támogatói klub rendszer*, akik szerepe kettős: egyrészt segítik az adott bandát a szervezett bűnözői tevékenység adott régióban történő kiterjesztésében, másrészt a területi viszályok esetén aktív részt vállalnak a szervezetek közötti háborúban.

A régi, több évtizedes amerikai klubok, mint már arról többször szó volt, elsősorban a lázadás szimbólumaként indultak meg, de egy pár évtized után a tagság túlnyomó többségének motivációja megváltozott, és a bűnözésnek köszönhetően *a non-konformitás helyett az üzleti szemléletmód lett a hangsúlyos egészen máig*. Ez alapvető és lényeges különbség lesz majd a kelet-európai- és orosz-eredetű motoros bandákkal szemben, akiknek a politikai szerepvállalásuk sokkal jellemzőbb tevékenység. A továbbiakban tehát szó lesz az Egyesült Államokból származó „4 nagy” klubról és néhány más nagyobb, speciálisabb motoros klubról.

3.1.1. Hells Angels M.C.

A *Hells Angels M.C.* vagy röviden HAMC (color-ja a képen) a világ egyik legnagyobb, leghíresebb és egyik leghosszabb múltra visszatekintő klubja. *5 kontinensen van jelen, 57 országban 466 charter-rel.*²⁸ A klubot 1948-ban alapították a Kaliforniai San Bernardinóban. Bár tisztán amerikai eredetű klubról beszélünk, a legjelentősebb charter-ek és a legnagyobb tagszám az európai-kontinensre jellemző, amelyen a klub az 1960-as években kezdte meg a

terjeszkedést.²⁹ Az 1960-as évektől a HAMC jelentős jelképnek számított az amerikai ellenkultúrában. Az óriási kiterjedésnek köszönhetően sajátos szervezeti struktúrával rendelkezik: ellentétben a legtöbb más bandával, a Hells Angels M.C. nem rendelkezik nemzeti elnökkel: a regionális tisztviselőket úgy választják, hogy különböző charter-ek egy adott régióját képviseljék a találkozókön. Két parancsnokhoz hasonló tisztség van. Az USA-ban is két felső vezetői tisztség létezik, az egyik a keleti-partot, a másik a nyugati-partot képviseli. Havi üléseket tartanak. Mindkét régió ülésein helyet foglal egy-két képviselő az ellentétes régióból, hogy az átfogó döntéseket az egyik pólus se csak maga hozza meg. A nagyobb, nemzetközi ügyeket is érintő kérdésekben a régiók charter-jei

Quebeci Hells Angels tagok.

²⁸ Hells Angels M.C.

<https://onepercenterbikers.com/hells-angels-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

²⁹ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 240.

végeznek először szavazást, amelyek eredményét ezután a felsőbb szinteken figyelembe veszik és ezek alapján hozzák meg a döntéseket.³⁰

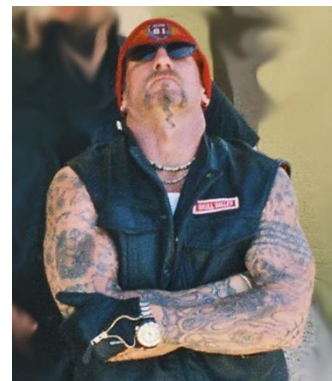
A HAMC alapítása tökéletes példája annak, hogy a tagoknak katonai múltja volt a kezdeti időkben, hiszen a nevét is egy katonai alakulatról kapta, a *Flying Tigers* „*Hells Angels*”-ről, ami egy Kínában állomásozó bombázóezred volt a II. világháborúban. A klub logójában látható szárnyas halálfej, a „*Death Head*” keletkezésével kapcsolatban több verzió is ismeretes, de a hivatalos szerint a San Francisco-i charter elnöke rajzolta meg és inspirációként a már említett bombázó ezred gépeinek orrára festett szárnyas halálfej szolgált.³¹

Boeing B-17-es bombázó a Flying Tigers kötelékéből

A Hells Angels eredetileg nem bűnszervezetnek indult, a tagjai az akkori társadalmi normáknak nem megfelelő viselkedésük miatt kerültek a perifériára, és lettek megbélyegezve. Sonny Barger (konzervatív/purista szemléletű) alapító³² annak idején felismerte, hogy ebben a kívülállásban milyen lehetőség rejlik és amikor a deviánsabban viselkedő, erőszakosabb és részeges motorosokat *1%-eknek nevezték az 1947-es Hollister-i lázadás miatt*, lecsapott az elnevezésre és az „1%” felvarró a törvényenkívüliség egyik jelképe lett, amelyet mára szinte minden törvényen kívüli motoros banda visel valamilyen formában. Sonny Barger egyébként egy ma is élő alapító tag, talán a leghíresebb törvényen kívüli motoros a világon, akit a szubkultúra tagjai legendaként tisztelnek.

Az alapításától „törvényen kívüli” klub *ma már egy üzleti vállalkozás* és manapság meglehetősen szeret a törvényesség mögé rejtőzni és a jogait érvényesíteni. Erre a szubkultúrán belül is meglehetősen szokatlan mentalitásra több precedens is volt már 2007-től egészen 2013-ig.³³ Jay Dobyns (a képen) az ATF egy, a szervezetbe beépített ügynöke így nyilatkozott erről, amikor 2015-ben Budapesten járt a tapasztalatai alapján megírt könyvét³⁴ népszerűsíteni: *„a klub nevét az egész világon ismerik, a szárnyas halálfej és a piros-fehér logó az, ami azonnal az ember eszébe jut a motoros z siványokról. Ez komoly érték, nagyon büszkék rá, és nem véletlen, hogy levédették, és dollármilliókat keresnek az ajándéktárgyak (póló, sapka, matrica stb.) eladásából, és ha valaki engedély nélkül használja fel a logót, vagy bármit, ami a klub szellemi tulajdona, pont úgy perelnek, mint a Nike vagy a Microsoft. Ez a képmutatás netovábbja: a törvényen kívüli, a társadalmi konvenciókat megvető Hells Angels a társadalom életét szabályozó törvényekhez menekül, ha pénzről van szó. Bezzeg, ha őket állítják bíróság elé, akkor jön a mantra a korrupció*

³⁰ RICHARDSON, Ann: Outlaw Motorcycle Gangs USA Overview. Bureau Of Organized Crime and Criminal Intelligence, DoJ, 2010. p. 3. [a továbbiakban: RICHARDSON, 2010.]

³¹ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 254.

³² Sonny Barger alapító purista gondolkodásmódját azért fontos megemlíteni, mert visszaemlékezéseiben írt arról, hogy próbálta a HAMC-től távol tartani a bűnözést, de a szervezet olyan naggyá vált az idők során, hogy már nem lehetett minden charter-t szemmel tartani és így alakult állt a klub szervezett bűnözői csoporttá. A 2000-ben kiadott életrajzi könyvének címe, amelyben erről ír: *Hell's Angel: The Autobiography of Sonny Barger*.

³³ Az egyik eset felettébb érdekes, ugyanis a klub a híres *Walt Disney Filmstúdiót* perelte be a logójuk használata miatt. Lásd bővebben:

Hells Angels Rumble with Disney.

https://money.cnn.com/2006/03/09/news/funny/hells_angels/; letöltés: 2019.11.29.

³⁴ A könyv címe: *No Angel: My Harrowing Undercover Journey to the Inner Circle of the Hells Angels*.

rendszeről. Nekem mindig is az volt a legnagyobb bajom velük, hogy úgy voltak törvényen kívüli lázadók, hogy közben a bíróságok védelme alatt álltak.”³⁵

Ajándéktárgyak és pólók ide vagy oda, a klub történetét megvizsgálva, vitathatatlan, hogy a Hells Angels M.C. a lehető legnagyobb mértékben benne van a nemzetközi szervezett bűnözésben és a többi klubból eltérő nagymértékű arroganciájáról és brutalitásáról híres.³⁶ A gyilkosságoktól, prostitúciótól, a pénzmosáson át, egészen a kábítószer- és fegyverkereskedelemig gyakorlatilag mindennel foglalkozik, a területekért pedig pontosan olyan hatalmi harc folyik, mint a közönséges utcai bandák vagy kartellek között. Jay Dobyns ezzel kapcsolatban úgy fogalmazott: „Abszolút, a motoros bandák között mindenképpen az első helyen állnak ennek tekintetében.” Álljon itt néhány jelentősebb, a klubot fémjelző bűnügyi eset a sok közül:

1969-ben az *Altamont Speedway Free Festival-on* a Rolling Stones együttes a HAMC-t kérte fel az esemény biztosítására. A Rolling Stones fellépése alatt az egyik HAMC tag szóváltásba keveredett, és megszúrta egy rajongót, amelynek hatására zűrzavar tört ki és egy ember életét vesztette, több tucat ember pedig megsérült.

1985-ben a Kanadai Quebec -tartományban fekvő Lennoxville-ben a Hells Angels saját klubján belül tartott tisztoogatást üzleti okokból, amelynek 5 halálos áldozata volt.

1994-1997-ig a klub több szövetséggel együtt, egy Európában példaértékű bandaháborúban vett részt, melynek színtere Dánia, Finnország, Norvégia és Svédország volt.

A Hells Angels M.C. két dán tagja.

Hells Angels M.C. tagok a Rolling Stones tagjai előtt a zűrzavar alatt.

Ez volt a Nagy Északi Motorosháború (*Great Nordic Biker War*). Az eseményben részt vett a rivális oldalon a *Bandidos M.C.* és az *Outlaws M.C.* is több támogató klubbal együtt. A közel három évig tartó konfliktusban 11 klubtag és 1 civil is életét vesztette, valamint 96-an sebesültek meg. Az eseményhez kapcsolódóan meg kell említeni, hogy nem csak hagyományos kézfegyvereket vetettek be, hanem olyan nehézfegyverzetet is, mint a svéd hadseregtől zsákmányolt vállról indítható páncéltörő gránátvetők (*Bofors Anti-Armour Systems AT4*).³⁷

A Nagy északi motorosháborúval párhuzamosan 1994-től, néhány szélességi körrel arrébb, Kanadában, Quebec-tartományban kezdetét vette a *Quebec-i Motoros Háború (Quebec Biker War)* néven elhíresült esemény, amely talán az egyik legvéresebb konfliktus volt a motoros bandák történetében: a 2002-ig tartó konfliktussorozatban, amely a *HAMC* és *Rock Machine M.C.* között folyt, megközelítőleg 160-an haltak meg és körülbelül 100 embert tartóztattak le.³⁸

³⁵ VARGA, Attila: Vérdíj a fejedre.

https://index.hu/kultur/2015/06/05/a_vilag_legveszelyesebb_melojanak_jutalma_verdij_a_fejedre/; letöltés: 2019.11.29.

³⁶ UO.

³⁷ VERGANI, Matteo - COLLINS, Sean: *Radical Criminals in the Grey Area: A Comparative Study of Mexican Religious Drug Cartels and Australian Outlaw Motorcycle Gangs*. *Studies in Conflict & Terrorism*, 2015. p. 417.

³⁸ Quebec Biker War.

<https://onepercenterbikers.com/quebec-biker-war/>; letöltés: 2019.11.29.

2002-ben ismét az amerikai hatóságok figyelmébe került a klub, amikor Laughlin-ban egy kaszinóban, röviddel egy éles szóváltás után lőttek egymásra a HAMC és a Mongols M.C. tagjai. Az esetnek 3 halálos áldozata volt.

2014-ben ismét Európában lehetett hallani róluk, amikor a holland *Satudah M.C.* tagjaival kerültek fegyveres konfliktusba. Az eset kapcsán 28 embert tartóztattak le. Ennek a rivalizálásnak a folyománya, hogy a HAMC-t 2019. májusában az *utrecht* törvényszék, mint a közbiztonságra kiemelten veszélyes szervezetet betiltotta. Ez volt az első alkalom a klub történetében, de nem az első alkalom Hollandiában, hogy motoros bandát tiltanak be. A hazai *Satudah M.C.* klub és az ugyancsak soron következő *Bandidos M.C.* már korábban tiltólistára került.³⁹

3.1.2. Bandidos M.C.

Az 1966-ban Houstonban alapított Bandidos M.C. (color-ja a képen) motoros banda ugyancsak egyike Amerika és a világ négy legnagyobb motoros bandájának.⁴⁰ Vegyes összetételű, fehérek és latinok egyaránt a tagjai lehetnek. Nevét a mexikói banditákról kapta. A banda színei a vörös és az arany, colorja egy mexikói banditát ábrázol sombrero-ban, fegyverekkel.⁴¹ Ezeknek a színeknek köze van az Egyesült Államok Tengerészgyalogságához (US Marine Corps), ahol az alapító, Donald Chambers is szolgált a Vietnámi Háború alatt. A banda mottója: „We are the people our parents warned us about” (Mi vagyunk azok, akiktől a szüleid féltetek). Világszerte 100 feletti chapter-számmal rendelkezik, köztük az USA-ban, Európában, Új-Zélandon, Ausztráliában és Ázsiában is. Érdekesség, hogy a Bandidos M.C. prospect-eknek az első évükben kötelező jelleggel, szokatlanul sok chapter-t kell felkeresniük. Ezáltal számos chapter kerülhet kapcsolatba az új tagokkal és ez alapján el tudják dönteni, hogy felveszik-e azokba vagy sem. Ez a folyamat egyes bandatagok elmondása szerint megnehezíti egy fedett nyomozók beszivárgását a banda soraiba.⁴²

A Bandidos M.C. ausztrál chapter-jének tagjai.

A Bandidos M.C. a HAMC után legnagyobb tagszámmal és földrajzi kiterjedéssel rendelkező banda. Emiatt a motoros történelem legnagyobb bandaháborúiban (Quebec-i- és Nagy Északi Motoros Háború) is jócskán kivette a részét, illetve jelentős „részt vág ki a szubkultúra által elkövetett illegális tevékenységek tortájából” is. Számtalan gyilkosság és gyilkossági kísérlet kötődik hozzájuk és jelenleg is meglehetősen aktívak. A legismertebb eseményüket Ausztráliában követték el Milperra-ban, 1984-ben. Összesen 7-en haltak meg egy lövöldözésben: 4 Comancheros M.C. tag, 2 Bandidos M.C. tag és egy járőrkelő. További 28 ember megsérült.⁴³

³⁹ Hells Angels banned by Dutch court in biker gang crackdown.

<https://www.theguardian.com/world/2019/may/29/hells-angels-banned-by-dutch-court-in-strike-against-biker-gangs>; letöltés: 2019.11.29.

⁴⁰ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 240.

⁴¹ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 255.

⁴² RICHARDSON, 2010. p. 8.

⁴³ Bandidos M.C.

<https://onepercenterbikers.com/bandidos-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

A leghíresebb tagok közé tartozik *Colin „Ceasar” Cambell*, aki maga is jelen volt a fent említett lövöldözésnél, továbbá *Ronald Jerome Hodge*, *George Wegers* és *Jeff Pike* nemzeti elnökök, akik azóta már mindannyian börtönben ülnek.

3.1.3. Outlaws M.C.

Az Outlaws M.C. (color-ja a képen) HAMC és a Bandidos M.C. mellett szintén a „négy nagy” klub egyike. Az Outlaws egyedülállónak tekinthető a 1%-er klubok között, mivel ezt még valamivel a fogalom megszületése előtt, 1935-ben alapították a *Chicago délnyugati külvárosi részében található McCook-ban*. A klub korábbi nevei *American Outlaws Association (AOA; Amerikai Betyárok Szövetsége)*, *McCook Outlaws (McCook-i Betyárok)* és később a városba való beköltözés miatt *Chicago Outlaws (Chicagói Betyárok)*.⁴⁴ Személyi összetételét tekintve etnikailag színes klub.⁴⁵ Az eredeti logó (Charlie) egy szárnyas motorkerékpár volt, de ez idővel és az agresszió növekedésével kibővült *egy halálfejre és a két keresztbe tett dugattyúra* 1954-ben.⁴⁶ A mottójuk: *„God Forgives, Outlaws Don't.” (Isten megbocsát, a betyárok nem)*. Bár ennek a klubnak eredetileg nincsenek katonai gyökerei, egy 1946-ban tartott *Soldier Field-nek* nevezett esemény következtében lassan ide is elkezdett beszivárogni a katonai kultúra. A klub az 1960-as, 1970-es években rohamosan terjeszkedni kezdett az USA-ban és egyre több más csoport olvadt bele, váltott Outlaws color-ra. Az 1970-es évek végén már jelen voltak Kanadában is. Mindeközben már Európában is elkezdtek chapter-eket nyitni, majd 1994-ben Ausztráliában is megjelentek. Mára több száz chapter-rel rendelkeznek világszerte. A legjelentősebb területei a tengerentúlon Anglia és Németország. Az Outlaws M.C. tagjai – más klubokkal ellentétben – sokkal mozgékonyabbak a chapter-ekben való tagságukban, sokkal könnyebben tudják megoldani a relokációt.⁴⁷ Az Outlaws M.C. fő riválisa a HAMC.

Outlaws M.C. tagok.

Ebből a rivalizálásból kifolyólag a klubnak saját belső mottója is van: *ADIOS*, vagyis *„Angels Die in Outlaw States”* (Az angyalok meghalnak a betyár államokban).

A banda legismertebb személyisége *Harry Joseph „Taco” Bowman*, korábbi nemzetközi elnök.⁴⁸ Bowman az egyik legelvetemültebb személyiségnek számított a motoros bandák történetében. 1998-ban még a legveszélyesebb körözött bűnözőket összesítő FBI Most Wanted listába is bekerült, 50.000 dolláros nyomravezetői díjjal. A nevéhez számos gyilkosság, bombamerénylet és gyújtogatás köthető, melyeket többségében házi készítésű robbanószerkezetekkel hajtottak végre. 1999-ben végül kétszeres életfogytiglanra ítélték a

⁴⁴ Outlaws M.C.

<https://onepercenterbikers.com/the-outlaws-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

⁴⁵ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 241.

⁴⁶ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 256.

⁴⁷ RICHARDSON, 2010. p. 7,

⁴⁸ BURNSTEIN, Scott: The Legend Of Taco Bowman: Beloved Outlaws MC Leader's Biker Empire Began Crumbling In Summer Of '97.

<http://gangsterreport.com/the-legend-of-taco-bowman-beloved-outlaws-mc-leaders-biker-empire-began-crumbling-in-summer-of-97/>; letöltés: 2019.11.29.

szabaddalra helyezés kizárásával. Ő volt a nemzetközi elnök akkor is, amikor a motoros bandák egyik, már korábban említett legjelentősebb konfliktusa, a Nagy északi motorosháború már is zajlott. Ekkor kötöttek szövetséget a Bandidos M.C.-vel is, mivel a HAMC egyik támogató klubjának tagjai lelőttek két Outlaws M.C. tagot.

3.1.4. Pagan's M.C.

A Pagan's M.C.-t (color-ja a képen) Lou Dobkin alapította a marylandi Prince George's megyében 1959-ben. Ugyancsak a „négy nagy” klub egyike.⁴⁹ Az FBI a „legrosszabbak legrosszabika” és a „kicsi, de vad” jelzővel illeti a klubot.⁵⁰ Túlnyomó részt fehér etnikumú tagokból áll. Jellegzetes ismertetőjegyük, hogy fekete bőr motoros ruházat helyett kék farmerruházatot hordanak, valamint hogy Harley Davidson-ok mellett gyakran Triumph-márkájú motorkerékpárokat használnak.⁵¹ További érdekesség még a

klubbal kapcsolatban, hogy a már említett hátfelvarrókon nem a chapter pontos helyét, hanem „East Coast” felíratot hordanak, jelezve ezzel, hogy ők jellemzően a keleti parton tevékenykednek.⁵² A Pagan's M.C. logó Surtr-t, a skandináv mitológia egyik alakját ábrázolja.⁵³ A banda szimbolikus elemeit tekintve jellemző, hogy más bandákkal ellentétben sokkal nagyobb jelentősége van egyes számoknak, alfanumerikus kódoknak: a color-okon gyakran megtalálható a 13-as szám feketével (jelezve, hogy kapcsolatban állnak a klub fő chapter-jével), a 4-es szám (ami az élő és a halott mottóját jelöli), az 5-ös szám (in memory of - megemlékezés), a 9-es szám (a chapter, amelyhez a tag kapcsolódik) és a 16-os szám (P az ábécé 16. betűje). Az náci vagy fehér felsőbbrendű jelképeket ábrázoló felvarók is gyakoriak.

A banda történetét illetően, az 1960-as években formális alkotmányt fogadtak el, és egy nemzeti elnököt választó, sajátos kormányzati struktúra alakult ki a szervezeten belül. A tagság korhoz kötött, ami a gyakorlatban a 21. életévet jelenti. 1965-ig egy meglehetősen erőszakmentes csoport volt, de John "Satan" Marron vezetése alatt a Pagan's M.C. is radikális törvényen kívüli szervezetté alakult át és lett egyre erőszakosabb az 1970-es évekre. Ekkorra már bizonyíthatóan több más szervezett bűnözői körrel is együttműködött.

A Pagan's M.C. szokatlan módon nem rendelkezik anya- vagy fő chapter-rel, a legtöbb vezető tisztségviselő Philadelphiában székel, de a feltételezett központ a pennsylvaniai Delaver-megyében van. Az USA-n kívüli, tengeren túli chapter-rel nem rendelkezik, de vannak homályos utalások arra, hogy esetleg Európában létezhet pár chapter. Az USA-ban a keleti-parton aktív, körülbelül 40 chapter-rel. A Pagan's tevékenysége sokrétű, de főként kábítószerrel kapcsolatos. A HAMC a klub legfőbb ellensége, a Mongols M.C. pedig a legfőbb szövetségese.

Pagan's M.C. tagok a fő ellenséget, a Hells Angels-t gyalázó táblákkal.

⁴⁹ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 241.

⁵⁰ ANDERSON, Dave: Top 10 Most Dangerous Motorcycle Gangs. <https://www.listland.com/top-10-most-dangerous-motorcycle-gangs/>; letöltés: 2019.11.29.

⁵¹ Pagan's M.C. <https://onepercenterbikers.com/Pagans-mc/>; letöltés: 2019.11.29.

⁵² RICHARDSON, 2010. p. 5.

⁵³ Surtr Muspellheim ura, a tűzóriások vezére. A napkorongon ül és tüzes kardot tart a kezében, amellyel Ragnarök eljövetelekor harcol és felégeti a világot

A Pagan's M.C.-vel kapcsolatos legtöbb erőszakos eset 1991-ben történt. Ebben az évben a gyilkosságok egész sorát követték el, amely a *Hells Angels M.C.-vel* és a *Fate Assembly M.C.-vel* való rivalizáláshoz köthető. Volt olyan dokumentált eset is, amikor kézigránátot is használtak az akciójuk során, ami csak véletlenül nem robbant fel.⁵⁴ Ettől függetlenül 2010-ben is kerültek elő házi gyártású kézigránátok egy Hells Angels M.C. ellen tervezett akció során, de akkor a hatóságok megakadályozták a használatukat.⁵⁵

2018-ban a rendőri szervek az FBI-al és az ATF-el való közös együttműködés keretében nagy csapást mértek a bandára: a Rhode Island-i hatóságok 49 tagot, köztük egy vezetőt is letartóztattak egy razzia során, amelyben lefoglaltak még nagy mennyiségű kábítószer és 53 illegálisan tartott fegyvert is.⁵⁶

A banda legismertebb arca a feltehetően magyar származású elnök, *Dennis Rooster Katona*. Katonánál egy 2011-es házkutatás során 84 gramm kokaint és 100 gramm metamfetamint találtak, melyeknek az akkori értéke 20.000 dollár volt. Ezért a bíróság 2014-ben 40-80 hónapos börtönbüntetésre ítélte.⁵⁷ 2016-ban fellebbezett az ítélet ellen, arra az indokra hivatkozva, hogy a házkutatási parancs hamis volt. A bíróság helyt adott neki.

3.1.5. Mongols M.C.

A Mongols M.C. (color-ja a képen) 1969. december 5.-én alakult meg Montebello-ban, Kaliforniában 15 alapító taggal. A tagok többsége veterán katona volt. A klub nevéhez Dzsingisz kán mongol birodalma adta a kiinduló ötletet.⁵⁸ A logójában egy motoros mongol emberábrázolás szerepel. Etnikailag vegyes összetételű *multiraciális banda*, főként latinokból és fehérekéből áll. A mottója: „*Respect Few, Fear One.*” (*Tisztelj keveset, félj egyet.*). A Mongols M.C. híres *agresszív, gyors expanziójáról*, amely már a kezdetektől is jellemző volt: az alapítástól

számított öt éven belül a Mongols M.C. már több tucat új chapter-t alapított Los Angeles-ben, San Diego-ban, Bakersfield-ben, Long Beach-en, San Gabriel Valley-ben és a San Fernando-völgyben.⁵⁹ Dél-Kalifornia a banda egyik legfontosabb területe. A gyors terjeszkedés többek között annak is köszönhető, hogy a Mongols M.C. nagyon sok kisebb klubbot és latin utcai bandákat is magába szippantott.⁶⁰ 2013. októberében az Ausztráliában

Latin etnikumú Mongols M.C. tagok

⁵⁴ BARKER, Thomas: *The Outlaw Biker Legacy of Violence*. Routledge; 1. edition, 2018. p. 64.

⁵⁵ NARK, Jason: *Feds nab 19 Pagan's in 5 states after 21-month probe unveils plot to kill rival Hells Angels*. http://www.philly.com/philly/hp/news/update/20100916_Feds_nab_19_Pagans_in_5_states_after_21-month_probe_unveils_plot_to_kill_rival_Hells_Angels.html; letöltés: 2019.11.29.

⁵⁶ *Leader of Massachusetts Pagan's biker gang among 49 arrested in a raid that netted drugs and 53 guns*. https://www.masslive.com/news/worcester/index.ssf/2018/05/leader_of_massachusetts_Pagans.html; letöltés: 2019.11.29.

⁵⁷ *Conviction upheld for ex-Pagan's leader, Hempfield resident Dennis "Rooster" Katona (This is BS). Army of Hells Angels bikers surround police as officers arrest rider in tense roadside clash*. <https://harleyliberty.com/2018/06/16/conviction-upheld-for-ex-Pagans-leader-hempfield-resident-dennis-rooster-katonathis-is-bs-army-of-hells-angels-bikers-surround-police-as-officers-arrest-rider-in-tense-roadside-c/>; letöltés: 2019.11.29.

⁵⁸ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 241.

⁵⁹ Mongols M.C.

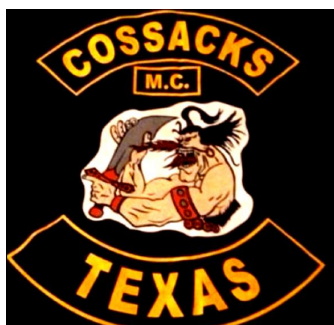
<https://onepercenterbikers.com/mongols-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

⁶⁰ QUINN, FORSYTH, 2009. p. 257.

tartott klubtalálkozójukon az egyik jelentős ausztrál banda, a *Finks M.C.* color-t váltott, így a motoros banda ezen a kontinensen is megvetette a lábát és mára már itt is számos chapter létezik. A körülbelül 100-200 chapter az *Egyesült Államokon* és *Ausztrálián* kívül olyan országokban található meg, mint *Kanada, Dánia, Németország, Indonézia, Szingapúr, Malajzia, Mexikó, Svájc és Thaiföld.* Az intenzív terjeszkedési hozzáálláshoz tényleges agresszió is társul, ráadásul a ma már nemzetközi szintre emelkedett tevékenységük miatt az ATF is számtalan nyomozást folytatott a szervezet ellen, többek között fedett nyomozókkal is. A *Mongols M.C.* az egyik legmagasabb gyilkossági rátával rendelkező klub.

A legismertebb személy a klubból a korábbi nemzetközi elnök, *Ruben „Doc” Cavazos*,⁶¹ akit 2008-ban az ATF a *Black Rain*-akció keretében 47 társával letartóztatott és jelenleg is 14 éves börtönbüntetését tölti. A *Mongols M.C.* *legfőbb riválisa a HAMC, a Bandidos M.C.-vel, a Pagan's M.C.-vel és az Outlaws M.C.-vel is szövetséges viszonyt ápolnak.*

3.1.6. Cossacs M.C.

A Cossacs M.C. klubot (color-ja a képen) 1969-ben alapították *hatan, Tyler városában, Texasban.* Neve egy kozák lovastól származik, a Bandidos M.C.-hez hasonlóan színei *arany és fekete.* Bár a banda rendszeresen szereti azt állítani az, hogy ez egy „családi jellegű” motoros egyesület, annak ellenére hordozzák a törvényen kívüli motoros bandák tipikus külső ismertető jegyeit és üzik azok tevékenységét. A Cossacks M.C.-ben *előírás, hogy a tagoknak Harley Davidson motorokkal kell rendelkeznie.* A mottói, hogy *„We Take Care of Our Own” (Gondoskodunk a sajátjainkról.)* és *„God Forgives, Cossacs Don't.” (Isten megbocsát, a kozákok nem.).*⁶² A banda összetételét tekintve *kizárólag fehérekből áll.* A csoportnak *körülbelül 15 chapter-je van, kizárólag Texas szövetségi államban.* Fő riválisa az ugyancsak texasi *Bandidos M.C..* 2011-től 2013-ig változtattak is az alapszabályokon, hogy a klubtagságot megduzzassák és a prospect-ek könnyebben tudjanak szintet lépni és bandataggá válni a terjeszkedés és a Bandidos M.C.-vel való, kiélesedés rivalizálás miatt. Ez alatt az idő alatt a Cossacks M.C. által elkövetett erőszak is fokozódott, míg a bandataggá válás ideje körülbelül 1-1,5 évre rövidült le. 2017-ben belső feszültségek miatt kivált egy kisebb csoport a klubból (megtartva a Cossacks color-t koponyával kiegészítve). Amiért lényeges megemlíteni ezt a csoportot, az a rivalizálás a Bandidos M.C.-vel:

A 2015-ös év során - az FBI nyomozati anyagai alapján - a két banda közötti konfliktus többször is kiélesedett, és 2015. májusában Waco-ban érte el csúcspontját, ahol 7 Cossacks és egy Bandidos bandatag halt meg egy rövid szóváltást követő lövöldözésben, továbbá életét vesztette egy ártatlan állampolgár, valamint további 18 személy is megsérült. Az eset következtében 177 embert tartóztattak le. Ez volt a legutóbbi, ugyanakkor egyik legsúlyosabb motoros bandák közötti

Cossacks M.C. tagok.

⁶¹ Ruben „Doc” Cavazos.

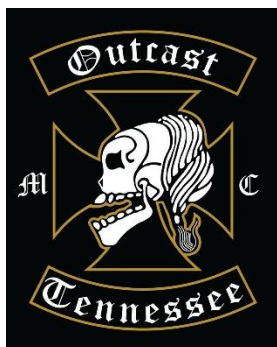
<https://onepercenterbikers.com/ruben-doc-cavazos/>; letöltés: 2019.11.29.

⁶² Cossacks M.C.

<https://onepercenterbikers.com/cossacks-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

konfliktus, amely az Egyesült Államokban történt.

3.1.7. Outcast M.C.

Az Outcast M.C.-t (color-ja a képen) 1969-ben alapították Detroitban. Érdekessége, hogy egyike a kevés teljesen feketéből álló törvényen kívüli motorosbandának, a Choosen Few mellett (amelynek egyébként mára vannak fehér tagjai is). Preferált motorkerékpárjuk a Harley Davidson, akárcsak a Cossacks-nak. A banda nagy riválisa az ugyancsak fekete bőrű tagokkal induló, de mára fehérrel kibővült Wheels of Soul M.C., amellyel több halálos kimenetelű konfliktusra is sor került. Az Outcast M.C. nem rendelkezik nemzetközi chapter-ekkel, kizárólag az Egyesült Államok több, mint 30 államában tevékenykedik.⁶³ A motoros banda bűnügyi profilja az etnikai összetételen kívül nem tér el más bandáktól. Erőszak, fegyver- és kábítószerkereskedelem, illegális fegyverbirtoklás, prostitúció, önbíráskodás.⁶⁴

2011. január 29-én több Outcast-tag is meghalt egy Wheels of Soul M.C. bandával folytatott lövöldözés során a Black New Year nevű eseményen East St. Louisban.

2014. augusztusában az Outcast M.C. tagjai a Dominant Breed M.C. tagjaival együtt Ferguson városában egyesülve összegyűltek, hogy a „hatóság segítségére legyenek” a Michael Brown afroamerikai tinédzser lelövése utáni faji-alapú indulatok miatt.⁶⁵ Ugyanebben az évben egy tagot letartóztattak gyilkosságért.

Outcast M.C. tagok.

2015-ben ismételten gyilkossággal vádoltak meg egy tagot, miután az Ohio-i Columbus városában lövöldözés tört ki a Wheels of Soul M.C. és a banda között. Az eset során egy ártatlan civil meghalt, három megsérült. Bár a klub szerencsétlen véletlennek nevezte az esetet, a kamerák felvételei szerint olyan taktikai megoldásokat alkalmaztak, amelyeket kommandós egységeknél szokás.⁶⁶

3.2. Európa jelentősebb motoros bandái

Az európai törvényen kívüli motoros bandák palettája az USA-hoz hasonlóan meglehetősen széles. Az amerikai terjeszkedés és ennek hatásai igazán az 1960-as évek végén, az 1970-es évek elején következett be, de az 1990-es évektől is végbement egy nagyobb hullám a szocialista tömb szétesésével. Az 1990-es évek azért jelentős dátum az európai motoros bandák történetében, mert a keleti tömb fokozott állambiztonsági nyomása után, innentől kezd kettéválni a tanulmány szempontjából is fontos két nagy csoport: a hagyományos szervezett bűnözői tevékenységgel foglalkozó „üzletorientált” motoros bandák mellé új szereplőként

⁶³ Outcast M.C.

<https://onepercenterbikers.com/outcast-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

⁶⁴ MCCORMACK, David: All-black 'Outcast MC' biker club patrolling the streets of Ferguson in a bid to help keep the peace after ten nights of unrest.

<https://www.dailymail.co.uk/news/article-2729449/All-black-Outcast-MC-biker-club-patrolling-streets-Ferguson-bid-help-peace-nine-nights-unrest.html>; letöltés: 2019.11.29.

⁶⁵ Black Bikers Join Ferguson Circus.

<http://www.agingrebel.com/10600/comment-page-1>; letöltés: 2019.11.29.

⁶⁶ CHITWOOD, Tim: Outcast leader calls fatal biker brawl, shootout 'coincidence'.

<https://www.ledger-enquirer.com/latest-news/article150243172.html>; letöltés: 2019.11.29.

belépnek a „politikaorientált” motoros csoportok, akik a hagyományos motoros bandák jellemzőit többé-kevésbé hordozzák és legfőképpen Kelet-Európában, az Oroszországi Föderációban és a Balkánon tevékenykednek manapság. Természetesen a két nagy csoport között számtalan átfedést találhatók, amelynek alapját a már megszokott módon a rivalizálás és az üzleti érdekek képviselik. Mivel Európában rendkívül sok, meghatározó törvényen kívüli motorosbanda chapter található és ezekhez kapcsolódó fontos esemény történt, ezek célzott vizsgálatára a területi korlátokra való tekintettel csak külön tanulmányban lenne lehetőség. Ezen okokból kifolyólag a továbbiakban a motorosok két legfontosabb európai országát, Hollandiát és Németországot fogjuk vizsgálni, mivel ezen országokban jobban érvényesültek és konzerválódtak az amerikai „üzleti” típusú motoros kultúra hatásai, lévén, hogy befogadó multikulturalizmusuk és a globalizáció hatásainak magasfokú előrehaladottsága miatt jóval közelebb állnak az USA-hoz.

3.2.1. Gremium M.C.

A német „Rocker-Kultur” zászlóshajóját, a Gremium M.C.-t (color-ja a képen) 1972-ben alapították Mannheimben. A logó egy vaskeresztet és egy felkelő napot tartalmaz, valamint egy öklöt, ami az égbe tör. A vaskeresztet csak 2004-ben változtatták meg, előtte keresztény kereszt szerepelt a color-ban.⁶⁷ A szimbólumok tekintetében a 7-es szám még kiemelten fontos a klub számára. Ennek okai, hogy egyrészt 7 személy alapította a klubot, másrészt „G” az ábécé 7. betűje, harmadrészt a Gremium 7 betűből áll és negyedrészt pedig, a patch member-nek 7 évig kell tagnak lennie mire feltetválhatja magára a Gremium logóját. A klub etnikai

összetételét tekintve multiraciális. Az amerikai kluboknál megszokott hierarchia szintén fenáll, viszont vannak a klubra jellemző sajátosságok, például a prospect-ek státusza. A folyamat Gremium M.C.-nél, hogy a prospect-ek nem azonnal magához a klubhoz csatlakoznak, hanem 7 db úgynevezett „Ratschapter” van (Németországban, de ma már egy Lengyelországban is), ahol a prospect-eknek bizonyos ideig szolgálatot kell teljesíteni.

A Gremium M.C. az egyik legnagyobb európai és egyértelműen a legnagyobb német nemzetközi motorosklub, több mint 100 chapter-rel rendelkezik világszerte, a legtöbbel persze Németországban. Olyan országokban is jelen van, mint Lengyelország, Norvégia, Macedónia, Törökország, Olaszország, Szlovénia, Szerbia, Spanyolország, Thaiföld, Venezuela.

A klub erős marketingtevékenységének megítélése alapján azt is lehetne mondani, hogy ez egy úgyszólván „divat” motoros klub, ami kifejezetten a legalításra törekszik.⁶⁸ Akárcsak a HAMC, kiterjedt merchandise-al rendelkezik,

Alsó-szászországi Gremium M.C. tagok rohamrendőrök társaságában.

⁶⁷ Gremium M.C.

<https://onepercenterbikers.com/gremium-mc-motorcycle-club/> ; letöltés: 2019.11.29.

⁶⁸ Németországban nem is a Gremium M.C. bűnügyi tevékenysége a legjelentősebb. Az amerikai eredetű bandák, mint a Hells Angels, vagy a Bandidos sokkal erőszakosabbak. Mindenesetre a Szövetség Bűnügyi Hivatal (Bundeskriminalamt) és több tartomány alkotmányvédelmi hivatala, például a bajor (Bayerisches Landesamt für Verfassungsschutz) kiemelt bűnügyi és nemzetbiztonsági kockázatként kezeli a 1%-er motorosok kérdését. Lásd bővebben:

saját magazint működtet „*Rebels Inside*” címmel és saját *Drag Racing* (Gyorsulás verseny) csapata is van, amivel több száz lóerős motorokkal neveznek gyorsulási versenyeken. Persze ezek a külsőségek inkább az előrehaladott német gazdasági kultúra egyfajta modern lenyomatait és az intenzív pénzmosási tevékenységet leplezni kívánó fedőtevékenységnek tekinthetők.

A Gremium M.C. azonban biztosan szervezett bűnözői csoportosulás, ezt már 1988-ban Baden-Württemberg tartomány Belügyminisztériuma hivatalos állásfoglalásban is megerősítette. Bár a csoport egyelőre annyi és olyan „látványos” bűnügyet nem tudhat magáénak, mint a nagyobb amerikai klubok, mindazonáltal itt is felmerülnek és a klubbal összefüggésbe hozhatók egy kormányzati jelentések⁶⁹ szerint olyan esetek, mint az illegális fegyverbirtoklás, emberkereskedelem, prostitúció és a kábítószer kereskedelem. Ezek mellett bizonyíthatóan vannak összefonódások egyes szélsőjobboldali csoportokkal is.

A Gremium M.C. török chapter-jének tagjai egy zenés népszerűsítő youtube-videóban.

Amiért a Gremium M.C. bekerült a tanulmányba amellet, hogy az egyik legnagyobb európai motorosklub, talán az, hogy hol rendelkezik kapcsolati hálókkel, ugyanis Törökország Szerbia és Venezuela „sejtet” valamit, főként a *proliferáció* kérdésének tekintetében. A török-német motorosok titkosszolgálati kötődései is figyelemre méltók: közelmúltbeli eset volt, hogy az eredendően török eredetű, de német chapter-ekkel is rendelkező, Gremium M.C. rivális *Osmanen Germania M.C.*, bár bizonyítottan egy igazi keményvonalas szervezett bűnözői csoport, de az elmúlt években *MIT-ügynököket* segített a Németországban élő, AKP-hez és Fetullah Gülen-hez köthető személyek feltérképezésében és elrablásában.⁷⁰

3.2.2. Satudarah M.C.

A Satudarah M.C. (color-ja a képen) hírhedten erőszakos (Hollandiában már bírósági döntéssel betiltott) európai törvényen kívüli motoros banda, amelyet 1990-ben *Moodrecht városában alapítottak Dél-Hollandiában*. A klub holland eredete két szempontból is jelentős: az első, hogy ez a legnagyobb holland és egyik legnagyobb európai eredetű nemzetközi banda, Hollandia mint ország, pedig az európai 1%er motoros bandák egyik legfontosabb működési területe.⁷¹ Ennek oka feltehetően az, hogy egyfelől kulcsfontosságú kikötők találhatók az országban, amelyekbe be lehet hajózni a kábítószer, a fegyvereket és

BfV Bayern: Rockerkriminalität.

http://www.verfassungsschutz.bayern.de/weitere_aufgaben/organisierte_kriminalitaet/rocker/index.html; letöltés: 2019.11.29.

vagy

BKA: Unsere Aufgaben - Rockerkriminalität.

https://www.bka.de/DE/UnsereAufgaben/Deliktsbereiche/Rockerkriminalitaet/rockerkriminalitaet_node.html; letöltés: 2019.11.29.

⁶⁹ Gremium M.C.

<https://www.antifainfoblatt.de/tags/gremium-mc>; letöltés: 2019.11.29.

⁷⁰ WINTER, Chase: Turkish AKP politician linked to Osmanen Germania boxing gang in Germany.

<https://www.dw.com/en/turkish-akp-politician-linked-to-osmanen-germania-boxing-gang-in-germany/a-41789389>; letöltés: 2019.11.29.

⁷¹ PIETERS, Janene: Majority of Dutch outlaw biker gang members have criminal records.

más illegális javakat, másrészt mert *szabadabb kábítószer és prostitúciós szabályozások vannak az országban*, így ezekkel párhuzamosan sokkal könnyebb ezeken a tevékenységeken keresztül pénzmosást kivitelezni és elrejtteni más illegális üzleti tevékenységeket, bevételi forráshoz juttatva ezzel a motoros bandákat.

A Satudarah M.C. egy további, *kulcsfontosságú jellegzetessége maga a tagság, pontosabban egy kis része, a malukuiak*. A malukuiakról⁷² furcsa módon eddig még nem készült elérhető tudományos igényű magyar forrás, viszont a jelentőségük nem elhanyagolható a Satudarah M.C.-t illetően, ugyanis amellet, *hogy a klub alapító tagjainak meghatározó részét tették ki, néhány évtizeddel korábban még meglehetősen aktívan kivették a részüket a hidegháború alatt elkövetett, szeparatista indíttatású terrorcselekményekből Hollandiában és a mostani motorosok felmenői között többen katonai múlttal is rendelkeztek, lévén hogy harcoltak a holland gyarmatokon*.

<https://nltimes.nl/2017/09/28/majority-dutch-outlaw-biker-gang-members-criminal-records-study>; letöltés: 2019.11.29.

⁷²A holland kisebbség története a *dél-malukui szigetekkel* kezdődik, ami egy Új-Guinea és Celebesz között fekvő szigetszoport, ma Indonézia részét képezi. A második világháború alatti 1942-es japán uralom előtt a terület több száz éve az egyik legnagyobb holland gyarmatnak számított. 1945 és 1949 között egy függetlenségi háború zajlott a szigeteken, amelyből a hollandok már vesztesen kerültek ki. A háborúban részt vállaltak az itt élő malukui kisebbségek a hollandok oldalán, annak reményében, hogyha helyreáll a rend és újra kikiálthatják Dél-Malukui Köztársaságot. Ez a próbálkozás azonban sikertelen volt, az addigi befolyást gyakorló Holland-Kelet-Indiai Társaság felbomlott és a malukuiak kénytelen voltak tömegesen elmenekülni a szigetekről, Indonézia pedig Szukharno elnök vezetésével, a 1950-ben megszállta a területet, tartván attól, hogy az eddig szórtan élő keresztény vallású malukuiak egyesülnek és nemzetállamot próbálnak létrehozni a muszlim állam ellenében. Ezen körülmények miatt az 1950-es években a malukuiak elkezdtek tömegesen Hollandiába vándorolni. A körülbelül 12.500 dél-malukui nehéz életkörülmények között tengődött hollandiában: nyomornegyedekbe kényszerültek, csak legrosszabb munkákat végeztek el velük, ráadásul a holland szakszervezetek, tartva az olcsóbb munkaerőtől sikeresen lobbiztak azért, hogy ne kapjanak semmilyen munkát. A malukuiak alapvetően azért költöztek Hollandiába, mert abban bíztak, hogy egyszer visszatérhetnek majd hazájukba. Ez sosem történt meg. Az újabb generációkkal a hazaszeretetük nemhogy alábbhagyott, hanem sokkal erősebb és radikálisabb lett, főleg az első generációs bevándorlók gyermekei körében. Ami olaj volt a tüzre és megindította a hollandiai terrorhullámot az 1970-es években, hogy az egykori malukoi elnököt, *Christian Soumokil*-t, 1966. áprilisában egy Indonéz katonai bíróság halálra ítélte majd kivégezték. A 70-es évekre már a bevándorlók gyermekei tartották fenn a Hollandiában élő malukuiak mozgalmát, akik a 20-as években járhattak. Ez magyarázza meg azt radikalizmust is, amely ezt az évtizedet jellemzi: 1970. augusztusában 33-an megrohamozták az Indonéz követséget, tiltakozásként Szukharno holland látogatása miatt. A támadás során egy rendőr életét veszítette. A diktátor terv szerint megérkezett és a pár tucat malukui fiatal ellentüntetését pedig a rendőrök verték szét. 1975. márciusában a rendőrök megállítottak egy autót, amiben két fiatal nagy mennyiségű fegyvert szállított. A kihallgatások során kiderült, hogy a holland királynő elrablását tervezték. A túsul ejtett királynőért cserébe azt követelték volna, hogy Indonézia ismerje el Dél-Maluku függetlenségét. Az eset kapcsán további 17 embert tartóztattak le és ítélték el. A szeparatisták 1975. decemberében követték el a legerőszakosabb akciósorozatukat. Észak-Hollandiában hatalmukba kerítették egy vonatjáratot körülbelül 50 túszt ejtve ezzel. A vonat vezetőjét azonnal fejbeltették. Két nappal később egy csoport behatolt az amsterdami indonéz nagykövetségre és még 41 embert ejtettek foglyul. Mindkét csoport a Dél-Malukko függetlenségét követelte. A követség megrohamozása utáni napon a vonaton tartózkodó terroristák kivégeztek egy újabb túszt, viszont a vonatból sikeresen kitört 14 ember. A következő nap ismételen megölték egy túszt. Ekkor már a terroristák is változtattak követeléseiken és csak a 17, a királynő letartóztatásáért elítélt ember szabadon engedését követelték. Két héttel a túsdráma kezdete után a túszejtők végül megadták magukat. Közben az amszterdami nagykövetségen is megadták magukat, de egy ember így is meghalt menekülés közben. 1977. májusában ismételen elfoglalt egy vonatot 9 malukui szélsőséges De Pundt falu mellett. A helyzetet súlyosbította, hogy a közeli Bovensmilde faluban 4 társuk elfoglalt egy általános iskolát. A vonaton 51 utas, az iskolában 105 gyerek és 6 tanár lett túsul ejtve. Ez volt a holland történelem legszörnyűbb terrorakciója. Az eredmény 20 nap után az lett, hogy a 9-ből 6 túszejtőt öltek meg a vonaton és mind a négyet az iskolában. A vonaton a kommandósok véletlenül lelőttek két túszt. A mozgalom utolsó akciója 1978. márciusában Assen-ben volt, ahol a 71 túszt közül egyet ki is végeztek.

A klub első tagjai indonéz bevándorlók voltak. Ez a magyarázata annak, hogy a többi klubból eltérően a Satudarah M.C. számos chapter-je Délkelet-Ázsiában található. A „*satu darah*” kifejezés az indonéz és maláj nyelvből származik, jelentése „*egy vér*”. A klub logója két különböző színű, egymásnak háttal álló indián, *színei fekete és sárga*, a mottója pedig „*Black and Yellow Nation Worldwide*” (*Fekete és sárga nemzet világszerte.*). A legtöbb törvényen kívüli klubból eltérően itt a tagság minden etnikum számára nyitott, vagyis ez egy igazán multiraciális klub.

Satudarah M.C. tagok vonulás közben.

A Satudarah M.C. Hollandia legjelentősebb motoros bandája, de több tucat chapter-rel rendelkezik Európa-szerte, továbbá olyan országokban is vannak chapter-jei, mint Ausztrália, az Egyesült Államok, Indonézia, Kanada, Malajzia, Marokkó, Thaiföld, Törökország vagy Szingapúr. A klub egyik legnagyobb bővítési hulláma 2012-ben ment végbe. 2014-től már Spanyolországban is elkezdtek fokozott figyelemmel kísérni a Satudarah-t, ugyanis több nagyobb klubbal együtt - mint a Bandidos M.C. és HAMC - a fokozott holland hatósági nyomás miatt az Ibériai-félszigeten kezdett expanzióba.⁷³ A klubnak az európai terjeszkedés miatt több összetűzése is volt a Hells Angels M.C.-vel, viszont a Bandidos M.C. egyértelműen szövetséges banda. Ezutóbbi banda segített 2014-ben megtörni a tartósabban fennálló békét a HAMC-vel. 2018. június 18-án a holland igazságszolgáltatási rendszer a klub általános tilalmát rendelte el a közrenddel összeegyeztethetlensége miatt.⁷⁴

A klub bűnlajstroma nem tér el az amerikai bandákétól: erőszak, gyilkosság, zsarolás, fegyverek és kábítószer, prostitúció, rablás. Az utóbbi időben a klub visszhangot kapott tevékenységei között van egy 2014. februárjában történt tömegverekedés a Hells Angels tagjaival Koppenhágában, ahol 3 embert késeltek meg. Az incidens eredményeként 28 embert tartóztattak le.⁷⁵

2016. január 11.-én Ausztráliában a hatóságok felszámolták a Sydney-i chapter-t, és négy embert, köztük az elnököt letartóztattak kábítószerkereskedelem, illegális fegyverbirtoklás és kereskedelem miatt.⁷⁶

2017. december 6.-án a holland rendőrség egy összehangolt akcióban körülbelül 200 rendőr részvételével megrohamozott 6, a Satudarah M.C.-hez köthető ingatlant, beleértve a banda Geleen-ben található klubházát. Öt embert letartóztattak kábítószer és fegyverbirtoklásért, zsarolásért, vagy pénzmosásért.⁷⁷

⁷³ PREGEDO, José: Spain on alert over new biker gangs.

https://elpais.com/elpais/2014/08/25/inenglish/1408981501_114590.html; letöltés: 2019.11.29.

⁷⁴ HAENEN, Marcel: Rechtbank verbiedt motorclub Satudarah.

<https://www.nrc.nl/nieuws/2018/06/18/rechtbank-verbiedt-motorclub-satudarah-a1606981>; letöltés: 2019.11.29.

⁷⁵ 11 rockere fængslet efter påkørsel.

<https://ekstrabladet.dk/112/article4659489.ece>; letöltés: 2019.11.29.

⁷⁶ RALTON, Nick: Satudarah outlaw motorcycle club shut down: police.

<https://www.smh.com.au/national/nsw/satudarah-outlaw-motorcycle-club-shut-down-police-20160111-gm396l.html>; letöltés: 2019.11.29.

⁷⁷ PIETERS, Janene: Police raid Satudarah clubhouse, five arrested.

<https://nltimes.nl/2017/12/07/police-raid-satudarah-clubhouse-five-arrested>; letöltés: 2019.11.29.

2016. januárjában már Finnország Nyomozóirodájának látókörébe is bekerült a banda, amikor tagokat próbált toborozni a balti-államban.⁷⁸

3.3. Ausztrália és Óceánia jelentősebb motoros bandái

Ausztrália és Óceánia helyzetét a 1%-er a motoros bandákkal kapcsolatban finomam szólva a *Mad Max* című filmklasszikusokhoz lehetne hasonlítani (amelynek egyébként részben alapjául is szolgált a ma is fennálló helyzet), ugyanis ezen a kontinensen található Amerika és Európa után az egyik legnagyobb számú, legerőszakosabb, ugyanakkor legkiterjedtebb törvényen kívüli motorosbanda-közösség, sőt ez a térség egyik (ha nem a) leghangsúlyosabb szervezett bűnözési formája. A territorialitáshoz és illegális üzletekhez köthető véres mészárlások, gyakran házi gyártású fegyverarzenálok (D.I.Y. Weapons) jellemzik a bandák viselkedését. A fennálló helyzet gyakorlatilag olyan, mintha az USA motoros 1%-er motoros történetének földrajzilag sűrített és lekicsinyített modellje lenne, némi regionális sajátossággal „megfűszerezve”. Természetesen a régióban a hazai-nevelésű bandák mellett jelen vannak a legnagyobb motoros bandák képviselői. Emiatt nem véletlen, hogy itt hozták meg a világon talán a legszigorúbb motorosokra vonatkozó törvényeit és tilalmait (ezek összefoglaló gúnyneve Bikie Laws),⁷⁹ a rendészeti szervezetek pedig már saját, kifejezetten motoros bandákra specializált különleges alakulata is van.⁸⁰ Ez a helyzet Új-Zélandon sem jobb, itt a már meglevő erőszakos utcai bandák mellett még a törzsi (maori, polinéz) elemek is vegyülnek a motoros szubkultúrával. A továbbiakban a legnagyobb ausztrál hazai törvényen kívüli motorosbanda, a Rebels M.C. és egy maori törzsi motívumokat is felvonultató, rendkívül erőszakos és a motoros szubkultúrán belül igen érdekes banda, a Mighty Mongrel Mob kerül vizsgálat alá.

3.3.1. Rebels M.C.

A Rebels M.C. évtizedek óta Ausztrália legnagyobb hazai-nevelésű nemzetközi motoros bandája.⁸¹ 1969-ben alapították Brisbane-ben egy kocsmában. A klubot (color-ja a képen) először *Confederates Motorcycle Club*-nak (*Konföderációs Motoros Klub*) nevezték, a „Rebels”-nevet (lázadók) később vette fel, de a konföderációs zászló, mint szimbólum megmaradt a color-ban a konföderációs egyenruhát viselő amerikai katonai koponya mellett.⁸² A klub mottói: „Outlaws Elite.” (*Betyárok elitje*) és „Rebell to the Death.” (*Mindhalálíg lázadó*). Megközelítőleg 70 chapter-rel rendelkezik világszerte, olyan országokban, mint Anglia, Costa Rica, a Fülöp-szigetek, Görögország, Horvátország, Indonézia, Kanada, Kambodzsa, Laosz, Libanon, Málta, Németország, Olaszország, Spanyolország, Thaiföld, Új-Zéland, és az USA. Tagszáma csak Ausztráliában 2-3 ezer fő körül mozog. Mivel nemzetközi klubról van szó, megállapítható, hogy a tagság minden etnikum számára nyitott, a klub multiraciális.

A Rebels M.C. karakterisztikusan gyilkos-természetű, főként drogkereskedelemmel foglalkozó ausztrál banda, de az amerikai eredetű bandák, mint a HAMC, vagy a Bandidos

⁷⁸ FTimes – STT Report: Int'l motorcycle gang manifesting in Finland.

<http://www.finlandtimes.fi/national/2016/01/27/24625/Int%E2%80%99l-motorcycle-gang-manifesting-in-Finland>; letöltés: 2019.11.29.

⁷⁹ The status of laws on outlaw motorcycle gangs in Australia.

<https://aic.gov.au/publications/rip/rip02>; letöltés: 2019.11.29.

⁸⁰ Az egység megnevezése *Strike Force Raptor*.

⁸¹ VALE, 1996. p. 154.

⁸² Rebels M.C.

<https://onepercenterbikers.com/rebels-mc-motorcycle-club-australia/>; letöltés: 2019.11.29.

M.C. (akik egyébként mindketten riválisok) valamelyest ellensúlyozzák a déli kontinensen. Ettől függetlenül számtalan erőszakos eset köthető a bandához. Néhány említésre méltó ezek közül:

1997. novemberében három Bandidos M.C. tagot öltek meg egy Sydney-i klubban. A két feltételezett elkövető Rebels M.C. tag összesen 28 év börtönbüntetést kapott.

1999-ben fordult a kocka és a Rebels M.C. három tagját lőtték agyon egy Adelaide-i rajtaütés során, egy alvó bandatag pedig géppuskatűz áldozata lett egy Gosford-i klubházban. A feltételezett elkövetők a Hells Angels M.C. tagjai voltak. Az 1999-es események következtében a hatóságok drasztikus intézkedéseket foganatosítottak: összehangolt akciók keretében házkutatásokat indítottak Új-Dél-Walesben, Queensland-ben és Nyugat-

Rebels M.C. tagok

Ausztráliában. Ennek eredményeként nagymennyiségű kábítószer és fegyver került elő, valamint több tucatnyi Rebels M.C. tagot tartóztattak le. *Ettől az eseménytől kezdve az ausztrál kormányzat kiemelt közbiztonsági problémaként kezdte el kezelni a motoros bandákat és ennek tudható be, hogy 18 leforgása év alatt olyan szigorú szabályozásokat hoztak a törvényen kívüli motorosbandákra, amelyek a világon példaértékűnek számítanak.*⁸³ 2001 és 2002 között a hatóságok már az „Operation Avatar” nevű akció keretében próbáltak csapást mérni olyan motoros klubokra, mint a Descendants M.C., a Finks M.C., a HAMC, Gypsy Jokers M.C., a Mobshitters M.C. és a Red Devils M.C..

2008-ban a Rebels M.C.-hez köthető tagok ismételten megöltek egy Bandidos M.C. tagot, de erre válaszul 2009-ben egy Rebels M.C. tagot öltek meg. A rendőrség ezen esetekre reagálva ismételten házkutatásokat tartott és illegálisan tartott fegyverek, kábítószer és lopott javak kerültek elő, továbbá 27 Rebels M.C. tagot tartóztattak le.

Egy lefoglalt házigyártású fegyver. Ausztráliában a motoros bandák tömegesen játszik ki ezzel a törvényt.

2012-ben a kormányzat kiadott egy listát, amelyen szereplő motoros bandákkal összeköthető személyek vízumkorlátozásban, vagy vízummegvonásban részesülnek.

2014-ben tömegverekedés tört ki egy Burnwood-i kávézóban a Rebels M.C. és a Lone Wolf M.C. között, egy tartós bandaháborút kirobbantva ezzel. Az eseményben körülbelül 30-an vettek részt és egy civil is megsérült, amikor egy repülő üveg fejbe találta. Több embert is elítéltek az eset kapcsán. Ennek a háborúnak a folytatásaként Tween Heads-ben egy Rebels M.C. tag megkéselt három Lone Wolf M.C. tagot.

2015-ben a hatóság ismételten nagyszabású akcióba kezdett: 30 ingatlant rohamoztak meg és nagymennyiségű metilamfetamint, MDMA-t, továbbá szintetikus, valamint természetes kannaabiszt foglaltak le.

A bandán belüli erőszakos leszámolások itt sem ritkák: 2016-ban két bandatag kivégezte Mark Davey korábbi bandatagot, aki feltehetően megpróbálta elhagyni a szervezett bűnözői

⁸³ Némely államban egy szimpla tetoválás, vagy csak a color viselése is elég ahhoz, hogy jogerősen több év letöltendő börtönbüntetésre ítéljenek valakit, továbbá a vízumkorlátozásokon is sokat szigorítottak.

csoportot. 2018-ban egy elhagyatott luxusautó csomagtartójában találtak meg holtan egy Rebels bandatagot, akinek halálában közrejátszhatott a kábítószer-túladagolás.⁸⁴

Bár láthatóan nem az egyetlen kiváltó oka tehát a rendkívüli szabályozásoknak Ausztráliában, de a Rebels M.C. példája is jól mutatja, hogy milyen állapotokat képesek előidézni a törvényen kívüli motorosbandák olyan helyen, ahol esetleg nem is gondolnánk rá.

3.3.2. Mighty Mongrel Mob

A Mighty Mongrel Mob (color-ja a képen) egy „különcnek” számító banda összességében nézve a 1%-ek körében és az ausztrál-óceániai régióban is. *Nem kizárólag tiszta motoros banda (eredendően utcai kötődésű), de ez a vonala is elég erős. Az 1962-ben Új-Zélandon alapított csoport az 1970-es évektől kezdett el terjeszkedni, mára szinte minden Új-Zélandi városban van chapter-je és a szigetszország legnagyobb bandájának tekinthető, viszont, mivel maori közösség él Ausztráliában, már itt is megjelentek. Etnikailag heterogén, egyszerre tömörít fehérbőrű és maori személyeket is az alapítás óta. A hierarchia és a tisztségek nagyon*

hasonlók a 1%-er motoros klubokéhoz. A banda logójában egy szöges nyakörvvel ellátott angol bulldog látható.

A csoport tagjai - más motoros bandáktól eltérően - nagy számban viselnek vörös és fekete színű color-okat, ruházatot, illetve nyíltan és gyakran használnak náci szimbólumokat a mindennapokban,⁸⁵ bár teszik ezeket ők is, mint az általános lázadás szimbólumai. További jellegzetesség, hogy a maori harci-törzsi kultúrából⁸⁶ az ősök mentalitása mellett, áthozták az egész arcot befedő tetoválásokat (a képen),⁸⁷ amit ők csak „mask”-ként emlegetnek. Rivális bandájuk a Black Power - amely nevének semmi köze az afro-amerikai polgárjogi mozgalmakhoz - ugyanilyen külsőségekkel rendelkezik, kivéve, hogy az ő színük a kék és fekete. Így tehát itt a color nem csak a szimbólumban, hanem az öltözködésben is fellelhető.

A Mighty Mongrel Mob törzsi gyökerei miatt kivételesen erőszakos csoport. 2013-ban megközelítőleg 934, a bandához valamilyen módon kapcsolódó börtönbüntetést töltő személy volt, ami az új-zélandi fogvatartottak számának egy tizedét tette ki. Csak Wellington régióban 194 teljes jogú tag volt bebörtönözve.

⁸⁴ CARLISLE, Julia: Two accused of drugging NSW bikie to death.

<https://www.news.com.au/national/nsw-act/courts-law/two-accused-of-drugging-nsw-bikie-to-death/news-story/474a697758cc9258d0e9bc06f3945ad7>; letöltés: 2019.11.29.

⁸⁵ Ezzel kapcsolatban meg kell még jegyezni, hogy pont a maori-k voltak Új-Zélandon az elsők között, akik a második világháború során jelentkeztek a náci-Németország elleni harcra. Szerveztek is belőlük egységet, mégpedig 2. új-zélandi hadtesten belül, a 28. maori zászlóaljat, amelynek tagjai (megközelítőleg 8-900 katona) részt vettek többek között az észak-afrikai és az olaszországi hadműveletekben is. Híresek voltak bátorságukról, önfeláldozókészségükről és hűségükről.

⁸⁶ A maori harcosok kegyetlen szokásokat ápoltak: a tetoválásokat kézzel és néhány fadarabbal vésték be az arcbőrükbe, a legyőzött ellenfelek fejét levágták és trófeaként, megszártva megtartották őket, valamint olykor-olykor kannibalizmusra is vetemedtek. Ezeknek az emléket próbálják meg tovább vinni az Mighty Mongrel Mob és a Black Power tagjai.

⁸⁷ ROTMAN, Jono: These Stunning Photos of New Zealand's Largest Gang Will Give You Sleepless Nights.

<https://www.vice.com/sv/article/dp5vmw/portraits-of-new-zealands-mighty-mongrel-mob>; letöltés: 2019.11.29.

2000. óta az új-zélandi rendőrség három nagyszabású akciót is indított a banda felszámolására: *Operation Crusade* (2001)⁸⁸ és *Operation Walnut* (2016),⁸⁹ továbbá a legutóbbi akció az *Operation Notus* (2018).⁹⁰ A három akció során jelentős mennyiségű, több-tíz millió dollár értékű kábítószer, fegyvert, lopott árut és ingatlanokat foglaltak le (köztük többek között motorokat, autókat) és 100 fő felett volt a letartóztatott személyek száma.

Az Mighty Mongrel Mob legutoljára a nemzetközi sajtóban 2019. első felében hallatott magáról, amikor a christchurchi-mészárlás után az új-zélandi kormányzat úgy döntött, szigorít a fegyvertartási szabályokon. Emiatt a csoport vezetője jelezte, hogy biztosan nem szolgáltatják be a náluk levő fegyvereket önként. Ugyancsak problémát okozott még a bandának, hogy a christchurchi-eset következtében a már említett szélsőséges jobboldali jelképek fokozott viseléséért is keresztűzbe került.⁹¹

3.4. Az Oroszország Föderáció jelentősebb motoros bandái

Az orosz motoros kultúra, bár hordozza annak némely jegyeit (hierarchia, öltözködés, egyes szimbólumok, stb.) mégis nagyban eltér az eddig tárgyalt amerikai mintájú motoros csoportoktól, azok „*sajátos újraértelmezésének*” tekinthető. A motoros (ellen)kultúra a köztudottan erős állami-politikai-állambiztonsági kontroll miatt csak a Szovjetunió utolsó éveitől indulhatott be, amikor az már meggyengült és elindult a nyugat felé nyitás társadalmi és kulturális értelemben. Ez az alapvető oka annak, hogy ebben az esetben nem fejlődhetett ki olyan organikus múltra visszatekintő motoros-kultusz, mint az USA-ban.

Bár az orosz alvilág nemzetközi szinten is meglehetősen erős volt az 1990-es években, ennek ellenére az orosz motoros bandák kapcsán mégsem feltétlenül szervezett bűnözői körökről beszélünk, melynek oka, hogy *pár év leforgása alatt ezen bandák jócskán érdekelttek lettek az állami életben, az orosz külpolitikai érdekek formálásában, felvették azt a profilt, amit ma is láthatunk.*

Ennek az irányváltásnak és az *Oroszországi Föderáció jelenlegi, jellemzően hibrid háborús beállítódásának* következtében, mára olyan motoros csoportok jöttek létre, amelyek minden lehetséges erőfeszítést megtesznek, *akár katonai és titkosszolgálati eszközök alkalmazásának útján is.* Erre a bandák tagsága is csak ráerősít, hiszen *aktív és volt katonák, nemzetbiztonsági szakemberek alkotják a motoros bandák tagságának nagy részét,* akik az amerikai bandákkal ellentétben nem a stresszt próbálják lázadás útján levezetni: ott próbálják segíteni legfőbb „szponzorukat”, az orosz államot nemzetközi érdekeinek érvényesítésében, ahol csak lehetséges. Ennek megfelelően megpróbálnak a *balkáni és kelet-európai régiókban hírszerzési kapcsolatokat létesíteni, valamint a nacionalista indulatokat és pánszlávizmus illúzióját hirdelve, paramilitáris és szabotőr csoportokat támogatni és kiképezni, akik segítségével törekednek - az amúgy is több szempontból instabil régióban - az állam szintjén konfliktusokat kiobbantani.*

A fenti megállapításokhoz hozzá kell tennünk azt is, hogy nem csak ezen régiókban figyelhetők meg különleges események, hiszen a továbbiakban részletezésre kerül egy olyan, *az Egyesült Államokban* alig pár éve tevékenykedő orosz titkosszolgálati szakemberekből álló motoros bandáról is, melynek rendeltetése és működése meglehetősen rejtélyes, ugyanakkor az amerikai elnökválasztások idején páran felfigyeltek annak gyanús tevékenységeire és esetleges

⁸⁸ COOK, Frances: Raids on Mongrel end in courtroom.

https://www.nzherald.co.nz/nz/news/article.cfm?c_id=1&objectid=3589606; letöltés: 2019.11.29.

⁸⁹ COOK, Frances: Wellington's biggest drug bust to go trial next year.

https://www.nzherald.co.nz/nz/news/article.cfm?c_id=1&objectid=11924810; letöltés: 2019.11.29.

⁹⁰ Operation Notus.

<http://www.police.govt.nz/news/release/operation-notus-update>; letöltés: 2019.11.29.

⁹¹ PARAHI, Carmen: Gang bosses say weapons won't be handled back after Christchurch mosque shooting.

<https://www.stuff.co.nz/national/christchurch-shooting/111594950/gangs-bosses-say-weapons-wont-be-handled-back-after-christchurch-mosque-shooting>; letöltés: 2019.11.29.

összefonódásaira egyes magas pozíciót betöltő amerikai kormányzati személyekkel. Az elkövetkezőkben ennek megfelelően az Éjjeli Farkasok és a Spetnaz (LE) M.C. klubokat vizsgáljuk meg.

3.4.1. Éjjeli Farkasok

Az Éjjeli Farkasok (orosz: ночные волки, Nocsnije Volki) klub (color-ja a képen) moszkvai székhelyű, 1989-ben, a Szovjetunióban alapított klub, amely mára az Oroszországi Föderáció legnagyobb motoros bandájának tekinthető, tagsága jelenleg körülbelül 5000 főt számlál.⁹² Az Éjjeli Farkasoknak több tucat chapter-je van Oroszország-szerte, de ami talán lényegesebb, hogy több chapter és ezekkel összefüggő gazdasági szervezet található a Közép-Európában (Németország), Kelet-Európában (Csehország, Fehéroroszország, Ukrajna, Románia, Szlovákia), a Balkánon (Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Macedónia, Montenegró, Szerbia) és Baltikumban (Lettország), tehát a poszt-szovjet térségben,⁹³ valamint a kelet-ukrajnai szakadár térségben (Donbasz),⁹⁴ újonnan pedig Ausztráliában és a Fülöp-szigeteken is feltűntek.

A banda története példaértékű abban a tekintetben, hogy hogyan vált át egy 1%er motoros banda politikai aktivista csoporttá.⁹⁵ Az amerikai 1%er kluboktól eltérően itt meg kell említeni, hogy az orosz motoros kultúra merőben más, hiszen itt az etnikumnak alapvetően nincs akkora jelentősége a tagságnál, mint az amerikai bandákban.

A banda sajátos és egyedülálló ismertetőjegyei közé tartozik, hogy tagjai javarészt aktív- vagy visszavonult katonai, nemzetbiztonsági és egyéb állami személyek közül kerülnek ki, szoros kapcsolatban áll az Ortodox egyházal, a Kreml-el, vagy magával az elnökkel, Vlagyimir Putyinnal, aki maga is többször együtt motorozott már klubbal, legutóbb 2019-ben, amikor a klub a 30. születésnapját ünnepelte.

Bár szovjet ellenkulturális mozgalomként indult, az Éjjeli Farkasok a ma látott szoros politikai profilt a klub a 2000-es évektől vette fel, előtte az amerikai klubokhoz hasonlóan inkább valamiféle „kezdetleges” szervezett bűnözői csoportosulás volt. A banda nyíltan nacionalista, ugyanakkor „romantikusan” tekint vissza a Szovjetunióra, éppen ezért rendszeresen járják a poszt-szovjet térség államait is és előszeretettel koszorúznak szovjet emlékműveket, rendeznek olyan vonulásokat, amelyeknek a Berlini győzelemre és a II. világháború lezárására való megemlékezés a célja.⁹⁶ Valójában azonban az igazi cél a kapcsolattartás az orosz diaszpórával

Az Éjjeli Farkasok egy tagja Budapesten.

⁹² HARRIS, Kira: Russia's Fifth Column: The Influence of The Night Wolves Motorcycle Club, Studies in Conflict & Terrorism, 2018. p. 2. [a továbbiakban: HARRIS, 2018.]

⁹³ HARRIS, 2018. p. 2.

⁹⁴ Ebben a térségben harcoló alakulatok tagjai a bandatagok, ahogyan ez a Guardian dokumentumfilmjéből is kiderül:

The Night Wolves M.C.: Vladimir Putin's motorbiking militia of Luhansk | Guardian Docs.

<https://www.youtube.com/watch?v=-Gy7poRbUHY>; letöltés: 2019.11.29.

⁹⁵ Night Wolves M.C.

<https://onepercenterbikers.com/night-wolves-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

⁹⁶ Ez az orosz külpolitika egy manapság is fontos narratívája, amellyel Oroszország igyekszik fenntartani az orosz nacionalista, esetenként pro-sztálinista hangulatot a külföldi országokban, akár erőszakosan is.

és az oroszokkal rokonszenvező, más országokban található szélsőséges csoportokkal. Pontosan ennek tudatában, az NVMC-t gyakran fel is tartóztatják (nemzet)biztonsági veszélyekre hivatkozva: 2017. májusában Lengyelországba,⁹⁷ 2018. márciusában már Boszniába se engedték be⁹⁸ az Éjjeli Farkasok tagjait. Magyarországon 2017. májusában koszorúztak egy szovjet emlékművet a Fiumei úti sírkertben. A szovjet emlékezet és a jelképek megjelenése meglehetősen érdekes „hibrid elegyet” hoz létre a klub képének megítélésével kapcsolatban, hiszen, a szervezet, mint már korábban említésre került, nacionalista, tehát jobboldali, de a hagyományos motoros bandák is (bár ritka eset, de) inkább a jobboldal felé nyitottak, és az Éjjeli Farkasok is rendszeresen ezek jelképeit használja.⁹⁹ Annyi biztos, hogy az orosz banda többször bebizonyította, hogy képes mozgósítani a nacionalista hangulatot az Oroszországi Föderációban és külföldön egyaránt, propaganda és paramilitáris szervezet formájában.¹⁰⁰

A klub tehát nyílt támogatója az orosz kormánynak, katonaságnak és az elnöknek. 2015. januárjában aktívan részt vett az Anti-Majdan-mozgalom megalapításában több jobboldali orosz újságíróval és politikussal.¹⁰¹ A Vlagyimir Putyinnal és az orosz állammal való legszorosabb kapcsolatépítés igazán 2012-ben kezdődött, amikor Alexander Zaldosztanov elnök/vezető felajánlotta a klubot az elnöknek, mint afféle informális miliciát. Innentől kezdett el a klub igazán több lenni, mint „motorok iránt szeretetet ápoló” személyek gyülekezete. Az Éjjeli Farkasok ugyancsak aktív résztvevője volt a krími megszállásnak:¹⁰² elraboltak egy ukrán határőrt, megostromoltak egy tengerészeti bázist, kicsempészték az országból egy magas rangú ukrán hivatalnokot, valamint részt vettek a szeparatista katonák toborzásában is.¹⁰³ Bármikor készek harcolni, bármilyen környezetben és fegyverekkel.

Vlagyimir Putyin orosz elnök és Alexander Zaldosztanov. Az elnök imázsépítés céljából gyakran motorozik együtt a klubbal.

⁹⁷ MTI: Nem engedték be az Éjszakai Farkasokat Lengyelországba.

<https://www.hirado.hu/2017/05/01/nem-engedtek-be-az-ejszakai-farkasokat-lengyelorszagba/>; letöltés: 2019.11.29.

⁹⁸ URFI, Péter: Nem engedték be Boszniába az orosz motorosbandát, akik nálunk simán parádéztak.

<https://444.hu/2018/03/15/nem-engedtek-be-boszniaba-az-orosz-motorosbandat-akik-nalunk-siman-paradezhattak>; letöltés: 2019.11.29.

⁹⁹ HERCZEG, Márk: Az Éjjeli farkasok sarló-kalapácsos és vörös csillagos zászlóval koszorúztak egy budapesti szovjet emlékműnél.

<https://444.hu/2017/05/04/az-ejjeli-farkasok-sarlo-kalapacsos-es-voros-csillagos-zaszloval-koszoruztak-budapesti-szovjet-emlekmuneknel>; letöltés: 2019.11.29.

¹⁰⁰ HARRIS, 2018. p. 2.

¹⁰¹ PARFITT, Tom: Putin's outrider: 'The Surgeon' vows to quell anti-Kremlin dissent.

<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/russia/11492898/Putins-outrider-The-Surgeon-vows-to-quell-anti-Kremlin-dissent.html>; letöltés: 2019.11.29.

¹⁰² SALEM, Harriet: Ukraine: Night Wolves and unidentified military men seize key Crimea sites.

<https://www.theguardian.com/world/2014/feb/28/ukraine-night-wolves-military-seize-crimea>; letöltés: 2019.11.29.

¹⁰³ Érdekesség, hogy a megszállás és a kelet-ukrajnai harcok idején promóciós célzattal, még a Nemzetközi Űrállomásra is felküldtek egy NVMC zászlót az orosz űrhajósokkal. Lásd:

BODNER, Matthew: Night Wolves Biker Gang Flag Flown In Russian Segment of Space Station.

<https://themoscowtimes.com/articles/night-wolves-biker-gang-flag-flown-in-russian-segment-of-space-station-50317>; letöltés: 2019.11.29.

Az Éjjeli Farkasok gazdasági (háttér)tevékenységei is megerősítik a milícia jelleget: a bandához köthető, több vállalatból álló konglomerátum, a *Kholding Okhrannykh Struktur Volk* (orosz: *Холдинг Охранных Структур Волк*) például saját biztonsági részleget is fenntart, ami fegyveres és fegyver nélkül őrzést, objektumvédelmet, poligráfos-hazugságvizsgálatot is vállal, de akár megfigyeléssel kapcsolatos eszközök telepítésével és üzemeltetésével is foglalkozik. Egy másik, a cégstruktúrában belül elhelyezkedő szervezet, a *Wolf International Center for Special Training*¹⁰⁴ kiképzéssel, harcművészetekkel, fegyverek használatának oktatásával is foglalkozik.¹⁰⁵ Az orosz motoros bandához köthető ezutóbbi divíziójának Európa-szerte vannak képviselői, működtet lerakatokat, és több tucat különlegesen képzett, azonnal bevethető taggal rendelkezik olyan országokban, mint Magyarország, Olaszország, Svájc, Szerbia és a Krim-félsziget. Mindezek felül több más

Zaldosztanov egy fiataloknak tartott rendezvény közben.

egyéb gazdasági érdekelttség és tevékenység közé tartozik a koncertek/klubesemények szervezése, tetováló szalonok üzemeltetése, a ruházati termékekkel foglalkozó *Wolf Wear*, a motorversenyekkel foglalkozó *Wolf Racing* és az egyedi motorkerékpárok gyártásával foglalkozó *Wolf Engineering* is, sőt a klubnak saját ifjúsági szervezete is van, a *Wolwes MANO* (ami ugyancsak egyedülállónak számít a motoros bandák tekintetében).¹⁰⁶ Ezutóbbi

kevésbé ismert ifjúsági szervezetnek külön érdekessége, hogy 2009. óta a Kreml finanszírozásában, az orosz nacionalizmus szellemiségének jegyében szerveznek szünidős programokat az ifjúság számára a moszkvai székhelyű *Sexton* klubban és Szevasztopolban, a banda saját krími telephelyén egyaránt. Ezek a „hazafias” rendezvények – amelyek megközelítőleg több mint 4000 gyermeket vonzanak évente - „soft” propaganda kampányként funkcionálnak, fő üzenetként a nyugatellenességet és az orosz nacionalizmus meghonosítását kihangsúlyozva a Krimben.¹⁰⁷

Bár tevékenységét tekintve rendkívül sokrétű céghálózatot működtet, az Éjjeli Farkasok üzleti és kulturális érdekelttségei mellett bizonyíthatóan jelentős forrásokat kap az államtól, jelentősebbeket, mint a bevételei. 2015-ben a legismertebb orosz politikai aktivista, Alexej Navalnij egy vizsgálat során feltárta, hogy Kreml körülbelül 56 millió rubelt bocsátott a klub rendelkezésére, illetve 99%-os kedvezményrel bérel az NVMC egy Szevasztopol közelében található 266 hektáros földterületet (ahol az említett ifjúsági rendezvényeket is le szokták bonyolítani).¹⁰⁸

A klub kapcsán az *Ortodox egyházzal való kapcsolat sem elhanyagolható*, ugyanis az orosz Ortodox egyház az utóbbi évtizedekben érezhetően nagymértékben áll ki a hazafias értékek mellett. Az Éjjeli Farkasok ezen hazafias kiállás eredményeként tud kapcsolódni olyan (gyakran ugyancsak paramilitáris) orosz szélsőjobb oldali, nacionalista szervezetekkel, mint a *Kozák Mozgalom*, a *Fehér Hadsereg* vagy a *Nemzeti Egység*.¹⁰⁹

¹⁰⁴ Ehhez a kiképzéssel foglalkozó cégelemhez kötődő személyek tartottak 2015-ben harcművészeti oktatást a Nemzeti Közszerződési Egyetem rendészeti hallgatóinak is.

¹⁰⁵ Wolf-holding Company Structure.

<https://www.globalsecurity.org/intell/world/russia/wolf-holding.htm>; letöltés: 2019.11.29.

¹⁰⁶ HARRIS, 2018. p. 4.

¹⁰⁷ HARRIS, 2018. p. 5.

¹⁰⁸ U.O.

¹⁰⁹ HARRIS, 2018. p. 6.

Bár az eddigiekben felsorakoztatott információk alapján megállapítható, hogy az Éjjeli Farkasok más szervezet, mint egy hagyományos értelemben vett 1%er motoros klub és merőben más a tevékenysége is, mint a hagyományos kluboknak, egy-két riválisa ennek a szervezetnek is akad köztük a *Bandidos M.C.*, a *Hells Angels M.C.*, az orosz *Tri Dorogi M.C.*, valamint a *Pirates of Winds M.C.*. 2010. óta több összetűzés is volt ezekkel a klubokkal, ami esetenként a motoros bandáknál megszokott mentalitásnak megfelelően halálos kimenetelű volt.¹¹⁰

A klub legfontosabb személyisége, *Alexander Zaldosztanov vezető/elnök*, vagy becenevén a „sebész”, aki amellet, hogy kiérdemelte a „*A Krím visszaszerzéséért*” érdemrendet, illetve az „*Orosz Állam Becsületrendje*” érdemrendet, több nyugati-ország, köztük az USA, Kanada, Németország szankciós listáján is szerepel¹¹¹ az egész klubbal együtt.

Zaldosztanov a „motoros Disneyland”-hez hasonló Sexton Biker Center-ben.

Életrajza szerint Zaldosztanov krími származású, korábban fogorvosnak tanult és egy darabig ebben a szakmában is dolgozott, így a „szóbeszéd szerint” innen ered a beceneve. Az 1980-as években kidobóként dolgozott egy nyugat-berlini nightclub-ban, illetve feleségül vett egy német nőt. Itt ismerkedett meg a 1%er klubokkal és a motoros-élettel és szerzett motivációt egy hasonló lábakon álló ellenkulturális mozgalom beindítására a Szovjetunióban.¹¹² Hazájába visszatérve, 1980 és 1990 között erőszakos bűncselekmények miatt elítélték Moszkvában. Nyugat-Berlinben szerzett tapasztalatai alapján Zaldosztanov 1992-ben nyitotta meg az ifjúsági tevékenységnél már említett moszkvai „Sexton” motoros szórakozóhelyet. A Sexton az 1990-es évek közepén leégett, viszont Zaldosztanov ekkor már két másik épületet bérelt Moszkva külvárosában és itt hozott létre két új motoros szórakozóhelyet. A *Sexton Biker Center* ingatlan jelenlegi formájában egy nightclub-ot, több bárt és egy éttermet foglal magába, és mára az orosz motorosok „Mekkájává” lépett elő. Ehhez kapcsoló, az orosz motoros klub-felfogás még egy érdekes (talán az orosz oligarcha-rendszerhez köthető) jellegzetessége, hogy míg egy hagyományos törvényen kívüli motorosbandáknál a javak (például a klubházak és egyéb épületek) nagyrésze közösségi tulajdonban van, addig Zaldosztanov, elmondása szerint egyedülként saját magáénak tudja a közösségi javakat.¹¹³

Az Éjjeli Farkasok bemutatásának zárógondolataként, a számos specialitás mellett érdemes még megjegyezni, hogy nem csak az orosz elnök számít különleges klubtagnak, ugyanis a gyakran botrányos, vagy meghökkentő viselkedése, ugyanakkor erős Putyin-pártisága miatt sűrűn rivaldafénybe kerülő *Ramzan Kadirov csecsen elnök* is együtt motorozik a Farkasokkal, 2014-ben kapott tiszteletbeli tagságot.

3.4.2. Spetsnaz (LE) M.C.

¹¹⁰ HARRIS, 2018. p. 4.

¹¹¹ DYER, Evan: Alexander Zaldostanov, Russian biker, makes Canada's sanctions list. <https://www.cbc.ca/news/politics/alexander-zaldostanov-russian-biker-makes-canada-s-sanctions-list-1.2963463>; letöltés: 2019.11.29.

¹¹² HARRIS, 2018. p. 3.

¹¹³ U.O.

Spetsnaz L.E. M.C.-t (röviden: SLEMC), vagyis a másik, az utóbbi időben nagy visszhangot kapott orosz klubot (color-ja a képen) 2016. májusában Dél-Floridában alapították és egyes információk szerint 2017. június 20-án fel is oszlott, amikor már a tagság és a tevékenység miatt jócskán az oknyomozó újságírok kereszttüzébe került (bár ezt nem lehet egyértelműen megerősíteni). A klub kapcsán a névválasztás mellett figyelemre méltó az, hogy ez egyrészt (bár ahhoz nagyon hasonló jellegű) *nem 1%-er klub, hanem a saját meghatározása szerint olyan motoros szervezet, amely „bűnüldözéssel, a hatóságok segítségével” foglalkozik (Law Enforcement Club)* és ami talán még érdekesebb, *hogy a tagjai szinte kizárólagosan korábbi orosz titkosszolgálati és*

*katonai szakemberekből állnak*¹¹⁴ (innen a Spetsnaz név, illetve a címer, amelyben látható a KGB jól ismert kardja és pajzsa).

A SLEMC eredeti, alapító elnöke, *German Bickbau* (a képen rendőregyenruhában), Tatárföldről, Kazánból származik, de az elmúlt években seriff-helyettesként tevékenykedett Floridában. A helyettesi munkáért hivatalos kitüntetésben is részesült, és „az első orosz-amerikai rendvédelmi motoros klub” elnökeként tartja számon magát. Attól függetlenül, hogy a klub hitvallása szerint az amerikai hatóságoknak próbál a segítségére lenni, alapításában évekkal ezelőtt nem a floridai rendőrség segédkezett, hanem az orosz FSZB volt tisztje, *Szvjatoszlav Mangusev*, aki 2010. óta szintén Florida szövetségi államban él és elsősorban a helyi ingatlanpiacon, másodsorban biztonsági-biztonságtechnikai vonalon ért el kiemelkedő sikereket. *Mangusevnek több ingatlanokkal foglalkozó cége is van Floridában,*¹¹⁵ *mindemellett pedig kifejezetten erős szálak fűzik Oroszországhoz, ahol a titkosszolgálatokat elhagyó veteránokból szervezett egy privát biztonsági szolgálatot, amit az FSZB különleges terrorelhárító csoportjáról, az Alfa csoportról Alfa-Antikriminal-nak nevezett el. Ehhez képest talán már nem számít meglepőnek, hogy a korábban bemutatott Éjjeli Farkasokkal is kapcsolatban állnak.*¹¹⁶

Mangusev Floridában szintén alapított egy biztonsági céget, amit szintén az FSZB-s elitcsoportról nevezett el *Alpha-Anticriminal LLC-nek*, emellett pedig van egy meglehetősen kielégítő üzleti forgalommal bíró ingatlanokkal foglalkozó cége, az *Alpha Reality*, ami a hivatalos weboldalán is büszkén hivatkozik partnerére, a titkosszolgálati állományból felállított oroszországi biztonsági anyacégre, az Alfa-Antikriminal-ra.

Mangusev egyik nagyon fontos üzleti partnere továbbá egy bizonyos *Igor Zorin* (a képen), akinek Specnaz- és FSZB-múltjáról a rendelkezésre álló nyílt információk alapján nem lehet sokat kideríteni, de annyi biztos, *hogy ő az egyik stratégiai fontosságú orosz állami médiacég, az RSZVO igazgatója.*¹¹⁷ A volt titkosszolgálati munkatárs, Mangusev Zorinnal való együttműködésének jól látható eredménye, hogy Mangusev biztonsági vállalkozásai 2015-től mostanáig legalább 2,4 millió dollárnyi megrendelést kaptak a Zorin által vezetett orosz állami

¹¹⁴ HARRIS, 2018. p.2.

¹¹⁵ DOBROVOLSKAYA, Lily – NEHAMAS, Nicholas: Russian official linked to South Florida biker club spent millions on Trump condos.

<https://www.miamiherald.com/news/local/community/miami-dade/article157640179.html>; letöltés: 2019.11.29.

¹¹⁶ Az orosz különleges alakulatok embereiből verbuvált motoros banda örködik a rend fölött Floridában.

<https://444.hu/2017/07/08/az-orosz-kulonleges-alakulatok-embereibol-verbuvalt-motoros-banda-orkodik-a-rend-folott-floridaban>; letöltés: 2019.11.29.

¹¹⁷ A vállalat rádióműsorok és vészjelzések sugárzásával foglalkozik, emellett pedig ők végzik a moszkvai Vörös téren zajló katonai felvonulások hangosítását, alkalmanként óriási összegeket elkérve ezért.

cégtől Floridában, ugyanakkor Mangusev Zorin nevére íratott egy olyan céget, aminek a tulajdonában volt egy 1,5 millió dolláros bérház. Sőt 2013-ban Mangusev egy évvel korábban bejegyzett floridai biztonsági cégét, a már említett Alpha-Anticriminal LLC-t is Igor Zorin vette át. Zorin tehát egy kulcsfontosságú orosz üzletember az Egyesült Államokban. Az évi becsült 4,5 millió rubeles fizetése mellé, melyet az orosz államtól vesz fel, Mangusev amerikai cégei révén legalább 8-9 millió dollár értékű ingatlannal rendelkezik Florida déli részén.

Mangusev tevékenységének fő területe a *dél-floridai üdülőváros, Sunny Isles Beach, ahol több felhőkarcoló is Donald Trump jelenlegi amerikai elnök nevét viseli* (Trump Grand, Trump Palace,

Trump Royale, stb.).

Sunny Isles Beach és környéke az oroszok számára egy elég frekventált célpont: a helyi ingatlanokkal foglalkozó szakemberek szerint a vásárlók túlnyomó többsége nem is olyan rég még többségében orosz anyanyelvű volt (és egyébként Zorinnak az egyik Trump-épületben van lakása, Mangusev egyik cégét pedig Trump Palace 4702-nek hívják).

Az orosz-kör tevékenységéből egyértelműen látszik, hogy valami meglehetősen nagyszabású dolog folyik a háttérben, és arra,

hogy emögött nem magánszemélyek, hanem maga az orosz állam áll az erősített egyértelműen rá, hogy a SLEMC 2015-ben megalapította oroszországi chapter-ét és ezzel együtt szövetségre lépett a Mangusev-féle, FSZB-s veteránokból álló biztonsági céggel, az Alfa-Antikriminallal.

A Spetsnaz M.C. működési sajátosságain is látszik tehát az, hogy az orosz motoros kluboknak teljesen más felfogás képezi az alapját, az amerikai motoros kultúrának csak egyes külsőségeit tartották meg, viszont a tevékenységük és tagságuk jóval nagyobb nemzetközi veszélypotenciált hordoz magában, mint ahogyan az első ránézésre kivehető.

4. A motoros bandákkal összefüggő nemzetbiztonsági kockázatok

Mivel a törvényen kívüli motoros bandák a világszerte legkiterjedtebb és legsokrétűbb tevékenységet folytató, a szélsőjobboldalhoz is köthető szubkultúrának tekinthetők, a tanulmány sorozat során rendhagyó módon a szerző e részben külön fejezetet szentel annak, hogy a továbbiakban leírja az említett információk, illetve a két különböző altípus (üzleti orientált, politika orientált) tükrében, pontosan milyen kockázatok jelentkeznek e csoportok kapcsán.

4.1. A katonai személyzet, mint fokozottan érintett személyi kör

A tanulmány során a szerző többször tárt fel kapcsolatot a motoros kultúra, a *szélsőjobboldal és a katonai mesterség* között, de a nemzetbiztonsági kérdések vizsgálatának kezdetén fejtjük ki részletesebben, miért is olyan kardinális kérdés ez.

Először is a *korábbi katonai tapasztalatokat, taktikai-operatív módszereket, a fegyverhasználatot, mentalitást át lehet adni az új tagoknak*, akik így jóval veszélyesebbek lesznek, nemcsak egymásra (rivális bandákra), hanem a civilekre és a hatósági személyekre is. Ennek mind az üzleti típusú, mind pedig a politikai típusú motoros bandáknál fokozott jelentősége van.

Az üzleti típusú motoros bandáknál, és ezeken belüli is főként az USA-ban találhatóknál említésre került, hogy HAMC például bizonyítottan üzletelt az IRA-val (*Irish Republican Army; Ír Köztársasági Hadsereg*) és UDA-val (*Ulster Defense Association; Ulsteri Védelmi Szövetség*) is, de információk hiányában azt sem lehet kizárni, hogy több más terrorszervezettel is kapcsolatban állt. Ha éppen magasszintű tapasztalattal rendelkező személyek vannak a klubok tagságában, esetleges ellentételezésért cserébe fennállhat annak is a veszélye, hogy *szélsőséges politikai nézeteket valló személyeket és terroristákat is kiképezhetnek, illetve megismertethetik azokkal egy-egy rendvédelmi, katonai szerv nyomozati, elhárító, elfogó műveleti taktikáit, ami miatt a konkrét helyzetekben a hatósági szervek (akik amúgy is hátrányból indulnak például egy-egy terrortámadás esetén) hatásfoka és eredményessége jelentősen csökkenni fog.*

A politikai típusú motoros bandáknál, de legfőképpen az olyan orosz motoros bandánál, mint az Éjjeli Farkasok vagy a Spetsnaz (LE) M.C., nem feltétlenül a profit játszik jelentős szerepet, hanem pont a szélsőségek, konfliktusok kirobantása és elmérgesítése egy adott országban, régióban. *Itt a tagság nem távolodott el élesen a katonai mesterségtől, sőt épp ellenkezőleg: e két esetben, mint láthattuk a tagok sokszor aktív katonák, volt (vagy ugyancsak aktív) nemzetbiztonsági szakemberek, estleg egyéb különleges alakulatok tagjai.* Viszont, ha már a profitot említjük (az állami támogatás mellett) érdemes az Éjjeli Farkasok kapcsán említeni, hogy pont a kiterjedt katonai tevékenységekkel foglalkozó hálózat révén szerzik jövedelmük egy részét (védelmi rendszerek kiépítése, kiképzés, őrzés-védelem, stb.).

Az Éjjeli Farkasok donbasszi chapter hivatásos katona tagjai.

A bandatagok fegyveres erőknél eltöltött múltja *pszichológiai szempontból is igencsak fontos.* A katonai, nemzetbiztonsági és rendvédelmi területen dolgozó állomány nagyobb része a felkészítés során olyan alapokat sajátít el, melynek segítségével megtanulják könnyebben feldolgozni például egy másik ember halálát, anélkül, hogy bármilyen lelkiismereti kérdést csinálnának ebből.

Megint csak egy másik lényeges, a hierarchikus fegyveres szervezetekre vonatkozó aspektus a *fokozott lojalitás érzése* is. A motoros bandáknál említettük, hogy a testvériség szellemisége és a permanens háború okozta fokozott kollektív érzet a csoport igazi kohéziós ereje, illetve a color (ami gyakorlatilag maga az egyenruha), amihez a tagok hűek. Ha a lojalitás és lelkiismeret nélkülség egymással vegyül, ebből az „elegyből” mindenképpen a legkegyetlenebb gyilkosok születnek, akiknek a még megmaradt józan ítélőképességét is lerontják a motoros kultúra elkerülhetetlen velejárói: az alkohol és a kábítószer.¹¹⁸

A személyiségtípus kérdése egyébként nagyon fontos a rendvédelmi is katonai szerveknél. Az állomány egy bizonyos része ugyanis nem feltétlenül azért jelentkezik ezekhez

¹¹⁸ Érdemes megjegyezni, hogy a kábítószeres használata nem csak a motoros kultúra révén kapcsolódik a katonasághoz. A Vietnámi háborút megjárt katonák (akik közül egyébként ugyancsak sokan kiábrándultságukban csatlakoztak motoros bandákhoz) már a harcok során, „intézményesített” formában jutottak hozzá nagy mennyiségben a hadsereg által kifejlesztett, összetett tudatmódosító szerekhez. De már jóval korábban, a I. világháborúban is történt hasonló. Lásd bővebben:

JANOS, Adam: G.I.'s Drug Use in Vietnam Soared – With Their Commander's Help.

<https://www.history.com/news/drug-use-in-vietnam>; letöltés: 2019.11.29.

vagy

PRUITT, Sarah: Inside the Drug Use That Fuelled Nazi Germany.

<https://www.history.com/news/inside-the-drug-use-that-fueled-nazi-germany>; letöltés: 2019.11.29.

a szervezetekhez, hogy a hazát vagy a rendet szolgálja. Ha csak magyarországi viszonylatban vizsgálódunk, hazánkban is gyakran lehet hallani rendőröktől és katonáktól történeteket olyan kollégákról, bajtársakról, akiknek azért volt vonzó a katonai, rendészeti mesterség, mert egyrészt *az egyenruha felvételétől megszűnik az egyéni felelősség* az adott személy szempontjából, illetve, *mert fegyverekkel tudnak kapcsolatba kerülni*. Kibontva ezt a gondolatot látható, hogy vannak tehát olyan személyek, akik kifejezetten azért jelentkeznek, mert a való életben kicsinek és kirekesztettnek érzik magukat és egy óriási szervezet „arctalanságot”, *az egyenruha tiszteletet, a fegyver pedig tekintélyt tud nekik kölcsönözni*. Ezeket a lehetőségeket egy törvényen kívüli motoros banda milliója is ugyanúgy fel tudja kínálni.

A katonák fokozott veszélyeztetettsége a motoros bandák kapcsán manapság is egyre aktuálisabb kockázatot jelent. Egy, az elmúlt években kiadott ATF jelentés¹¹⁹ kifejezetten foglalkozik a témával, de más források is egyre jobban megerősítik az érintettséget.¹²⁰ A nevezett ATF-jelentés főbb megállapításai között van, hogy *számos, a tanulmány során bemutatott motoros klub és támogató klub is toboroz aktív, hivatásos katonákat a soraiba*. Meglepő módon volt olyan dokumentált eset is, amikor robbanószerkeket találtak két katonai bázis környékén (Ft. Bragg és Eglin Air Force Base) aktív állományú különleges műveleti (US Special Forces) katonáknál, akik bár nem teljesen bizonyított, de valamilyen kapcsolatban álltak törvényen kívüli klubokat támogató kisebb motoros klubokkal. A Nagy Északi Motoros Háború nevű esemény kapcsán felmerült állításokat, mely szerint a motoros bandák akár zsarolás, akár a tagság útján önkéntesen is, de képesek hozzájutni nagy tűz/rombolóerejű katonai fegyverzethez, robbanóanyagokhoz. A jellemzően katonai fegyverzet birtoklása és az, hogy a katonai állomány tagjai ilyen szinten „behálózhatók” nem csak az utcai lövöldözések és bandaháborúk, valamint a civilek veszélyeztetése miatt számítanak kiemelt nemzetbiztonsági veszélyforrásnak. *A szervezett bűnözői körök beferkőzése a hadseregbe előidézheti a fegyveres erők személyi állományának, a hadsereg által kezelt készletek támadhatóságát és ezzel pedig összességében, jelentősen veszélyeztetheti egy ország katonai biztonságát.*¹²¹

Az ehhez hasonló esetekhez nem feltétlenül kell olyan messzire menni sem térben, sem időben: 2018. júliusában drónfelvételek készültek az Éjjeli Farkasok Szlovákiában, a Pozsonytól 70 km-re fekvő Alsókorompán létesített bázisáról. A felvételeken egy több épületből álló, nagyterjedésű komplexum látható, illetve több katonai jármű: *egy darab T-55-ös harckocsi, egy-egy T-55-ös és T-34-es gyakorló és vontatásra használt harckocsi, egy OT-62 páncélozott csapat szállító harcjármű, pár BVP-1 típusú gyalogsági harcjármű, illetve OT-64 és BRDM-2 páncélozott felderítő járművek.*¹²² Utólag kiderült, hogy a katonai járműveket – ismerettség

A szlovák NVMC-chapter alsókorompai támaszpontja a haditechnikai eszközökkel.

¹¹⁹ US DoJ – Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives: OMGs and the Military. ATF Report, 2014.

¹²⁰ WINTER, Jana – SMITH, Jordan: Exclusive: Leaked Report Profiles Military, Police Member of Outlaw Motorcycle Gangs.

<https://theintercept.com/2015/05/22/atf-report-warned-military-government-membership-outlaw-motorcycle-gangs/>; letöltés: 2019.11.29.

¹²¹ KOBOLKA, István (szerk.): Nemzetbiztonsági Alapismeretek. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó, Budapest, 2013. p. 176. [a továbbiakban: KOBOLKA, 2013.]

¹²² Katonai gyakorlóteret rejt az Éjszakai Farkasok alsókorompai támaszpontja.

<https://www.bumm.sk/percrol-percre/2018/07/19/katonai-gyakorloteret-rejt-az-ejszakai-farkasok-alsokorompai-tamaszpontja>; letöltés: 2019.11.29.

révén – a Szlovák Hadtörténeti Intézet bocsátotta a motoros banda rendelkezésére.¹²³ Az Intézet vezetőjét az eset kapcsán menesztették is, a szlovák rendőrség pedig megjelent a titokzatos, kíváncsiskodók által jól elszigetelt telephelyen és a vizsgálat után a Facebook-oldalukon közzétették, hogy kiselejtezett, működésképtelen járművekről van szó.¹²⁴ Viszont attól, hogy „működésképtelen” járművek, egy hozzáértő szakembernek nem tart sokáig ezeket újra működőképessé tenni, főleg hogy orosz haditechnikai eszközökről van szó, amelyeket a legtöbben egyszerűségükről és igénytelenségükről ismernek. Így pedig egészen érdekes kimenetellel kecsegtet, ha magánszemélyek kezében összpontosulnak működő harcjárművek.

4.2. Kapcsolat a szélsőjobboldali és nacionalista csoportokkal

Ez a kockázat mindkét motoros csoport-típust érinti, viszont nem egyenlő mértékben. A tanulmány több korábbi fejezetében szó volt már róla, hogy az amerikai hagyományokkal rendelkező törvényen kívüli motoros bandák általánosabban politika semlegesek, megalakulásuk célja pontosan az volt, hogy kívül helyezték magukat az állami kötődések bármilyen formáján, az ő nézőpontjukból megfogalmazva „törvényen kívüliek” legyenek. Mindazonáltal azt is láthattuk, hogy ezeknek a bandáknak mind szimbolikában, mind nyelvezetben mind üzleti kapcsolatok terén vannak átfedései

Szerb-szlovák nacionalisták és motorosok egy tüntetésen

szélsőjobboldali csoportokkal, sőt mára már vannak olyan 1%-er csoportok, amelyek kifejezetten a neonáci, fehér felsőbbrendű felfogásra épültek fel, de ezek a szubkultúra elenyésző részét képezik és nem feltétlenül az állam erőszakos befolyásolására törekednek. Ezzel szemben az orosz bandákkal egészen más a helyzet.

¹²³ NÉMET, Tamás: Putyin kedvenc motorosbandájától elveszik a tankokat Szlovákiában. <https://index.hu/kulfold/2018/07/22/putyin-kedvenc-motorosbandajától-elveszik-a-tankokat-szlovakiában/>; letöltés: 2019.11.29.

¹²⁴ KOMJÁTHY, Lóránt: Tankok és harckocsik – hatalmas felháborodást kavart az Éjjeli Farkasok „gyűjteménye” Nagyszombat mellett. <http://www.korkep.sk/cikkek/friss-hirek/2018/07/19/tankok-es-harckocsik-hatalmas-felhaborodast-kavart-az-ejjeli-farkasok-gyujtemenye-nagyszombat-mellett>; letöltés: 2019.11.29.

Az orosz motoros bandák kapcsán *kulcsfontosságú a nacionalizmus és az Ortodox Egyház*. Ezek azért hordoznak magukban kiemelt nemzetbiztonsági kockázatot, mert amilyen célországokban például az Éjjeli Farkasok tevékenykedik - különös tekintettel a balkáni országokra, amik csak nem rég rendezték igazán státuszukat, de még mindig elég törékenyek – *meghatározó témák lehetnek ezek a szélsőjobboldali indulatok szítására*.

A balkáni-térség ilyen formában történő destabilizálása mindenképpen az orosz fél egyik lehetséges és hatásos eszköze lehet a NATO-val szemben, ez az opció folyamatosan napirenden van. Egyelőre kijelenthetjük, *hogy a balkáni-régió az orosz állam érdekszférája, az orosz titkosszolgálatok egyik kiemelt felvonulási területe és célpontja*. Ennek a koncepciónak és annak, hogy mi történik abban az esetben, ha előremozdul egy-egy balkáni ország NATO tagságának kérdése, már volt példa a közelmúltból: ez volt a 2016-os montenegrói puccskísérlet, ahol ugyancsak paramilitáris kötődésekkel rendelkező nacionalista szélsőségeket használtak fel – mint tudjuk, sikertelenül - azért, hogy megakadályozzák az új nyugati vonalat képviselő kormányt a NATO csatlakozásában. Az eset kapcsán letartóztattak két GU ügynököt¹²⁵ is Belgrádban. Az ehhez hasonló esetekben, az extrémista és bűnözői elemek alkalmazásával sokkal jobban meg lehet óvni az orosz titkosszolgálatokról alkotott külső képet, a konspirált működést, ha nem ügynököket tartóztatnak le, csak egyszerű „motoros bűnözőket”.¹²⁶

Bratislav Živković, oroszbarát szerb nacionalista vezető. A korábbi ortodox pap megjárta a kelet-ukrán hadszínteret is, ezért több országbólki is tiltották.

4.3. Szervezett bűnözői tevékenység

Amikor a „Hierarchia és hálózatiság” fejezetben felvázoltuk a törvényen kívüli motoros bandák vertikális és horizontális tagozódását, láthatóvá vált, hogy gyakran legalább *olyan volumenű, precízen irányított szervezetekről van szó, mint a kartellek, vagy akár az orosz vagy olasz maffiaszervezetek*, akkor is, ha még összességében egy-egy szervezet tagsága nem közelíti meg ezen szervezetekét. A szervezett bűnözés kérdésköre tehát mindkét motoros bandakultúrát egyaránt mélyen érinti. Az amerikai bandák önálló, államtól független szervezett bűnözői csoportosulások, míg az oroszok - ha önállónak is tűnnek - nagymértékben kapcsolódnak magához az orosz államhoz, amelyet köztudottan átszö a szervezett bűnözés és a korrupció. továbbá a titkosszolgálati kapcsolatok révén szinte bárhol lehet kapcsolódási pontokat találni, más európai országok bünszervezeteivel is.

Akárhogy is, *de a szervezett bűnözés mindenhol kiemelt nemzetbiztonsági probléma már hosszú évtizedek óta, amelynek nem is látszik a tartós megoldása*. Ennek általánosan a

¹²⁵ A GU ügynökök nacionalizmussal foglalkozó környezetben való említése nem idegen a magyar viszonyoktól: a Magyar Nemzeti Arcvonal nevű szélsőjobboldali, hungarista ideológiákat képviselő szervezetet, amelyet 2016 és 2017 között számoltak fel ugyancsak évente többször gyakorlatozott GU ügynökökkel, részesült kiképzésben és azt sem lehet teljesen elvetni, hogy annak a fegyverarszénálnak egy részét vagy egészét, amit a rendőrnnyomozó halála által előidézett razziasorozat során lefoglaltak, nem oroszok juttatták be az országba.

¹²⁶ Ehhez a nemzetbiztonsági kockázathoz hozzá kell még tenni Magyarország tekintetében, hogy hazánkban is láthatóan komoly összefonódások vannak a szélsőjobboldal és a motoros kultúra között, sőt erős politikai kötődés miatt gyakran a motorosok annak meghatározó elemei. Viszont Magyarországon még egyelőre nem lehet olyan világosan látni, hogy ennek esetleg a tüntetéseken való részvételeken és az emlékhelyek koszorúzásán kívül lenne bármi más jelentősége, főleg, hogy a magyar motoros csoportokról az utóbbi pár évben meglehetősen keveset lehetett hallani. Az egyetlen dolog talán, ami árnyalhatja a képet, a *Betyársereg Motoros Klán* és a *Hells Angels M.C. Hungary* „egymásnak borulása”, amely azért mindenképp felvethet néhány kérdést a jövőben.

bűnözőcsoportok magas fokú szervezetségéből és az általuk végzett illegális cselekmények újonnan szerzett jövedelmükön alapuló gazdasági potenciájából fakad, illetve mert egy hatékony szervezett bűnözőcsoport képes arra, hogy az államigazgatás és a politika területén is érvényesítse érdekeit. Ennek eredményeképpen az állami élet működése befolyásolhatóvá válhat.¹²⁷

Az állami érintettség kérdésében további problémaként jelentkezik még, hogy a *prostitúció, vagy a kábítószer függőség miatt egyes állami szférában dolgozó személyek szintén zsarolhatóvá válnak*, viszont ez talán kisebb gondnak tekinthető. Az igazán nagy gondot az okozza, hogy például az Éjjeli Farkasok egyes célországaiiban – legfőképpen megint csak a Balkánon – amúgy is rendkívül magas a korrupció mértéke és mivel emögött a szervezet mögött maga az orosz állam áll, a klub szintjén egyáltalán nincs szükség olyan magas szintű bevételek realizálására, hogy befolyásolják az államok működését, hiszen maga az állam fogja ezeket az ügyleteket finanszírozni, a motorosok ennek csak esetleges közvetítői lesznek. Viszont technikailag a végkifejlet ugyanaz lesz, mert végtére is, ha a motorosok intézik ezeket az ügyleteket, akik ugyebár szervezett bűnözői csoportként működnek, ők befolyásolják majd adott területeken az állami működést. Az amerikai típusú motoros bandák – legyenek azok bármilyen földrészén – ilyen magas szintet nem képesek soha elérni. Sem az erőforrás nincs meg rá, sem pedig a szándék. Ők inkább lokális szinteken érdekeltek és nem az országok és az államigazgatás szintjén, bár ez ettől még nem kérdőjelezi meg azt, hogy szervezett bűnözői tevékenységet folytatnak.

E kockázattal összefüggésben még meg kell említeni, hogy *a szervezett bűnözői körök rivalizálásából is adódhatnak súlyos kockázati tényezők a civil lakosság számára*. Az egyes motoros szervezetek bemutatásánál láthattuk, hogy sokszor, amikor tüzharcra kerül a sor, a bandatagok nincsenek tekintettel arra, hogy éppen kik tartózkodnak az adott helyen, mivel az események gyorsan eszkalálódnak, az indulatok hirtelen fokozódnak és törnek elő. Bár ez a veszélyforrás nem tűnik olyan jelentősnek az eddig felsoroltakhoz képest, de nagyon könnyen képes átkerülni a rendészeti hatáskörből, a nemzetbiztonságéba főként az olyan esetekben, ha például a felek meggondolatlanul próbálják meg nyilvános helyeken rendezni a nézeteltéréseiket olyan fegyverekkel, mint a kézigránatok, páncéltörő rakéták vagy házi készítésű robbanószerkezetek, amelyek bizonyíthatóan többször is előkerülnek a motoros bandák eszköztárában. Ráadásul ezt a szcenárió-t még tovább súlyosbíthatja, hogyha a hatóságok tehetetlensége miatt a háborúk huzamosabb ideig (akár évekig is) tartanak, ugyanis ebben az esetben fennáll a veszélye, hogy ezeknek a fegyvereknek a használata egyre kontrolálhatatlanná és gyakoribbá válik. Ez pedig nem is olyan elrugaszkodott gondolat, hiszen a már említett *Quebec-i motoros háború* vagy a *Nagy Északi Motoros Háború* is hosszú éveken át zajlott.

4.4. Titkosszolgálati tevékenységgel összefüggő kockázatok

Egy idegen titkosszolgálat alapvető eszköze egy állam ellen irányuló, annak érdekeit sértő vagy veszélyeztető, leplezett tevékenység végrehajtása. A sajátosságuk, hogy

ATF ügynökök helyszínelnek a 2015-ös Waco-i lövöldözés után, amely a Bandidos M.C. és a Cossacs M.C. között tört ki.

¹²⁷ KOBOLKA, 2013. p. 178.

tevékenységük eleve sérti, illetve veszélyezteti az állam korlátlan külső és belső cselekvőképességét, valamint a főhatalom osztatlan gyakorlását. Az idegen titkosszolgálatok tevékenysége leegyszerűsítve tehát az állam szuverenitását, gazdasági, politikai, védelmi, katonai, vagy más egyéb kiemelt jelentőségű érdekét fenyegeti.¹²⁸

Mark Galeotti, a transznacionális bűnözés és az orosz titkosszolgálatok neves kutatója - már több elemzésben - részletesen tanulmányozta az orosz titkosszolgálatok és az egyes országokban található alvilági csoportok mély kapcsolatát. Az orosz motoros bandák kapcsán az eddig felvonultatott információk alapján biztosan megállapítható, hogy ezek segítségével ezt az amúgy is sűrű hálót csak még jobban ki lehet terjeszteni. Azzal, hogy ezeken a bandákon keresztül tartják a helyi alvilággal a kapcsolatot, az orosz titkosszolgálatok dolgát nagyban megkönnyíti, hiszen segítségével közvetetten tudnak információhoz jutni, anélkül, hogy a terepen dolgozó ügynököket esetlegesen veszélyeztessék. Persze nem csak az Oroszországi Föderáció szolgálatai szolgálnak erre példaként, hiszen a német Gremium M.C. kapcsán már említésre került a rivális török-német eredetű *Osmanen Germania* motorosbanda és a török titkosszolgálat, a MIT együttműködése.

További fontos, ugyanakkor releváns titkosszolgálati vonatkozású tény, hogy az orosz szolgálatok a világ talán legfelkészültebb titkosszolgálatai az aktív intézkedések terén. Az efféle aktív intézkedésekhez akár az Éjjeli Farkasok, akár a Spetsnaz L.E. M.C. tagjai kiválóan felhasználhatóak, mivel a tagok különlegesen képzett és tapasztalt katonák és nemzetbiztonsági szakemberek, akiknek rendelkezésre állnak a megfelelő eszközök is, és szükség esetén, a kiterjedt kelet-európai és balkáni chapter-hálózat és támogató bandák miatt, szinte bármikor mozgósíthatók és meglehetősen gyorsan képesek felvonulni a műveleti területen, nem is beszélve arról, hogy a helyi tagok miatt állandóan „up-to-date” helyismerettel és aktuális információkkal rendelkeznek egy adott országról.

4.5. Szerepvállalás az állam alkotmányos működésének megzavarásában

Ez a kockázati tényező egy olyan átfogó kategória, amelyben a fejezetben szereplő nemzetbiztonsági kockázati tényező közül több, komplex formában egyesül. *Általános értelemben állam alkotmányos rendjének veszélyeztetése alatt, az állam alapértékeinek szerveinek veszélyeztetettségét értjük valamely szélsőséges személy vagy csoport által.* Ennek megnyilvánulásai nagyvonalakban a következők lehetnek:

- Az alkotmányos rend erőszakkal vagy azzal fenyegetve történő megváltoztatására, a hatalom ilyen módon történő megszerzésére, gyakorlására és kizárólagos birtoklására irányuló, közvetlen módon jelentkező, leplezett törekvések és konkrét cselekmények esetén.
- Az alkotmányos rend elleni szervezkedések keretén belül, amely veszély forrását tekintve testet ölthet illegális, gyakran titkosan működés csoportok, közösségek, szervezetek tevékenysége kapcsán, illetve megjelenhet ilyen célokat kitűző, de legalisan működő szervezetek részéről is.
- Az alkotmányos szervek működését negatívan befolyásoló, azok megzavarására irányuló leplezett törekvésként, amely magában hordozza az erőszak, illetve az azzal való fenyegetés biztonsági kockázatát, és alkalmas az alkotmányos jogkör gyakorlásának akadályozására, illetve illegitim intézkedések kikényszerítésére.
- Az alkotmányos hatalom, továbbá a hatalom gyakorlásának közvetlen fenyegetésén túl, minden olyan a demokratikus jogállamisággal össze nem egyeztetethető törekvéses tevékenység megnyilvánulási formáiban, amikor közvetlen veszély fenyegeti a

¹²⁸ KOBOLKA, 2013. p. 175.

társadalom különböző csoportjainak együttélését és kooperációját, a társadalom nyugalma és sérül a nemzetközi együttműködés, és együttélés rendszere.¹²⁹

Az orosz-típusú motoros bandákról eddig megismert információk alapján, biztosan kijelenthető, hogy mind a négy felsorolt pontban gond nélkül képesek részt vállalni. Rendelkeznek a megfelelő felszerelésekkel, fegyverzettel és a jó kapcsolatokkal is a szervezett bűnözői, valamint a szélsőjobboldali nacionalista körökben, hiszen ők is hasonló működési elvek mentén mozognak. Ezeknek a fenyegetéseknek legfőképp a lappangó etnikai konfliktusokkal tűzdelt, korrupcióval mélyen átszőtt balkáni-államok vannak kitéve, de szóba jöhetnek még a balti-államok is az elkövetkező években. Az efféle indíttatású akciók komoly fenyegetést hordoznak az egész NATO szövetség és annak egyes, a veszélyeztetett régióval szomszédos tagállamai számára is.

4.6. Proliferáció

A proliferáció meghatározása alapvetően a haditechnikai eszközök, a tömegpusztító fegyverek (nukleáris, biológiai, vegyi, radiológiai), hordozó eszközeik (rakétarendszerek), mindezek gyártásához, előállításához, fejlesztéséhez szükséges termékek, technológiák, ismeretek, továbbá a szakszerű működtetésükhöz szükséges tudás (know-how, ismeretanyag) ellenőrizetlen terjedését foglalja magában.

Bár a vizsgált téma, vagyis a törvényen kívüli motoros bandák kapcsán nem merült még fel tömegpusztító fegyverek kereskedelme, mindazonáltal a tanulmány során a kis és nagykaliberű fegyverek, gránátok, páncéltörő rakéták, robbanószerkezetek és egyéb haditechnikai felszerelések sorra kerültek említésre (a teljesség igénye nélkül, pusztán a szemléltetés céljából). *Ez a nemzetbiztonsági kockázati forrás nem csak az orosz bandákra vonatkozik, ugyanúgy kiterjeszthető az USA, Ausztrália vagy Európa bandáira, sőt azt sem lehet teljes bizonyossággal kizárni, hogy Magyarországon is lehet érintettség, tekintve, hogy például csak a Magyar Nemzeti Arcvonal felszámolása után mennyi ismeretlen eredetű fegyver és robbanóanyag került elő.*

A proliferáció tehát a motoros bandákat együttesen érintő veszélyforrás, amely az üzleti és politikai érdekek miatt szorosan kapcsolódik más szervezett bűnözői és extrémista csoportokhoz, valamint a terrorista szervezetekhez is.

4.7. Kapcsolat a terrorizmussal

A terrorizmus vitathatatlanul napjaink egyik legmeghatározóbb nemzetbiztonsági kockázati forrása, legyen szó akár a hazai, akár a transznacionális terrorizmusról. A motoros bandák ebből többféleképpen képesek kivenni a részüket.

Az első dolog, amiben mind az üzleti, mind a politikai típusú motoros bandák képesek hozzájárulni a katonai kapcsolódások miatt, *a terroristák kiképzése*. Ebben az orosz eredetű bandák némileg erősebbek¹³⁰ a tagság korábbi érintettségei miatt, de az amerikai típusú

Egy Pagan's M.C.-re irányuló rendőrségi rajtaütés után talált fegyverek és robbanóanyagok sajtószemléje.

¹²⁹ KOBOLKA, 2013. p. 176.

¹³⁰ A hidegháború alatt számos európai terrorista merénylet mögött a Szovjetunió állt, de a szocialista blokk többi tagországa is aktívan hozzájárult ezekhez a cselekményekhez.

bandáknál is egyre többször derül ki, hogy akadnak megfelelő emberek a célra a már említett ATF által kiadott tanulmány alapján.

A második fontos tevékenység, amelyben a motoros bandák tevékenyen részt tudnak vállalni maga a *terroristák felfegyverzése*. Persze ez visszafelé is történhet, hiszen a klubok a terroristáktól is szerezhetnek fegyvert, ekkor viszont értelemszerűen a *terrorizmus finanszírozóivá válnak*. De a terroristáktól nem csak fegyvert lehet szerezni, hiszen köztudott, hogy *némely terroristaszervezetek (pl. FARC, Al-Kaida) fő bevételi forrásként kábítószer is értékesítenek, amit aztán a bandák a területükön tovább tudnak terjeszteni*. Ezzel pedig előkerülhet a pénzmosás összességében „megoldhatatlannak” tűnő bűncselekménye is, mivel az illegális jövedelmek ezáltal követhetetlenül a terroristák zsebében tűnnek el, mérhetetlen összegekkel gyarapítva ezzel a fekete gazdaságot.

A Hells Angels M.C. egy észak-írországi tagja. A Brexit utáni időszak terrorcselekményeinek alakulásában a banda feltehetően kulcsszerepet játszik majd.

A harmadik fontos aspektus a terroristákkal kapcsolatban, hogy adott esetben a *motoros bandák képviselői meghatározó információkkal is tudnak szolgálni a hely- és személy ismeretük miatt a terroristák számára*. Motoros részről mindenképpen megéri az egymás kölcsönös segítése, hiszen nem csak anyagiakban profitálhatnak ebből, hanem egy bizonyos időre esetleg csökkenteni tudják a rájuk irányuló hatósági figyelmet és jóval szabadabban tudják folytatni a tevékenységüket. Meg kell jegyezni, hogy az oroszoknál azért jóval nagyobb volumenű célok állnak a háttérben a terrorizmus támogatásával kapcsolatban, mégpedig az Oroszországi Föderáció külpolitikai érdekei.

Azt, hogy e fenyegetések közül nem egyet a közelmúltban, a világban lezajlott események alátámasztani látszanak egyáltalán nem vitás. Az igazi kérdés sokkal inkább az lehet majd, hogy mit hozhat még a jövő a motoros bandák hibrid háborús megoldásokon belüli és a titkosszolgálati tevékenységgel összefüggő felhasználások tekintetében. Csak hogy a jövőre is reflektáljunk, az egyszer eljövendő Brexit kapcsán érdemes megemlíteni, hogy a motoros bandáknak kiemelt szerep fog jutni a terrorizmus terén, amennyiben az Egyesült Királyságnak és az Európai Uniónak nem sikerül megegyezni Észak-Írország helyzetéről és ott vannak még a háttérben Skócia és Wales egyre erősödő szeparatista ambíciói is.

5. Összegzés

A törvényen kívüli motorosbandák egyértelműen e sorozat azon csoportosulásai, amelyek az őshonos amerikai szélsőjobboldali szervezetek közül világszerte a legismertebbek, illetve a legnagyobb tagszámmal (és magyarországi vonatkozásokkal is) rendelkeznek. Mindazonáltal nem minden törvényen kívüli motoros banda sorolható egyértelműen és kétségtelenül a szélsőjobboldalhoz, mivel a legnagyobb szervezetek nemzetközi terjeszkedése, az egyes földrajzi-etnikai vonatkozások kizárja a rasszizmus – mint a szélsőjobboldali eszmeiség egyik alappilére – kirekesztő mivoltát az üzleti tevékenységet és az ezzel járó haszonszerzés előtérbe helyezve. Természetesen teljes függetlenségről semmiképpen sem beszélhetünk, mert mint a tanulmány során többször említésre került, vannak olyan motoros bandák, amelyek kifejezetten szélsőjobboldali ideológia jegyében szerveződtek, illetve nagyon mély összefonódásokat mutatnak a fehér felsőbbrendű utcai- és börtönbandákkal.

Ami fontos fejlemény és jelenleg hazánkat is érintő fenyegetés az elmúlt évtizedből, az Oroszországi Föderációhoz köthető motorosbandák kérdése, amely kiváló eszközként illeszthető be az orosz hibrid-háborús elképzelésekbe, kulcsszerepet játszhatnak a Baltikum, a

Kelet-Európai régió, illetve a Balkánon folytatott titkosszolgálati, destabilizációs tevékenységekben.

A motoros bandák kapcsán általánosan, több alkalommal is felmerült *a törvényen kívüliség eszméje*, amely meghatározó témája lesz a sorozat elkövetkező részének, ugyanis az Egyesült Államokban más szélsőjobboldalhoz köthető csoportok a motorosoknál jóval nagyobb hangsúlyt fektetnek ezen eszmére, viszont a motorok imádata és helyett inkább a fegyverek felhalmozása, a katonai önképzés és a szövetségi törvények, az ezek által megalapozott államhatalom módszeres megkérdőjelezésében és kijátszásában érdekeltek és mivel nem csak az Egyesült Államok az egyetlen szövetségi állam a világon más országokban is rendre felbukkantak hasonló mozgalmak, meglepő módon hazánktól nem is olyan távol.

Irodalomjegyzék

- QUINN, James - FORSYTH, Craig: Leathers and Rolexs: The Symbolism and Values of the Motorcycle Club. *Deviant Behavior*, 30:3, 235-265, 2009. p. 242.
- ROBERTSON, Joshua: Wearing bikie club colours in public banned under Queensland organised crime laws.
<https://www.theguardian.com/australia-news/2016/nov/30/wearing-bikie-club-colours-in-public-banned-under-queensland-organised-laws>; letöltés: 2019.11.29.
- QUINN, James: Angels, Bandidos, Outlaws, and Pagan's: The Evolution of Organized Crime Among the Big Four 1% Motorcycle Clubs. *Deviant Behavior*, 22:4, 379-399, 2001.
- PANHEAD, Jim: Harley-Davidson on the Trail of Pancho Villa.
<https://www.hdforums.com/articles/harley-davidson-trail-pancho-villa/>; letöltés: 2019.11.29.
- BARNA, Maxwell: A Brief History of Motorcycles in the Military.
<https://www.thrillist.com/cars/history-of-u-s-military-motorcycles#>; letöltés: 2019.11.29.
- KNIGHTON, Andrew: 13 Military Motorcycles of World War Two.
<https://www.warhistoryonline.com/world-war-ii/military-motorbikes-of-wwii.html>; letöltés: 2019.11.29.
- HARRIS, Kira: The Fierce Commitment to 1% Motorcycle Clubs. *Journal of Policing, Intelligence and Counter Terrorism*, 11:1, 73-83, 2016. p. 74.
- THOMPSON, William: Pseudo-Deviance and the „New Biker” Subculture: Hogs, Blogs, Leathers and Lattes. *Deviant Behavior*, 30:1, 89-114, 2008.
<https://info.publicintelligence.net/LA-OutlawBikers.pdf>; letöltés: 2019.11.29.
- OMG terms and acronyms.
https://www.gangenforcement.com/uploads/2/9/4/1/29411337/gang_enforcement_-_gang_ops_omg_terms_and_acronyms.pdf; letöltés: 2019.11.29.
- ANTI DEFAMATION LEAGUE: Bigots on Bikes – The Growing Link Between White Supremacists and Biker Gangs, 2011. pp. 4-5.
- KESSLER, Mike: How I Accidentally Wound Up Running an Outlaw Biker Gang in Ohio. <https://medium.com/s/powertrip/how-i-accidentally-wound-up-running-a-outlaw-biker-gang-in-ohio-47a44ac3b95a>; letöltés: 2019.11.29.
- MARKES, John: US CA: 293 Arrested In Meth Sting in Cakifornia.
<http://www.mapinc.org/drugnews/v01/n1591/a04.html>; letöltés: 2019.11.29.
- Hells Angels M.C.
<https://onepercenterbikers.com/hells-angels-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.

- RICHARDSON, Ann: Outlaw Motorcycle Gangs USA Overview. Bureau Of Organized Crime and Criminal Intelligence, DoJ, 2010.
- Hells Angels Rumble with Disney.
https://money.cnn.com/2006/03/09/news/funny/hells_angels/; letöltés: 2019.11.29.
- VARGA, Attila: Vérdíj a fejedre.
https://index.hu/kultur/2015/06/05/a_vilag_legveszelyesebb_melojanak_jutalma_verdi_j_a_fejedre/; letöltés: 2019.11.29.
- VERGANI, Matteo - COLLINS, Sean: Radical Criminals in the Grey Area: A Comparative Study of Mexican Religious Drug Cartels and Australian Outlaw Motorcycle Gangs. Studies in Conflict & Terrorism, 2015.
- Quebec Biker War.
<https://onepercenterbikers.com/quebec-biker-war/>; letöltés: 2019.11.29.
- Hells Angels banned by Dutch court in biker gang crackdown.
<https://www.theguardian.com/world/2019/may/29/hells-angels-banned-by-dutch-court-in-strike-against-biker-gangs>; letöltés: 2019.11.29.
- Bandidos M.C.
<https://onepercenterbikers.com/bandidos-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.
- Outlaws M.C.
<https://onepercenterbikers.com/the-outlaws-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.
- BURNSTEIN, Scott: The Legend Of Taco Bowman: Beloved Outlaws MC Leader's Biker Empire Began Crumbling In Summer Of '97.
<http://gangsterreport.com/the-legend-of-taco-bowman-beloved-outlaws-mc-leaders-biker-empire-began-crumbling-in-summer-of-97/>; letöltés: 2019.11.29.
- ANDERSON, Dave: Top 10 Most Dangerous Motorcycle Gangs.
<https://www.listland.com/top-10-most-dangerous-motorcycle-gangs/>; letöltés: 2019.11.29.
- Pagan's M.C.
<https://onepercenterbikers.com/Pagans-mc/>; letöltés: 2019.11.29.
- BARKER, Thomas: The Outlaw Biker Legacy of Violence. Routledge; 1. edition, 2018. p. 64.
- NARK, Jason: Feds nab 19 Pagan's in 5 states after 21-month probe unveils plot to kill rival Hells Angels.
http://www.philly.com/philly/hp/news_update/20100916_Feds_nab_19_Pagans_in_5_states_after_21-month_probe_unveils_plot_to_kill_rival_Hells_Angels.html; letöltés: 2019.11.29.
- Leader of Massachusetts Pagan's biker gang among 49 arrested in a raid that netted drugs and 53 guns.
https://www.masslive.com/news/worcester/index.ssf/2018/05/leader_of_massachusetts_Pagans.html; letöltés: 2019.11.29.
- Conviction upheld for ex-Pagan's leader, Hempfield resident Dennis "Rooster" Katona (This is BS). Army of Hells Angels bikers surround police as officers arrest rider in tense roadside clash.
<https://harleyliberty.com/2018/06/16/conviction-upheld-for-ex-Pagans-leader-hempfield-resident-dennis-rooster-katonathis-is-bs-army-of-hells-angels-bikers-surround-police-as-officers-arrest-rider-in-tense-roadside-c/>; letöltés: 2019.11.29.
- Mongols M.C.
<https://onepercenterbikers.com/mongols-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.
- Ruben „Doc” Cavazos.
<https://onepercenterbikers.com/ruben-doc-cavazos/>; letöltés: 2019.11.29.

- Cossacks M.C.
<https://onepercenterbikers.com/cossacks-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.
- Outcast M.C.
<https://onepercenterbikers.com/outcast-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.
- MCCORMACK, David: All-black 'Outcast MC' biker club patrolling the streets of Ferguson in a bid to help keep the peace after ten nights of unrest.
<https://www.dailymail.co.uk/news/article-2729449/All-black-Outcast-MC-biker-club-patrolling-streets-Ferguson-bid-help-peace-nine-nights-unrest.html>; letöltés: 2019.11.29.
- Black Bikers Join Ferguson Circus.
<http://www.agingrebel.com/10600/comment-page-1>; letöltés: 2019.11.29.
- CHITWOOD, Tim: Outcast leader calls fatal biker brawl, shootout 'coincidence'.
<https://www.ledger-enquirer.com/latest-news/article150243172.html>; letöltés: 2019.11.29.
- Gremium M.C.
<https://onepercenterbikers.com/gremium-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.
- BfV Bayern: Rockerkriminalität.
http://www.verfassungsschutz.bayern.de/weitere_aufgaben/organisierte_kriminalitaet/rocker/index.html; letöltés: 2019.11.29.
- BKA: Unsere Aufgaben - Rockerkriminalität.
https://www.bka.de/DE/UnsereAufgaben/Deliktsbereiche/Rockerkriminalitaet/rockerkriminalitaet_node.html; letöltés: 2019.11.29.
- Gremium M.C.
<https://www.antifainfoblatt.de/tags/gremium-mc>; letöltés: 2019.11.29.
- WINTER, Chase: Turkish AKP politician linked to Osmanen Germania boxing gang in Germany.
<https://www.dw.com/en/turkish-akp-politician-linked-to-osmanen-germania-boxing-gang-in-germany/a-41789389>; letöltés: 2019.11.29.
- PIETERS, Janene: Majority of Dutch outlaw biker gang members have criminal records.
<https://nltimes.nl/2017/09/28/majority-dutch-outlaw-biker-gang-members-criminal-records-study>; letöltés: 2019.11.29.
- PREGEDO, José: Spain on alert over new biker gangs.
https://elpais.com/elpais/2014/08/25/inenglish/1408981501_114590.html; letöltés: 2019.11.29.
- HAENEN, Marcel: Rechtbank verbiedt motroclub Satudarah.
<https://www.nrc.nl/nieuws/2018/06/18/rechtbank-verbiedt-motorclub-satudarah-a1606981>; letöltés: 2019.11.29.
- 11 rockere fængslet efter påkørsel.
<https://ekstrabladet.dk/112/article4659489.ece>; letöltés: 2019.11.29.
- RALTON, Nick: Satudarah outlaw motorcycle club shut down: police.
<https://www.smh.com.au/national/nsw/satudarah-outlaw-motorcycle-club-shut-down-police-20160111-gm396l.html>; letöltés: 2019.11.29.
- PIETERS, Janene: Police raid Satudarah clubhouse, five arrested.
<https://nltimes.nl/2017/12/07/police-raid-satudarah-clubhouse-five-arrested>; letöltés: 2019.11.29.
- FTimes – STT Report: Int'l motorcycle gang manifesting in Finland.
<http://www.finlandtimes.fi/national/2016/01/27/24625/Int%E2%80%99l-motorcycle-gang-manifesting-in-Finland>; letöltés: 2019.11.29.

- The status of laws on outlaw motorcycle gangs in Australia.
<https://aic.gov.au/publications/rip/rip02>; letöltés: 2019.11.29.
- Rebels M.C.
<https://onepercenterbikers.com/rebels-mc-motorcycle-club-australia/>; letöltés: 2019.11.29.
- CARLISLE, Julia: Two accused of drugging NSW bikie to death.
<https://www.news.com.au/national/nsw-act/courts-law/two-accused-of-drugging-nsw-bikie-to-death/news-story/474a697758cc9258d0e9bc06f3945ad7>; letöltés: 2019.11.29.
- ROTMAN, Jono: These Stunning Photos of New Zealand's Largest Gang Will Give You Sleepless Nights.
<https://www.vice.com/sv/article/dp5vmw/portraits-of-new-zealands-mighty-mongrel-mob>; letöltés: 2019.11.29.
- COOK, Frances: Raids on Mongrel end in courtroom.
https://www.nzherald.co.nz/nz/news/article.cfm?c_id=1&objectid=3589606; letöltés: 2019.11.29.
- COOK, Frances: Wellington's biggest drug bust to go trial next year.
https://www.nzherald.co.nz/nz/news/article.cfm?c_id=1&objectid=11924810; letöltés: 2019.11.29.
- Operation Notus.
<http://www.police.govt.nz/news/release/operation-notus-update>; letöltés: 2019.11.29.
- PARAHI, Carmen: Gang bosses say weapons won't be handled back after Christchurch mosque shooting.
<https://www.stuff.co.nz/national/christchurch-shooting/111594950/gangs-bosses-say-weapons-wont-be-handed-back-after-christchurch-mosque-shooting>; letöltés: 2019.11.29.
- HARRIS, Kira: Russia's Fifth Column: The Influence of The Night Wolves Motorcycle Club, Studies in Conflict & Terrorism, 2018. p. 2.
- The Night Wolves M.C.: Vladimir Putin's motorbiking militia of Luhansk | Guardian Docs. <https://www.youtube.com/watch?v=-Gy7poRbUHY>; letöltés: 2019.11.29.
- Night Wolves M.C.
<https://onepercenterbikers.com/night-wolves-mc-motorcycle-club/>; letöltés: 2019.11.29.
- MTI: Nem engedték be az Éjszakai Farkasokat Lengyelországba.
<https://www.hirado.hu/2017/05/01/nem-engedtek-be-az-ejszakai-farkasokat-lengyelorszagba/>; letöltés: 2019.11.29.
- URFI, Péter: Nem engedték be Boszniába az orosz motorosbandát, akik nálunk simán parádéztek.
<https://444.hu/2018/03/15/nem-engedtek-be-boszniaba-az-orosz-motorosbandat-akik-nalunk-siman-paradezhattak>; letöltés: 2019.11.29.
- HERCZEG, Márk: Az Éjjeli farkasok sarló-kalapácsos és vörös csillagos zászlóval koszorúztak egy budapesti szovjet emlékműnél.
<https://444.hu/2017/05/04/az-ejjeli-farkasok-sarlo-kalapacsos-es-voros-csillagos-zaszloval-koszoruztak-budapesti-szovjet-emlekmuneknel>; letöltés: 2019.11.29.
- PARFITT, Tom: Putin's outrider: 'The Surgeon' vows to quell anti-Kremlin dissent.
<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/russia/11492898/Putins-outrider-The-Surgeon-vows-to-quell-anti-Kremlin-dissent.html>; letöltés: 2019.11.29.
- SALEM, Harriet: Ukraine: Night Wolves and unidentified military men seize key Crimea sites.

<https://www.theguardian.com/world/2014/feb/28/ukraine-night-wolves-military-seize-crimea>; letöltés: 2019.11.29.

- BODNER, Matthew: Night Wolves Biker Gang Flag Flown In Russian Segment of Space Station.
<https://themoscowtimes.com/articles/night-wolves-biker-gang-flag-flown-in-russian-segment-of-space-station-50317>; letöltés: 2019.11.29.
- Wolf-holding Company Structure.
<https://www.globalsecurity.org/intell/world/russia/wolf-holding.htm>; letöltés: 2019.11.29.
- DYER, Evan: Alexander Zaldostanov, Russian biker, makes Canada's sanctions list.
<https://www.cbc.ca/news/politics/alexander-zaldostanov-russian-biker-makes-canada-s-sanctions-list-1.2963463>; letöltés: 2019.11.29.
- DOBROVOLSKAYA, Lily – NEHAMAS, Nicholas: Russian official linked to South Florida biker club spent millions on Trump condos.
<https://www.miamiherald.com/news/local/community/miami-dade/article157640179.html>; letöltés: 2019.11.29.
- Az orosz különleges alakulatok embereiből verbuvált motoros banda örködik a rend fölött Floridában. <https://444.hu/2017/07/08/az-orosz-kulonleges-alakulatok-embereibol-verbuvalt-motoros-banda-orkodik-a-rend-folott-floridaban>; letöltés: 2019.11.29.
- JANOS, Adam: G.I.'s Drug Use in Vietnam Soared – With Their Commander's Help.
<https://www.history.com/news/drug-use-in-vietnam>; letöltés: 2019.11.29.
- PRUITT, Sarah: Inside the Drug Use That Fuelled Nazi Germany.
<https://www.history.com/news/inside-the-drug-use-that-fueled-nazi-germany>; letöltés: 2019.11.29.
- US DoJ – Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives: OMGs and the Military. ATF Report, 2014.
- WINTER, Jana – SMITH, Jordan: Exclusive: Leaked Report Profiles Military, Police Member of Outlaw Motorcycle Gangs.
<https://theintercept.com/2015/05/22/atf-report-warned-military-government-membership-outlaw-motorcycle-gangs/>; letöltés: 2019.11.29.
- KOBOLKA, István (szerk.): Nemzetbiztonsági Alapismeretek. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyv Kiadó, Budapest, 2013. p. 176.
- Katonai gyakorlóteret rejt az Éjszakai Farkasok alsókorompai támaszpontja.
<https://www.bumm.sk/percrol-percre/2018/07/19/katonai-gyakorloteret-rejt-az-ejszakai-farkasok-alsokorompai-tamaszpontja>; letöltés: 2019.11.29.
- NÉMET, Tamás: Putyin kedvenc motorosbandájától elveszik a tankokat Szlovákiában.
https://index.hu/kulfold/2018/07/22/putyin_kedvenc_motorosbandajatol elveszik_a_tankokat_szlovakiaban/; letöltés: 2019.11.29.
- KOMJÁTHY, Lóránt: Tankok és harckocsik – hatalmas felháborodást kavart az Éjjeli Farkasok „gyűjteménye” Nagyszombat mellett.
- <http://www.korkep.sk/cikkek/friss-hirek/2018/07/19/tankok-es-harckocsik-hatalmas-felhaborodast-kavart-az-ejjeli-farkasok-gyujtemenye-nagyszombat-mellett>; letöltés: 2019.11.29.

Absztrakt

Az Amerikai Egyesült Államok a történelmének, etnikai összetételének, egyedi alkotmányának és jogrendszerének, a széles körű pluralizmusnak, a vallási és egyházalapítási szabadságnak, valamint az állampolgárok fegyverekhez való viszonyának köszönhetően az elmúlt évtizedek (és évszázadok) során meglehetősen sajátos, esetenként rendkívül magas nemzetbiztonsági fenyegetést jelentő szélsőjobboldali kultúrát „termelt” ki. A büntetőintézetekben és az utcákon egyaránt aktív fehér felsőbbrendű bűnözői bandák működnek, még létezik a hírhedt fajvédő csoport, a Klu Klux Klán, vannak önszerveződő államellenes fegyveres milíciák, a keresztény identitás által befolyásolt, rasszista pszeudokeresztény vallási szekták, valamint világszerte jól ismerik a kiterjedt, törvényen kívüli motoros bandákat. Ezeket a csoportokat –bár tevékenységük, bűnözői és ideológiai profiljuk szerint látszólag különböznek –a háttérben számtalan kapcsolat és közös érdek fűzi össze, ráadásul az elmúlt évek kedvező politikai környezetének köszönhetően sokuk „felvirágzásnak” indult.

Ezen ötrészes sorozat jelen részében a szerző a törvényen kívüli motorosbandákat vizsgálja meg közelebbről. Részletezésre kerülnek a történeti, szervezeti sajátosságok és a legjelentősebb szervezetek kontinensenként.

Kulcsszavak: szélsőjobboldali extrémizmus, terrorizmus, szervezett bűnözés, Egyesült Államok, Oroszországi Föderáció, destabilizáció, aktív intézkedések, GU

Abstract

Due to its history, ethnic composition, unique constitution and legal system, extensive pluralism, the constitutional freedom to create, or establish an individual religion, or church, and the sensitive relation of the citizens to weapons, United States of America has „produced” remarkably characteristic far-right extremist culture over the past decades (and centuries), which have been occasionally posing a (very) serious national security threat: from the white supremacist prison gangs, which are active both in penalty institutes and in the streets, through the widely known racialist group, the Klu Klux Klan, the self-organised, weaponized, anti-state militias or the Christian-identity influenced, racist pseudo-religion sects and cults, up to the nowadays worldwide well-organised and well-known criminal groups, the outlaw motorcycle gangs.

Although according to their activity, criminal and ideological profile, these groups seem to differ, but in the background they have numerous strong links and shared interests, and furthermore, due to the favourable political environment of recent years, many of these have started to recover and grow. In this part of the five-part series, the author examines the outlaw motorcycle gangs (OMG), their key historical events and main organisational features, furthermore describes the major OMG's by continent.

Keywords: far-right extremism, terrorism, organised crime, United States, Russian Federation, active measures, destabilization, GU